

@ebsoorgtr

EBSO-HABER

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI AYLIK YAYIN ORGANI

EKİM 2018

YÖNETİM KURULLARI ORTAK TOPLANTISI

**Yorgancılar:
Hedefimiz
büyüme**

**Enflasyonla
'birlikte'
mücadele**

**Kağıt, basım ve ambalajda
yerli üretime destek talebi**

Krediler artırılıyor, ödeme vadeleri uzatılıyor

EKONOMİYE DESTEK

Ege Endüstri

Kemalpaşa Cad. No:280

35060, Pınarbaşı – İZMİR, TURKEY

P: +90 232 491 14 00

www.egeendustri.com.tr

- facebook.com/egeendustri
- twitter.com/egeendustri
- linkedin.com/egeendustri
- info@egeendustri.com.tr

YILDIZ YANGIN

34. Yıl

7/24
TEKNİK SERVİS

- * Mühendislik
- * Projelendirme
- * Taahhüt
- * Montaj

- * Yangın Söndürme Cihazları
- * Yangın Dolapları
- * Yangın Kapıları
- * Yangın Pompaları

- * FM 200 Söndürme Sistemleri
- * Co2 Söndürme Sistemleri
- * Köpüklü Söndürme Sistemleri
- * Sprinkler Söndürme Sistemleri

- * Davlumbaz Söndürme Sistemleri
- * Yangın Algılama ve İhbar Sistemleri
- * Yangın Ekipmanları
- * Yangın İzolasyonu

YILDIZ YANGIN SÖNDÜRME SİSTEMLERİ SAN. TİC. A.Ş.

Temsil Plaza İş Merk. 1201/2 Sk. No:4 Z-12 Yenişehir / İZMİR
Tel : (0232) 458 32 41 - 458 32 04 - 457 95 86 Fax : 457 48 82

www.yildizyangin.com.tr

EKİM GÜNDEMİ

EKİM 2018

Yıl : 35

Sayı : 413

Sahibi

Ege Bölgesi Sanayi Odası adına
Yönetim Kurulu Başkanı
Ender YORGANCILAR

Sorumlu Müdür

Mustafa KALYONCU
Genel Sekreter

Yayın Kurulu

Muhsin DÖNMEZ
Ateş İlyas DEMİRKALKAN
Metin AKDAŞ

Yayın Sorumlusu

Mehmet Ali SÜTLÜ

Yönetim Yeri

Ege Bölgesi Sanayi Odası
Cumhuriyet Bulvarı
No: 63 - İZMİR
Tel : (0 232) 455 29 00
Faks : (0 232) 425 36 35
www.ebso.org.tr

Grafik - Baskı Öncesi

Baskı

teknofset mat. san. tic. ltd. şti.
5632 sokak no: 26 çamdibi / izmir
tel : 232 458 58 09
faks : 232 458 54 04

EBSOHABER, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın aylık kurumsal yayın organıdır. EBSOHABER'de yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Yazılar aksi belirtilmedikçe EBSO'nun resmi görüşünü yansıtmaz. İmzalı yazılarda ifade edilen görüşler sadece yazarlarına aittir.

Yerel süreli yayın
Baskı Tarihi: 22 Ekim 2018

10 Yorgancılar: Hedefimiz büyümek

4	Birlikte başarabiliriz	48	Ekonomist Gürses'ten "döviz rezervleri eriyor" uyarısı
6	Enflasyonla 'birlikte' mücadele	56	Küresel ekonominin önündeki riskler artıyor
10	Yorgancılar: Hedefimiz büyümek	60	Dış ticaretin aslan payı sanayiden
14	Yorgancılar: Katma değerli ürünle kazanırız	62	Ege ihracatında Eylül bereketi
18	Yorgancılar'dan Çinli işadamlarına yatırım daveti	65	Ekonomi 3 yıl sonra cari fazla verdi
21	Çevre için "çalışma grubu"	66	İşsizlik oranı yüzde 10.8'e çıktı
24	Kağıt ve basım sektöründen yerli üretim için destek talebi	68	Enflasyonda beklenmedik artış
28	Yorgancılar: Kazayı tedbir önler	71	Temel ekonomik göstergeler
32	Sanayiciye finansmana erişim semineri		
38	Esen'den Meclis temennileri		
40	Yorgancılar'dan ekonomi uyarıları Fırtınadan en az hasarla çıkılmalı		
44	Sanayicinin gündemi sektörler ve ekonomi		

Kapak

Türkiye ekonomisinde sıkıntılı sürecin atlatılması için yeni uygulamalar hayata geçirilirken, EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, sanayi üretimi ile büyümeyi savundu.

sylvac

HASSAS ÖLÇÜM CİHAZLARI

PHYNIX

BOYA VE KAPLAMA KALINLIĞI
ÖLÇÜM CİHAZLARI

KB PRÜFTECHNIK

SERTLİK TEST CİHAZLARI

NewSonic

PORTATİF ULTRASONİK
ÖLÇÜM CİHAZLARI

TSCHORN
Mess- und Spannmittel

3D TESTER VE PROBLAR

Status Pro
maschinenmesstechnik

LASERLİ POZİSYON ÖLÇÜM CİHAZLARI

ACCRETECH

FORM ÖLÇÜM CİHAZLARI

Schwenk

HASSAS ÖLÇÜM CİHAZLARI

TECLOCK

KOMPARATÖR SAATLERİ

OS
alfa-sys

TAKIM BOY ÖLÇME CİHAZLARI

ÖLÇÜ ALETLERİ

İzmir'den tüm Türkiye'ye stoktan teslimat...

Tel: +90 232 342 06 93 • Fax: +90 232 342 06 95
info@yamerend.com.tr • www.yamerend.com.tr

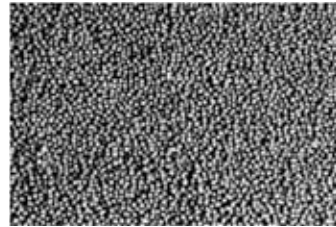
DÖKÜM MALZEMELERİ

Demir Dökümhane Malzemeleri

- Aşılmalı ve Küreselleştiriciler
- Karbon ve Grafit
- Ferro Alyajlar
- Refrakter Malzemeler
- Filtreler

Demirdışı Dökümhane Malzemeleri

- Metaller ve Metal Alaşımaları
- Döküm Potaları
- Tablet Alaşımaları
- Döküm Katkı Malzemeleri
- Seramik Ürünler
- Çelik ve Paslanmaz Bilya ve Gritler

SQ Group

KERAMTECH

skamol

Ender YORGANCILAR

Ege Bölgesi Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

ender.yorgancilar@ebso.org.tr

[@EYorgancilar](https://twitter.com/EYorgancilar)

BİRLİKTE BAŞARABİLİRİZ

Yılın son çeyreğinin ilk ayını tamamlıyoruz. Zorlu bir virajın ilk ayağındayız. Piyasadaki daralmayı, insanların yüzündeki endişeyi görmemek mümkün değil. Tüketici ayağında farklı sorunlar yaşanırken, üretici ayağında bizler de sesimizi duyurmaya çalışıyoruz. Şirketlerin bilançolarındaki bozulma gün yüzüne çıkarken, yaşadığımız sürecin “Reel sektör krizi” olarak açıkça dillendirilmeye başladığını üzülen gözlemekteyiz.

Zira, uluslararası raporlamalarda gerek küresel büyüme gerekse Türkiye için büyüme verileri revize edilmekte, daha düşük oranlarda öngörüler paylaşılmakta. S&P, Türkiye'nin resesyona girmiş olabileceğini söylerken, IMF ve OECD 2019 yılı için büyümeyi yüzde 0,5'lere kadar çekti. Yani önümüzdeki sürecin bizi bir daralmaya götüreceğini görebiliyoruz.

İşte böylesi bir süreçte Hükümetin de, hamleleri gelmeye devam ediyor. Çok da doğru yapıyor. Çünkü, sıkı maliye politikası ile piyasadaki sıkışıklığı açmanın, nefes aldırtmadan ayakta kalmayı sağlamanın mümkün olmayacağı inancındayım.

Türkiye Bankalar Birliği'nin tavsiye kararı niteliğindeki 15 milyon TL'nin altında borçların yapılandırılmasını, talebin durduğu bir süreçte firmalarımız açısından önemsiyorum. Bankalarımızın da kendilerini riske atmayacak pozisyonlarda bu tavsiye kararına uymalarını arzu ediyoruz.

Bugün mevduat faizinin yüzde 30'lara yaklaştığı, kredi faizlerinin yüzde 40'ı geçtiği bir ortamda kredi çekerek, zor günleri atlama şansı ne yazık ki kalmamıştır. Bu nedenle, son atılan adım ile 1 Ağustos'tan itibaren geçerli olmak üzere kredi faizlerinde yüzde 10 indirim yapılacak olması da anlamlıdır.

Diğer yandan, Hazine ve Maliye Bakanlığımızın koordinesinde, tüm bakanlıklarımızın desteklediği “Enflasyonla Mücadele Kampanyası” piyasaları hareketlendirmek adına atılmış önemli bir adımdır. Her bir Bakanlığımızın bu kapsamda destekleri açıklandı.

Firmalar, yüzde 10 indirim kampanyasına destek verdi. Birlikte başarmak adına çok kıymetli adımlar atılıyor. Ancak, enflasyonun bugünün değil, dünün sorunu olduğunu çözümünün de kısa vadeli değil, uzun vadeli olduğunu kabul etmek zorundayız.

“2019-2021 Dönemi Yatırım Programı Hazırlıkları”na ilişkin Cumhurbaşkanlığı genelgesi ile “Zorunlu haller dışında yatırım programına yeni proje alınmayacak” olması bütçenin de dikkatli kullanılması açısından oldukça doğru bir karardır.

Yıllardır daha etkin işletilmesini talep ettiğimiz Kalkınma Bankası'nın, “Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi” olarak TBMM'de kabul edilen yasa ile faaliyetlerine daha etkin bir şekilde devam edecek olmasından ayrıca mutluluk duydum.

Tüm bu yaşadıklarımız kapsamında baktığımızda; Jeopolitik riskler, iç talepte yavaşlama ve ekonominin küçülmesi, stagflasyonist süreç ve bunun getireceği fiyatlama zorlukları ile rekabet gücünün kaybedilmesi, kur zararı ile karşılaşan firmaların tedarikçilerine olası domino etkisi, ticaret savaşlarının derinleşerek küresel yavaşlamayı hızlandırması, ABD ile ilişkilerdeki belirsizlik ve petrol fiyatlarındaki artışın devamı gibi başlıca risklerimizin de farkındayız.

Bu farkındalık içerisinde; en kötünün geride kalmış olmasını umut ediyor ve önümüze bakmak istiyoruz. Yırtık çarıkları ve sadece içtiği hoşaf suyu ile özgürlük mücadelesini topyekün vermiş bir milletin evlatları olarak elbette ki, “Birlikte Başarabiliriz” diyoruz. Cumhuriyetimizin 100. yılına 5 kala o günleri hatırlamak, hatırlatmak, bugünümüzün kıymetini bilmek ve sahip olduklarımıza umutla, tüm gücümüzle sarılmak, Cumhuriyetimizin kazanımlarını yüceltmek bizlerin atalarımıza olan boynumuzun borcudur.

Bu vesile ile başta Ulu Önder Mustafa Kemal ATATÜRK olmak üzere, geçmişten bugüne tüm şehitlerimizi rahmetle, saygıyla ve şükranla anıyor, “Yaşasın Cumhuriyet” diyoruz.

Dünya çapında başarıyı **organize ediyoruz.**

Lojistik süreçlerinizi daha etkin kılmak adına “**durmadan**” çalışıyoruz. Bu sayede size tek kaynaktan demiryolu, karayolu, denizyolu ya da havayolu ile sorunsuz bir lojistik süreç sunabiliyoruz. Katma değer lojistik hizmetlerimiz ile en karmaşık işleriniz bile artık imkansız değil.

Enflasyonla 'birlikte' mücadele

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, Eylül ayında yüzde 24.5'e ulaşan enflasyonla mücadele kapsamında asgari yüzde 10 indirim kampanyasını başlattıklarını açıkladı. "Küresel olarak çok büyük bir değişim süreci olmadığı sürece elektrik ve doğalgaza yıl sonuna kadar zam yapmayacağız" diyen Albayrak, "Vatandaşlarımızdan bu mücadeleye sahip çıkmalarını istiyoruz" ifadesini kullandı.

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak tarafından açıklanan 'Enflasyonla Topyekün Mücadele Programı' tanıtım toplantısı, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin yanı sıra iş dünyası temsilcilerinin katılımıyla İstanbul Kongre Merkezi'nde gerçekleştirildi. Albayrak, yıllık yüzde 24.5'e ulaşan enflasyonla mücadele kapsamında, firmalarla ürünlerde asgari yüzde 10 indirim uygulanması konusunda anlaşmaya vardıklarını söyledi. Tüm firmalara konu ile ilgili çağrı yapan Albayrak, indirim kararlarının firmaların inisiyatifinde olacağını ve "hali hazırdaki indirim kampanyalarına ek olarak yapılacağını" belirtti. İndirim

kampanyasına katılacakların işyerlerinin girişine 'mücadelenin logosunu' asmasını isteyen Albayrak, halka da bu logoların bulunduğu firmalardan alışveriş yapmaları çağrısında bulundu. İndirim yapan şirketler, enflasyonlamucadele.org.tr sitesinden takip edilecek.

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak 'Enflasyonla Topyekün Mücadele Programı'nı açıkladı. Elektrik ve gaz 2019'a kadar zam yok. Bankalar da ticari kredi faizini düşürüyor. Markette AVM'de birçok üründe 3 ay en az yüzde 10 indirim olacak.

ELEKTRİK VE DOĞAL GAZA ZAM YOK

Yıl sonuna kadar elektrik ve doğal gaz zam yapılmayacak

İŞLETMELERE DESTEK

Kısmi çalışma ödeneği devreye sokularak, işçi çıkarmalarının önüne geçilmesi aşamasında işletmelere destek verilecek

BANKA KREDİ FAİZLERİNDE İNDİRİM

Bankalar, kredi faizlerinde %10 indirim yapacak

HAL YASASI DEĞİŞİYOR

Hal yasası değişecek, fiyat takibi Ürün Gözetim Sistemi ile yapılacaktır

Enflasyonla Topyekun Mücadele Programı kapsamında, özellikle enflasyon sepetinde bulunan hemen hemen tüm marka ve ürünlere asgari yüzde 10'luk indirim çağrısına hem kamudan hem de özel sektörden olumlu cevap geldi.

Ağustos ayı ile birlikte Türkiye'nin doğrudan para birimi ve ekonomisine ilişkin spekülasyon ataklarının alınan tedbirlerle püskürtüldüğünü belirten Berat Albayrak, yeni programla yatırımcı güvenini çok daha ileriye taşıyacaklarını bildirdi. Döviz kurlarında dengelenmenin sağlanmasıyla birlikte normalleşmenin sağlanacağı bir sürece girileceğine işaret eden Albayrak, girdi maliyetlerini düşürecek, fiyatlardaki hareketliliğin firmaları zora sokmayacak ve işsizliği artırmayacak bir program üzerinde çalıştıklarını söyledi. Albayrak, spekülasyon ataklarla oluşan tablonun hiç kimsenin çıkarına olmadığını, bugün kar artırma amacıyla yapılacak her girişimin yakın gelecekte daha büyük zararlara yol açacağını ifade ederken, "Enflasyonla Topyekun Mücadele hareketine katılım için tüm firmalarımızdan asgari yüzde 10 indirim yapmaları ve bu indirimi yıl sonuna kadar sürdürmeleri fikri üzerinde bir mutabakata vardık. Bu, gönüllü bir kampanya. Katılımlardan mutluluk duyuyoruz. Yüzde 10 indirim alt limit. Bu mücadeleye sahip çıkın, omuz verin. Vatandaşlarımız öncelikle yüzde 10 indirim logosu olan işyerlerini tercih etsinler" diye konuştu.

Elektrik ve doğalgaza yıl başına kadar zam yok

Berat Albayrak, enflasyonla mücadeleyi mali politikalarla desteklediklerini, özellikle akaryakıtta eşel mobil sistemi ile enflasyon üzerinde oluşabilecek kur baskısı noktasındaki fiyat geçişinde güçlü duruş sergilediklerini vurguladı. Albayrak, "Enerjideki tüm düzenlemelerin de ayrıca detaylı enflasyon etki analizlerini yaptık. Öncelikle, çok büyük

EBSO enflasyonla mücadeleye dikkat çekti

Ege Bölgesi Sanayi Odası, Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak tarafından açıklanan Enflasyonla Mücadele Programı kapsamında, İzmir'de sanayicilerin katılımını artırmaya yönelik olarak üyelerini bilgilendiriyor.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, üyelere gönderdiği mektupta, hükümet tarafından enflasyonla mücadele programı çerçevesinde ülke genelinde indirim kampanyası başlatıldığını hatırlatırken, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin de 81 il ve 160 ilçede yer alan 365 Oda/Borsa ile üretim gerçekleştiren ve çeşitli ürünlerin ticaretini yapan üyelerin indirim kampanyasına en geniş şekilde katılımı desteklediğini bildirdi.

Yorgancılar, "Bu kapsamda, Tüketici Fiyat Endeksi listesinde yer alan ürün ve hizmetlere yönelik olarak en az 3 ay süreyle yüzde 10 indirim olacak şekilde kampanyaya katılmış veya katılabilecek olan üyelerimizin, şirket, yetkili, irtibat bilgileri, indirim uyguladıkları ürün ve hizmet sayıları ile kampanyaya ilişkin ilgili iletişim kanallarında kullandığınız görsellerle birlikte ilk etapta 22 Ekim 2018 tarihine kadar, devam eden süreçte katılımınız olur ise de her zaman ekonomikiliskiler@ebso.org.tr e-posta adresine bilgi verilebileceği hususunu değerli ilginize sunar, bu vesileyle çalışmalarınızda kolaylıklar ve hayırlı işler dilerim" ifadelerini kullandı.

bir küresel değişim görülmediği sürece, elektrik ve doğalgaza yıl sonuna kadar zam yapmayacağız" dedi.

Fiyat dalgalanmasına yakın takip

Enflasyonla mücadele kapsamında sebze ve meyve fiyatlarının ucuzlamasını temin etmek için Hal Yasası'nda değişiklik yapılacağını bildiren Berat Albayrak, tasarının Ekim ayı itibariyle komisyonlarda ve TBMM'de görüşüleceğini söyledi.

Gıda ürünlerinde fiyat dalgalanmalarının yakından takip edilmesi

**ENFLASYONLA
TOPYEKUN
MÜCADELE**
#TürkiyeKazanacak

için ürün gözetim mekanizması süreci çalışması başlatıldı. Vatandaşlar ALO175 Tüketici Danışma Hattı'na başvurabilecek. Stokçulukla etkin mücadele edilecek.

KDV iadeleri hızlanacak

Hazine ve Maliye Bakanı Albayrak, KDV iadelerinin ödeme sürecinin hızlandırılmasına yönelik bir çalışma yaptıklarını belirterek, 2019 yılı başından itibaren iadelerinin başvuru tarihinden itibaren 10 iş günü içinde yüzde 50'sinin incelemenin bitmesi beklenmeden mükellefe ödeneceğini açıkladı.

Finansman Destek Programı geliyor

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Finansman Destek Programı'nı hayata geçirdiklerini duyurdu. Bakanlığa bağlı kurumlarla birlikte ellerindeki tüm araçları seferber ettiklerini belirten Varank, şu bilgileri verdi: "İşletmelerin kullanacakları TL cinsinden kredilere yüzde 14'e kadar finansman desteği sağlıyoruz. İhracat yapacak olan KOBİ'lere 200 bin dolara kadar 180 gün vadeli libor oranında yeni bir destek veriyoruz, bu sayede yaklaşık 3 milyar liralık finansman erişim sağlanmış olacak. KOSGEB geri ödemeli destekte daha önce 30 Haziran'a kadar ertelenen borç ödemeleri 3 ay daha ertelemeyecek. KOSGEB tarafından destek kararı alınan üç farklı programla toplamda 1 milyar liralık makine ve teçhizat yatırımına yüzde 25'e kadar ilave destek sağlayacağız. Cari açığa neden olan ürünler için yerleştirme programı kapsamındaki ikinci çağrımızda en az 1.5 milyar liralık yeni yatırıma destek vereceğiz."

KGF kredilerinde limit arttı vade uzadı

Kredi Garanti Fonu kefaletiyle verilen kredilerin yapılandırılmasında hem bankaların hem de işletmelerin eli rahatlatıldı. Kredi vadeleri

Yorgancılar: Enerji fiyatları da indirilsin

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, sanayicinin üretim aşamasındaki en büyük giderlerinin enerji ve doğalgaz olduğunu da vurgularken, bunlardan birine yüzde 66.5 diğerine de yüzde 92'ye yakın zam geldiğine dikkat çekti. Hazine ve Maliye Bakanı Albayrak'ın 2018 sonuna kadar enerjiye zam yapılmayacağı açıklamasını hatırlatan Yorgancılar, "Sanayide elektrik ve doğalgaz fiyatlarında da indirim yapılması gerekiyor. Yenilenebilir enerjideki çarpan dövizle bağlı olduğu için yılbaşından sonra enerji fiyatlarında dolar artışı kadar zam görülecek. Hükümetin açıkladığı enflasyonla mücadele kapsamında yapılan indirim çağrısı bizim için son derece önemli. Ancak enflasyonla mücadelede fiyat düşüşü ile fedakarlık yapmak geçici bir çözüm, asıl olan nedenlerini çözmek" diye konuştu.

Ender Yorgancılar, reel sektörün bu zorlu günleri atlatacağından şüphe duymadığını da belirtirken, "Birlikte ve ortak akılla hareket ettiğimiz sürece zorluklara karşı daha dirayetli olacağız" dedi.

uzatılırken, KOBİ'ler için kredi limiti de 12 milyon liradan 25 milyon liraya çıkarıldı. KOBİ dışında kalan yararlanıcılar için ise kefalet limiti 200 milyon lira oldu.

Kredi ve Garanti Kurumlarına Sağlanan Hazine Desteğine İlişkin Kararda değişiklik yapılarak, KGF kefaletiyle kullanılan kredilerde, başlangıç tarihinden itibaren 156 ayı (13 yıl) geçmemek üzere birden fazla yeniden yapılandırma imkanı getirildi.

Resmi Gazete'de yayımlanan karar ile birlikte işletme kredilerinin 5 yıl, yatırım kredilerinin ise 10 yıl olan azami vadesi ile 1 ve 3 yıllık geri ödemesiz sürelerinde herhangi bir değişiklik yapılmadı. Ancak kredilerin yeniden yapılandırılma şartlarını düzenleyen fıkralarda, daha önce 36 aya kadar olan yeniden yapılandırma imkanı, işletme ve yatırım kredileri için

yeniden düzenlendi. Bu kapsamda kredi veren, kredinin açılış tarihinden başlamak üzere işletme kredilerinde 96 ay, yatırım kredilerinde ise 156 ayı aşmamak kaydıyla yeniden yapılandırma yapılabilecek. Kredinin vadesi de değiştirilebilecek.

Bankalar faiz indirecek

Bankalar, 1 Ağustos'tan itibaren geçerli olmak üzere yüksek faizle kullandığı kredilerde yüzde 10 indirim yapacak. Türkiye Bankalar Birliği'nden (TBB) konuyla ilgili yapılan açıklamada, "Bankalarımız 1 Ağustos'tan sonra kullandığı faiz oranlarında 10 Ekim'den itibaren vade sonu beklemeden yüzde 10 indirim yapacaklardır. Belirtilen dönem için bir faiz iadesi söz konusu değildir" denildi.

Kısa Çalışma Ödeneği planlanıyor

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, enflasyonla mücadelenin ekonomik büyümeyi engellememesi için Bakanlık olarak çeşitli politika enstrümanları geliştirmeye devam ettiklerini söy-

İHRACATÇI KOBİ'LERE KREDİ DESTEĞİ

KREDİ DESTEĞİ

İhracat yapacak olan KOBİ'lere 200 bin dolara kadar 6 ay vadeli düşük faizli kredi desteği sağlanacak

FINANSMAN DESTEĞİ

İşletmelere TL cinsinden krediler için %14'e kadar finansman desteği sağlanacak

3 AY İLAVE ERTELEME

KOSGEB alacaklarında 3 ay ilave erteleme yapıldı

1,5 MİLYAR LIRA

Yerli Malı Üretimi Projesi kapsamında 1,5 milyar liralık yeni destek paketi hazırlandı

ledi. “Emek verenlerimizi enflasyon karşısında ezdirmedik ezdirmemeye devam edeceğiz” diyen Selçuk, işverenleri de korumaya çalıştıklarını belirtti. Selçuk, “Gerek asgari ücreti belirlerken, gerekse işverenlerimize teşvikler sağlarken hepimizin aynı geminin içinde ve beraber olduğumuzu düşünerek hareket edeceğiz” dedi. Bu dönemde iş dünyasının talepleri arasında bulunan kısa çalışma ödeneğini kısa zamanda planladıklarını ifade eden Selçuk, “Bakanlığın, Türkiye’de enflasyona karşı mücadelede vereceği en önemli katkılardan bir tanesi yapısal reformlar olacak. Çalışma hayatıyla ilişkili olarak kıdem tazminatından esnek çalışma modellerinin yaygınlaşmasına dair birçok reform paketi

Yeni Ekonomi Programımızın içinde bulunmakta” dedi.

ESK ve AOÇ ile marketlerde indirim

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, bu alanda birçok çalışmaya imza attıklarını anlattı. Et ve Süt Kurumu’ndan Çaykur’a, Gübretaş’tan Toprak Mahsülleri Ofisi’ne kadar birçok kurumda piyasa koşullarına göre daha uygun fiyata ürün satıldığını belirten Pakdemirli, “Tüm bunlara rağmen indirimler de başlamıştır” dedi.

Pakdemirli’nin verdiği bilgilere göre; Et ve Süt Kurumu, 13 bin noktada kıymayı 29, kuşbaşı eti 31 liraya satmaya devam edecek, ayrıca 10 kalem üründe yüzde 10 indirim ya-

pacak. 2017’den beri zam yapmayan Çaykur, bundan sonra da yapmayacak. Yakın bir geçmişte yüzde 15 indirim yapan Gübretaş 9 Ekim’den geçerli olmak üzere sıvı ve toz gübrelere 35 çeşit üründe yüzde 10 indirim daha uygulayacak. Tarkim’in 30 çeşit bitki koruma ürünlerinde yüzde 10’a varan indirim olacak. Yıl sonuna kadar da Bereket Sigorta A.Ş., Tarım Kredi Kooperatifleri’nin çiftçi ortaklarına yönelik olarak kasko, konut, işyeri, çiftlik ve diğer geleneksel tarım sigorta primlerinde ilave yüzde 10 indirim gitti. Toprak Mahsulleri Ofisi, pirinç çeşitlerini piyasaya göre yüzde 20-40 altında satıyor. Binden fazla şirket, kampanyaya katılarak 2 ay boyunca yüzde 10 indirimine gitme kararı aldı.

Reel kesim ve finans sektöründen ortak toplantı

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ve Türkiye Bankalar Birliği (TBB) Yönetim Kurulları ortak toplantı düzenledi. TOBB’un İstanbul Hizmet Binası’ndaki buluşma, TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu ile TBB Başkanı Hüseyin Aydın başkanlığında gerçekleşti. Reel sektörün ve finans sektörünün en üst düzey temsilcilerinin bir araya geldiği toplantıda uluslararası piyasalarda ve Türkiye ekonomisinde yaşanan son gelişmeler, para ve sermaye piyasalarındaki son durum, reel ve finansal sektörün önerileri ve beklentileri değerlendirildi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı ve TOBB Yönetim Kurulu Danışmanı Ender Yorgancılar’ın da katılımıyla, reel sektör ve finans sektörünün gündemlerindeki konuların detaylı olarak konuşulduğu toplantıda, Türkiye Bankalar Birliği’nin kredi kanallarının açık tutulması, vade ve fiyatlamalarda hassas davranılması, yapılandırma konularında aldığı tavsiye kararları, yeniden yapılandırma uygulamaları Eylül sonunda uygulamaya konulan KOBİ Destek Kredisi

Projesi ile konkordato uygulaması görüşüldü.

Toplantıyı değerlendiren TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, “Reel sektör ile finans kesimi arasındaki diyalog mekanizmalarının güçlendirilmesini amaçladık. Finansmana erişim başta olmak üzere kamuoyuna yansıyan bazı sıkıntıları görüşerek Türkiye’nin ve Türk özel sektörünün menfaatleri doğrultusunda bunları nasıl çözebileceğimizi görüştük. KOBİ’lerin ekonominin bel kemiğini meydana getirdiği bu dönemde, büyümenin tempolu ve istikrarlı olabilmesi için reel sektör ile mali sektörün aynı gemide yolculuk ettiğinin bilincıyla birlikte hareket eteceğine inanıyoruz” dedi.

TBB Başkanı Aydın ise şu hususlara dikkat çekti: “Üretim, yatırım, ihracat ve ticaretin finansmanını sürdürmeye, dengelemeye, hedeflenen dönüşüme ve toparlanmaya katkı vermeye devam edeceğiz. Geçmişte olduğu gibi, zor dönemleri reel-finans sektörü işbirliğinde, açık iletişim ve yapıcı anlayış içinde birlikte atlatacağız.”

Yorgancılar: Hedefimiz büyüme

■ KADİR KEMALOĞLU

TOBB çatısı altındaki İzmir'deki Oda ve Borsaların Yönetim Kurulları Ortak Toplantısı'nda konuşan EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, üretim arttığında büyümenin de arttığına dikkat çekti.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, büyümeyi hedef gösterdi. Ekonomiye ilişkin verilerin üretim arttığında büyümenin de arttığını ortaya koyduğunu belirten Yorgancılar, "Yol belli. Üretim yoksa kalkınmak hayaldir, istihdam hayaldir. Üretim yoksa kişi başına gelir oluşturmak hayaldir. Rakamlar bunu söylüyor. Türkiye'nin potansiyeli, ekonomisinin gücü, Türk özel sektörünün dinamik yapısı, etkin stratejilerle bu fırtınadan çıkışı sağlayacaktır" dedi.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ne bağlı İzmir'deki Oda ve Borsaların Yönetim Kurulları Ortak Toplantısı, İzmir Ticaret Odası ev sahipliğinde gerçekleştirildi. Güncel ekonomik konuların yanı sıra İzmir ve Ege Bölgesi'nde hayata geçirilecek

önemli projelerle gelişim aşamalarının da ele alındığı toplantının açılışında konuşan EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, İzmir'deki Odalar olarak ortak çalışma kültürü içinde olduklarını vurguladı.

Yılın son çeyreğinde gerek Türkiye gerekse küresel ekonomide tahminlerin ötesinde konuların gündemde olduğunu hatırlatan Yorgancılar, ABD'nin ticaret savaşlarını başlattığını ve keyfi uygulamalar yaptığını, İtalya ve Portekiz kaynaklı borçlar nedeniyle AB'nin riskinin öne çıktığını, banka bilançolarının zayıf kalitesi ve iç borç fazlalığı nedeniyle Çin'in büyümesinin yavaşladığını, İngiltere'nin de Brexit kararından en az zararlı çıkma çabalarını örnek gösterdi. Gelişmekte olan ülkelere ilişkin endişelerin devam ettiğini de dile getiren Yorgancılar, küresel ekonominin

önemli bir oyuncu olan Türkiye'nin de bu gelişmelerden etkileneceğini belirtti.

Dünün tercihi, bugünün sonucu

Ender Yorgancılar, Türkiye'nin jeopolitik risklerine Ağustos ayından bu yana dolarda yaşanan türbülansın da eklendiğini, yılın son çeyreğine doğru ekonomideki öncü göstergelerin iş dünyasını tedirgin ettiğini ifade etti.

Döviz kuru şoku ile firmaların borçlarını ödeyemez hale geldiğini, Merkez Bankası'nın gecikmeli ancak yüksek oranda artırdığı faizlerle bankaların da mevduat toplama yarışına girdiğini belirten Yorgancılar, mevduat faizlerinin yüzde 30, kredi faizlerinin de yüzde 40'ları bulunduğunu, aradaki makasın giderek açıldığını vurguladı.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, bugün döviz kurları ve faizlerde geline sürecin ilk adımlarının 2009 yılından itibaren döviz geliri olmayan firmaların da dövizle borçlanmalarına izin verilmesiyle atıldığını dile getirirken sözlerini şöyle sürdürdü:

"Sonuçta döviz geliri olmayanların borcu varlıklarının üç katına çıktı ve bunu döndürme şansları kalmadı. Üyelerimizi benim de ısrarla "döviz geliriniz yoksa dövizle borçlanmayın" diye uyarmamın

sebebi adım adım görünen bu tehlikeydi. Ve bugün reel sektörün net döviz borcu 216 milyar dolara çıktı. Devletin verdiği imkan, ne yazık ki yanlış kullanılmış ve firmalarımızın kendi hatalarından bugünkü noktaya gelinmiştir. Alınan borçlar; Ar-Ge, inovasyon, markalaşma gibi alanlarda kullanılabilseydi, bir fırtınada bu sarsıntıyı belki yaşamazdık.

1998 Asya krizinin temel sebebi, firmaların yatırımlarını finanse etme şeklinden kaynaklı borç kriziydi. Yen ile değil, dolar ile borçlanmaları. Tıpkı bugün Türkiye'de olduğu gibi..."

Borç krizinin firmaların bilançolarına kambiyo zararı olarak yazılacağına dikkat çeken Yorgancılar, EBSO'nun 100 Büyük, İSO'nun 500 Büyük firma çalışmasında da bunun net olarak görüleceğini belirtirken, "Geçen yıl 500 Büyük firmanın 96 milyar lira olan faiz öncesi karı, bugün katlanarak kur zararı olarak karşısına çıkacak. Bu da firmaları bir süre daha yatırımları ötelemeye, maliye kontrolüne zorluyor" diye konuştu.

Kurun dengelenmesi şart

Ender Yorgancılar, dövizde yaşanan türbülans karşısında; ihracat gelirlerinin en az yüzde 80'inin Türkiye'ye getirilmesi, dövizle yapılan alım-satım ve kiralama işlemlerinin Türk Lirası'na döndürülmesi, henüz

ifa edilmemiş yabancı para cinsi yükümlülüklerden doğan kur farkı zararlarının dikkate alınmayabileceği düzenlemelerinin yapıldığını, kaynakların verimli kullanılması amacıyla 100 milyon liranın üzerindeki borçlular için yapılandırması imkanı sağlandığını hatırlattı.

Hükümetin tüm bu iyi niyetli gayretlerini takdirle karşıladıklarını ancak üreticinin üzerindeki yüklerin her geçen gün arttığını söyleyen Yorgancılar, elektrik ve doğalgaza Ocak ayından bu yana 4 kez zam yapıldığını, zamlara kur, faiz ve enflasyonla birlikte artan finansman maliyetinin yanı sıra artan hammadde fiyatları da eklendiğinde üretimi sürdürmenin oldukça güçleştiğini dile getirdi.

"Şu bir gerçek ki, önümüzü görebilmemiz için döviz kurlarının makul bir seviyede dengelenmesi gerekiyor" diyen Yorgancılar, sözlerine şöyle devam etti:

"Yurt içinde alınan önlemler tek başına yeterli olmayacaktır. Büyümenin daralacağı bir dönemde, ihracatla bu önlemleri desteklememiz gerekmektedir. O nedenle, yeni pazarlar noktasında çok daha girişken olmalıyız. Türkiye olarak, ticaret müzakereleri içinde mutlaka aktif rol almak zorundayız. İkili ticaret anlaşmalarına menfaatlerimiz doğrultusunda ağırlık vermeliyiz. Gümrük Birliği'nin güncellenmesi,

Brexit sonrası İngiltere ile ticaretten sağlayacağımız fayda çok önemli. Ticaret savaşlarının uzaması durumunda, biz de payımıza düşeni alacağız. O nedenle, sadece içe kapanmak yeterli olmayacaktır.”

Birlikte başaracağız

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, Çin’in bile kritik teknolojilerde kendine yeterli olmaktan bahsederken Türkiye’nin daha tarımda kendine yetmeyi tartıştığına dikkat çekti ve “Bireyselden, kamuya kadar stratejik adımlar atmamız, kaynakları doğru ve etkin kullanmamız gereken önemli bir süreçteyiz. Bizim hedefimiz büyümek. Yol belli, üretim yoksa kalkınmak hayaldir, istihdam hayaldir, kişi başına gelir oluşturmak hayaldir. Üretim rakamları arttığı zaman büyüme artmış, düştüğü zaman büyüme azalmıştır. Eğer rekabet etmek istiyorsak, enerji konusu çözülmesi gereken en önemli konulardan biridir. Yenilebilir enerji kaynaklarını artırmamız, bilim ve teknolojinin geldiği son noktaya uygun nükleer santrallerin ülkemizde yapılması gerekiyor. Ümidimizi hiçbir zaman yitirmememiz lazım. Türkiye’nin potansiyeli, ekonomisinin gücü, Türk özel sektörünün dinamik yapısı etkin stratejilerle bu fırtınadan çıkışı sağlayacaktır. Tür-

kiye krizlerin hepsinin üstesinden geldi, başardı. Bunun üstesinden de geleceğiz. Başaracak gücümüz de bilgi birikimiz de var. O yüzden dik durup başarmak hepimizin ortak sorumluluğu” dedi.

Özgener’den güçbirliği mesajı

İzmir’deki Oda ve Borsaların Yönetim Kurulları Ortak Toplantısı’na ev sahipliği yapan İzmir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener, “Bizi bir arada tutan harcıımız, üretmenin, güzel ülkemizin değerine değer katmanın mutluluğu. Özel algı politikalarıyla çıkarılan söylemlere inat, yatırım ve istihdam yaratarak tek başına zeybek oynamayı bilen İzmir iş dünyası yeri geldiğinde halaya da horona da durur” dedi. Özgener, İZTO olarak İzmir’e katkı koyacak her projeye açık çek verdiklerini açıkladı.

Kestelli: Plan yapılmalı

İzmir Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Işınso Kestelli, İzmir’i temsil eden kurumların yöneticileri olarak aralıksız bir çalışma ve üretim performansı ortaya koyduklarını, ‘ortak akıl’ ile ‘güç birliği’ çerçevesinde önemli projelerin altına imza attıkları vurguladı. Kestelli, “Alınan tedbirlerle piyasaların yeniden istikrar ortamına doğru yol aldığını

rahatlıkla söyleyebiliriz. Yapmamız gereken, hatalarımızdan ders çıkarak geleceğimizi planlamak. Ülke olarak sahip olduğumuz değerle büyümek, üretmek zorundayız. Üretimimizin niteliğini artırmalı, kilogram başına ihracat değerimizi yükseltmeliyiz” dedi.

Öztürk: Gemiler gelecek

Deniz Ticaret Odası İzmir Şube Başkanı Yusuf Öztürk, deniz turizminde 2018’de iyi rakamlara eriştiklerini anlattı. 2019-2021 için öngörülerinin de iyi olduğunu söyleyen Öztürk, “Çeşme, Dikili ve Kuşadası kruvaziyer turizmi anlamında büyük katkı sağlıyor. Kruvaziyer gemilerinin 2021 itibarıyla de gelmesi için üzerimize düşeni yerine getireceğiz. Hem bölgemizi hem de ülkemizi tanıtmaya devam edeceğiz” diye konuştu.

Celep: Yarına bakmalı

Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Başkanı Birol Celep, 1970’li yıllarda Türkiye ekonomisinde yüzde 30 payı olan tarımın yüzde 6 seviyelerine düştüğüne dikkat çekti. Celep, “İhracat ve ithalat dengesi incelenmeli. Sorunlardan çok çözüme, ‘bundan sonra ne yapabiliriz?’ konusuna odaklanmalıyız. Ortak akılla bunu götürmeliyiz” görüşünü paylaştı.

İzmir'e 'Model Fabrika' yaklaşımı

Türkiye Sanayi 4.0'a hazırlanırken Ege Bölgesi Sanayi Odası, Ege Üniversitesi ile birlikte İzmir'de KOBİ'lerin yalın üretime geçişte teknik destek sunacak ve uygulamalı eğitim verecek Model Fabrika kurulmasına yönelik olarak araştırmalarını sürdürüyor. Ege Bölgesi Sanayi Odası yönetimi ile Ege Üniversitesi öğretim üyelerinden oluşan bir heyet, Ankara'daki Model Fabrika'da incelemelerde bulundu. EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı İbrahim Gökçüoğlu, Yönetim Kurulu Üyesi Atilla Sevinçli, Ege Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Füsün Canan Abay, EBİLTEM TTO Müdürü Prof. Dr. Hasan Yıldız, PLM Merkez Müdürü Prof. Dr. Semih Ötleş, EÜ Meslek Yüksek Okulu Koordinatörü Yrd. Doç. Dr. Mustafa Engin, EBSO Genel Sekreteri Mustafa Kalyoncu, Genel Sekreter Yardımcısı Ayşen Şahin ile Sektör İzleme ve Meslek Komiteleri Müdür Vekili Levent Narin'den oluşan heyetin ziyaretinde, Model Fabrika'da öncelikli olarak

Türkiye genelinde sanayi işletmelerinin yüzde 55'ini, sanayi istihdamının da yaklaşık yarısını oluşturan kesikli imalat yapan sektörler için yönelik programların belirlendiği görüldü.

Verimlilik, kurumsallaşma, markalaşma

Başta KOBİ'ler olmak üzere imalat sanayi işletmelerinin verimliliklerinin artırılmasını amaçlayan model fabrikaların Türkiye'nin en önemli

politika önceliklerine katkı verecek bir politika aracı olarak farklı illerde kurulması planlanıyor.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi ve Verimlilik Genel Müdürlüğü'nün, UNDP işbirliğiyle yürüttüğü KOBİ'ler için Uygulamalı Kapasite ve Yetkinlik Geliştirme Merkezleri'nin (Model Fabrika) kurulması projesi fizibilite çalışmaları çerçevesinde model fabrika kurulma potansiyeli olan iller arasında İzmir de öne çıkıyor.

Tarıma Dayalı İhtisas OSB çalışmaları hızlandı

Ege Bölgesi Sanayi Odası, İzmir Ticaret Odası, İzmir Ticaret Borsası ile Ege İhracatçı Birlikleri ortaklığında İzmir'e kazandırılacak Tarım Dayalı İhtisas OSB (TDİOSB) çalışmaları hızlandı. İzmir'e tarım, hayvancılık ve çiçekçilikten oluşan üç ayrı Tarım Dayalı İhtisas OSB kurulmasına ilişkin alınan kararlar doğrultusunda, öncelikli olarak Dikili Jeotermal Isıtımlı Sera TDİOSB ile Menderes Çakaltepe Çiçekçilik ve Süs Bitkileri TDİOSB projelerine başlanılmasına karar verildi. Yer seçimi ve üretim alanı konularında yapılan ortak toplantılar sonucu, Dikili'deki TDİOSB'de günlük sebze ve meyve, Menderes'teki TDİOSB'de ise kesme çiçek ürünlerinin üretimi yapılacak.

Tarım ürünleri ihracatında önemli mesafeler kayde-

den İzmir, EBSO, İZTO, İTB ve EİB'in oluşturduğu ortak akıllı Tarım Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi (TDİOSB) projesine odaklandı. Tarım dayalı sanayide son dönemlerin ileriye dönük ve öncü hamlesi için düğmeye basan EBSO, her iki proje için temin edilecek danışmanlık hizmetleri ve alınacak kararlarla ilgili olarak Genel Sekreter Mustafa Kalyoncu'yu görevlendirdi.

TDİOSB'lerin kuruluş çalışmaları da Ege Bölgesi Sanayi Odası'nda yürütülecek, yazışmaları da yine EBSO tarafından yapılacak. Çalışmalarla ilgili EBSO Koordinatörü olarak Torbalı OSB Bölge Müdürü Abdil Çalar ile İzmir Ticaret Odası Şehircilik, Planlama ve İnşaat Müdürü Dr. Hitay Baran'a görev verildi.

Yorgancılar: Katma değerli ürünle kazanırız

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Türkiye'nin sahip olduğu potansiyelle dünyada takip eden değil takip edilen ülkeler arasında yer alması gerektiğini söyledi. İhracatta yüksek katma değerli ürünlerin payının artmasını savunan Yorgancılar, nitelikli üretimin nitelikli eğitim sayesinde gerçekleştirilebileceğini vurguladı.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, Göztepe Rotary Kulübü'nün toplantısına konuk oldu. 'Ekonomiye Küresel ve Ulusal Bakış' sunumu ile sanayi ve ekonominin gidişatı hakkında geniş bir perspektif çizen Yorgancılar, ABD'nin bu yılın ikinci çeyreğinde yüzde 4.2 ile potansiyel büyümeyi yakaladığını, Euro Bölgesi'nin yüzde 2.2, Çin'in ise 6.7 büyüme kaydettiğini hatırlattı. Yorgancılar, bugün ticaret savaşlarında ABD'nin korumacılığı, Çin'in ise serbest ticareti savunur noktaya geldiğine dikkat çekerken, dünya ticaretinde 2017 yılında yüzde 4.7'lik rekorun ardından 2018 yılında yüzde 4.4, 2019 yılında ise yüzde 4'lük büyüme ile yavaşlama trendi yaşanacağını dile getirdi.

İleriye gidelim

Ender Yorgancılar, Türkiye'nin dünyadaki 200 ülke arasında ihracatta 131'nci sırada olduğunu da ifade ederken, "İhracat yapıyoruz, ama nasıl? Filipinler'in ihracatında yüksek teknoloji ürünlerinin payı yüzde 55, Singapur'da yüzde 49,

Malezya'da yüzde 43, İrlanda'da yüzde 29, Fransa'da yüzde 27, Çin'de yüzde 25 ve Türkiye'de yüzde 3. Üretimin geleceğini şekillendirmede Türkiye güçlü üretim altyapısına rağmen düşük potansiyel ile maalesef takip eden ülkeler arasında. Uluslararası patent başvurularında da negatif ayrışıyoruz. İleri ülkelerin patent başvurularında dijital iletişim, bilgisayar teknolojisi, elektrikli makineler ilk sıralarda iken bizde tüketici ürünleri, ulaştırma, mobilya gibi konular var. Sonuç olarak Türkiye bugünkü döviz kuru itibarıyla 775 milyar dolarlık GSYH ile dünyanın 17'nci büyük ekonomisi sırasını kaybetmek üzere. Yüksek gelirli ülkelerde kişi başına en düşük milli gelir bu yıl itibarıyla 12 bin 575 dolar iken, Türkiye'de 9 bin 385 dolara geriledi. Üretmeden büyüme yolunda hızla ilerlediğimiz ve üretim ekonomisi yerine tüketim ekonomisine yöneldiğimiz için yüksek gelirli ülkeler grubundan da uzaklaşıyoruz. "Üretim Yoksa Kalkınmak Hayaldir" sloganıyla, uzun yıllardır üretimin milli bir strateji olarak ele alınmasının altını bu nedenlerden dolayı çiziyorum" uyarılarını yaptı.

Nitelikli üretim için nitelikli eğitimin önemine dikkat çeken Yorgancılar, şu önerilerde bulundu:

"Ezbere dayalı eğitim sona ermeli. İlk ve orta öğretimde kodlama ve STEM (fen, teknoloji, mühendislik, matematik) temel olmalı. Mesleki ve teknik eğitim, Almanya ile Avusturya örneğinde olduğu gibi özel

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, üretimin milli bir strateji olarak ele alınması gerektiğinin altını çizerken, katma değeri yüksek ürünlerin payının artmasını savundu.

sektöre devredilmeli, okulun son 1 yılı uygulamalı olmalı. Üniversitelerde ise atıl bölümler kaldırılmalı, geleceğin mesleklerine yönelik bölümler açılmalı.”

Yapısal reformların önemi

Cumhuriyetimizin kurucusu Ulu Önder Atatürk'ün “Tam bağımsızlık ancak ekonomideki bağımsızlıkla mümkündür” sözüne atıfta bulunan EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, ekonomik büyümede yapısal reformları gündeme getirirken, “Türkiye 2002-2008 yılları arasında ortalama yüzde 6.2 büyüme kaydetti. 2009-2013 yılları arası ortalama büyüme hızı yüzde 5.6'da seyrederken 2014 yılından itibaren 5.5'lere gerilemeye başladı. Doğrudan yabancı sermaye yatırımları da 2005'teki 19 milyar 190 milyon dolarlık seviyesinden 2018'in 7 aylık döneminde de 3 milyar 197 milyon dolar seviyesine kadar geriledi. Türkiye yapısal reformlarla büyüyor. Hükümet yapısal reform yaptıktan sonra sanayici de üretim yapıyor. Reformlar durunca ekonomide de duraklama dönemine giriyoruz. Türkiye üretebilmeli, üretimini desteklemeli, sanayi yatırımları artırılmalı. Bunun için de üretimi destekleyen reformlar yapılmalı” dedi.

Borç uyarısı

Türk Lirası'nın dolar karşısında yıl başından bu yana yüzde 40'a yaklaşan değer kaybı yaşamasının maliyetleri ve faizleri artırdığını, Merkez Bankası'nın faizleri yüzde 24'e yükseltmesinin ardından Türkiye'nin yüksek faizde Arjantin ve Surinam'ın ardından üçüncü sıraya geldiğini hatırlattı. Yorgancılar, 2009 yılından bu yana dövizle borçlanmanın katlandığına işaret ederken, sözlerini şöyle sürdürdü:

“Ağustos ayı ile birlikte artan kurların tetiklediği bugünkü ana sorunumuz, finans kesimi dışındaki firmaların döviz borcudur. 2009 yılından itibaren döviz geliri olmayan firmaların da dövizle borçlanma-

larına yasal olarak izin verildi. Ve sonuçta döviz geliri olmayanların borcu, varlıklarının önce iki katı, sonra üç katına çıktı ve bunu döndürme şansları kalmadı. Üyelerimize benim de ısrarla “döviz geliriniz yoksa dövizle borçlanmayın” diye uyardımın sebebi adım adım görünen bu tehlikeydi. Ve bugün reel sektörün net döviz borcu 216 milyar dolara çıktı. Devletin verdiği imkan, ne yazık ki yanlış kullanılmış ve firmamızın kendi hatalarından bugünkü noktaya gelinmiştir. Alınan borçlar; Ar-Ge, inovasyon, markalaşma gibi alanlarda kullanılabilseydi, konkordato haberleri bu kadar sık dolaşmazdı. Veya yüksek katma değerli doğrudan yatırımlara alınan bu borçlar yatırılabilseydi, bugünkü darboğazın içinde olmazdık.”

Ender Yorgancılar, enflasyonda tüketici fiyatlarında yüzde 24.5, üretici fiyatlarında yüzde 46.2'lik seviyenin son 15 yılın en yüksek rakamları olduğunu ve artış beklentisinin sürdüğünü belirtirken, “10

ayda; elektrik yüzde 69, doğalgaz yüzde 92 zamlandı” diye konuştu.

Türkiye'nin riskleri

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, Türkiye'nin risklerini; jeopolitik riskler, iç talepte yavaşlama ve ekonominin küçülmesi, stagfasyonist süreç ve bunun getireceği fiyatlamaya zorlukları ile rekabet gücünün kaybedilmesi, kur zararı ile karşılaşan firmaların tedarikçilerine olası domino etkisi, ticaret savaşlarının derinleşerek küresel ekonomide yavaşlamayı hızlandırması, ABD ile ilişkilerdeki belirsizlik, petrol fiyatlarındaki artışın devamı” başlıkları altında topladı. Ender Yorgancılar, sunumunu “Elbette ki, ülkemizin de, özel sektörümüzün de gücü, bu krizi aşmaya yetecektir” sözleriyle tamamladı.

Göztepe Rotary Kulübü Başkanı Aylin Girgin, toplantı anısına EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar'a kulüp bayrağını takdim ederek teşekkürlerini ilettili.

SANAYİ ÜRETİMİNİ HANGİ GRUP NASIL ETKİLEDİ (ARINDIRILMIŞ)

EKONOMİK AKTİVİTE	Yıllık artış (%)	Etkisi (puan)
Madencilik ve taş ocaklığı	6.1	0.3
İmalat sanayi	1.2	1.1
Elektrik, gaz, buhar	2.9	0.3
ANA MAL GRUPLARI		
Ara malı	-0.3	-0.1
Dayanıklı tüketim malı	-7.3	-0.4
Dayanısız tüketim malı	2.6	0.7
Enerji	4.5	0.6
Sermaye malı	5.3	1.0
TEKNOLOJİ YOĞUNLUĞU		
Düşük teknoloji	1.5	0.5
Orta-düşük teknoloji	-2.5	-0.8
Orta-yüksek teknoloji	-0.1	0.0
Yüksek teknoloji	26.8	1.4
İMALAT SANAYİ		
Gıda ürünleri imalatı	13.4	1.7
İçeceklerin imalatı	8.5	0.1
Tütün ürünleri imalatı	2.2	0.0
Tekstil ürünleri imalatı	1.4	0.1
Giyim eşyaları imalatı	-3.4	-0.3
Deri ve ilgili ürünleri imalatı	-13.4	-0.2
Ağaç, ağaç ve mantar ürünleri	-6.6	-0.1
Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	1.7	0.0
Kayıtlı medyanın basılması ve çoğ.	6.1	0.1
Kok kömürü ve petrol ürünleri	-3.6	0.0
Kimyasalların ve kimyasal imalatı	6.7	0.4
Temel ezacılık ürünleri imalatı	-11.1	-0.4
Kauçuk plastik imalatı	1.5	0.1
Metalik olmayan mineral imalatı	-6.7	-0.6
Ana metal sanayi	-2.0	-0.1
Fabrikasyon metal ürünleri imalatı	-5.6	-0.5
Bilgisayarların, elektronik imalatı	12.6	0.2
Elektrikli teçhizat imalatı	1.7	0.1
Makine ve ekipman imalatı	-5.6	-0.3
Otomotiv imalatı	-5.2	-0.1
Diğer ulaşım araçlarının imalatı	77.1	1.6
Mobilya imalatı	-10.7	-0.3
Diğer imalatlar	-15.1	-0.4
Makine ve ekipmanların kurulumu	6.6	0.2

Sanayi üretiminde sevindiren rakam

Sanayi üretimi, 9 günlük Kurban Bayramı tatilinin olduğu Ağustos'ta takvim etkisinden arındırılmış olarak geçen yılın aynı ayına göre yüzde 1.7 arttı, Temmuz ayına göre mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış rakamlarla yüzde 1.1 azaldı. Geçtiğimiz yıl 26 iş günü bulunan Ağustos ayında bu yıl 22 iş günü vardı. Sanayi üretimi Temmuz ayında beklentilerden güçlü gerçekleşmiş ve yıllık yüzde 5.6 artmıştı.

Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2018 yılı Ağustos ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 6.1, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 1.2 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 2.9 arttı.

Geçtiğimiz Temmuz ayına göre ise, Ağustos ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi yüzde 5 artarken, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 1.5 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi ise binde 8 azaldı.

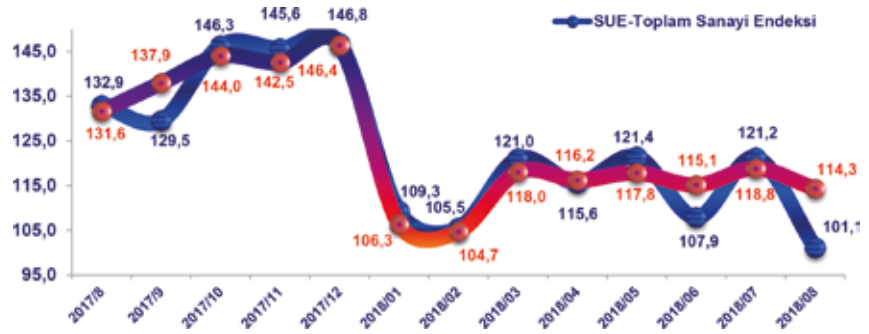
Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı verilere göre, sanayi üretiminde gıda ve diğer ulaşım araçları imalatı dışında çoğu sektörde ya yavaşlama ya da üretim kaybı var. Gıda sektörü, et, balık ürünleri imalatı ile geçen yılın Ağustos'una göre yüzde 13.4 artarak sanayi üretimine 1.7 puanlık katkı yaptı. Diğer sektörlerdeki ivme

kayıbı ve üretim düşüşü ekonomik aktivitede Ağustos'tan itibaren beklenen yavaşlamaya paralel. Analistler Eylül'de yavaşlamanın daha belirginleşmesini bekliyor. Özellikle iç talepteki yavaşlamanın ithalatçı sektörleri de sınırlaması öngörülüyor.

Yüksek teknoloji

Verilerde en dikkat çekici diğer ulaşım araçları imalatındaki artış. Ana sanayi üretiminde etkisi az da olsa geçen yıl Ağustos'a göre gösterdiği yüzde 77.1'lik artış performansı ile diğer ulaşım araçları sektörü gıdadan sonra sanayiye 1.6 puanla en olumlu katkıyı yapan ikinci sektör. Diğer ulaşım araçları sektöründe ise bu üretim artışını getiren alt grup helikopter gibi hava taşıtları ve uzay araçları ile bunlarla ilgili makinelerin imalatı. Yani insansız hava araçları. Bu alt grupta geçen yıl Ağustos'a göre üretim artışı yüzde 181.5. Bu yüksek teknoloji

AĞUSTOS 2018	Arındırılmamış		Takvim Etkisinden Arındırılmış		Mevsim ve Takvim Etkisinden Arındırılmış	
	Endeks	Değişim (Yıllık)	Endeks	Değişim (Yıllık)	Endeks	Değişim (Aylık)
(2010=100)						
Toplam Sanayi	101.1	-11.1	114.3	1.7	116.9	-1.1
Madencilik ve Taşocakçılığı	117.9	-3.2	128.1	6.1	119.2	5.0
İmalat Sanayi	97.9	-12.5	111.8	1.2	116.6	-1.5
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim Ürt. ve Dağıtım	127.5	-1.9	133.4	2.9	119.2	-0.8

üretim olduğu için bu grupta da yüzde 26.8'lik üretim artışı yakalandı.

Üretim kaybı ise otomotiv beyaz eşya gibi dayanıklı tüketim

mallarında öne çıkıyor. Yine giyim, deri, eczacılık, ana metal, tatil sezonundaki otomotiv sanayi üretimindeki artışı sınırlayan sektörler.

Kapasite kullanım oranı azaldı

İmalat sanayisi genelinde kapasite kullanım oranı, Eylül'de yüzde 76.2 seviyesine geriledi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'ndan (TCMB) yapılan açıklamaya göre, Eylül ayında imalat sanayisinde faaliyet gösteren 2 bin 607 iş yerine "İktisadi Yönelim Anketi" formu gönderilirken, 2 bin 89 katılımcıdan yanıt alındı. Tüm katılımcıların yanıtları ağırlıklı olarak toplulaştırıldı.

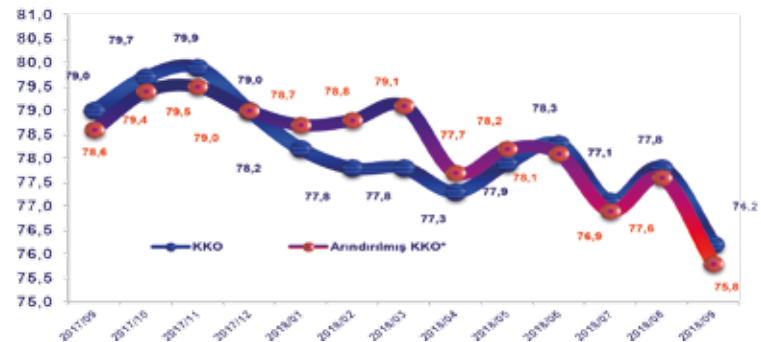
Buna göre, Eylül ayında imalat sanayisi genelinde kapasite kullanım oranı, bir önceki aya göre 1.6 puan azalarak yüzde 76.2 seviyesinde gerçekleşti. İmalat sanayisi genelinde mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım

oranı da bir önceki aya göre 1.8 puan azalarak yüzde 75.8 seviyesine indi.

Eylül ayında mal gruplarına göre kapasite kullanım oranları değerlendirildiğinde, tüm mal gruplarında azalış olduğu gözlemlendi.

Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri yüzde 87.85,

ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç) yüzde 85.37, motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı yüzde 83.61 ve kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı yüzde 80.96 ile 2018 yılı Eylül ayını en yüksek kapasite ile kapatan sektörler oldu.

Yorgancılar'dan Çinli işadamlarına yatırım daveti

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar Çin İzmir Başkonsolosu Zengxian Liu'yu ziyaretinde, Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi için Çinli yatırımcıları İzmir'e davet etti. Başkan Yorgancılar "Şu anda İzmir Ticaret Odası (İZTO), İzmir Ticaret Borsası (İTB) ve Ege İhracatçı Birlikleri (EİB) ile birlikte Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi kuruluşunu gerçekleştirmek üzereyiz. Bu konuyla ilgili Çin'de ilgili kurumlar veya bu konularla ilgili yatırımcı varsa iletişime geçmek isteriz. Organize bölgelerinden biri kesme çiçek, diğeri de günlük sebze meyve ürünlerinin üretimini yapacak. Bu bölgelerde yatırım yapabilirler" dedi.

Çin İzmir Başkonsolosu Zengxian Liu ise, "Türkiye'deki sektörlerle aynı sektörlerde faaliyet gösteren Çinli firmaları bir araya getirmek istiyoruz. Gelecekte daha

yoğun bir işbirliği olacak. Çin'de düzenlediğimiz programlarla bu yıl İzmir'i ziyaret eden turist sayısında da artış yaşadık" diye konuştu.

Yeterli değil

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, "Çin ve Türkiye arasında 17 milyar dolarlık bir ticaret hacmi var. Bunun 670 milyon doları İzmir'den yapılıyor. Ancak bu ticaret hacmine baktığımızda yeterli olmadığını görüyoruz. Ticaret dengesine baktığımızda daha çok ithalat yapıyoruz, ihracatımızı yükseltmek ve dengeli bir ticari ilişki içinde olmak için de bizlere büyük sorumluluklar düşüyor. Özellikle İzmir ile Antalya genelinde turizm, iki ülke için önemli bir potansiyel oluşturuyor. Çin'de bu yıl Türkiye Turizm Yılı olması son derece önemliydi. Ancak bunun etkisini tam olarak göremedik. Özellikle İzmir'e sizlerin

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, Çin İzmir Başkonsolosu Liu'yu ziyaretinde yatırımın adresi olarak İzmir'i gösterdi.

desteğiyle daha fazla turistin gelmesini önemsiyoruz” dedi.

İzmir'in avantajları çok

İzmir'in Türkiye'nin üçüncü büyük kenti ve sanayi istihdamının yüzde 23'ünü karşıladığını kaydeden Ender Yorgancılar “Bölgemizde, kurucusunun EBSO olduğu 9 tane sanayi bölgesi var. 5 bin kayıtlı üyemiz var. 64 değişik sektörde faaliyet gösteriyoruz. Ağırlıklı sektörler tekstil, gıda, tarım, petrokimya ile makine ve makine parçalarıdır. Yabancı sermaye kültürüne en açık il İzmir'dir. Türkiye'ye gelen yabancı yatırımcıların çoğu sanayi ile ilgili olan bölümde İzmir'i tercih ediyor. Neden? Bölgemizde 9 üniversite bulunuyor. Üniversitelerin dışında 300 günü güneşli bir bölge. Ayrıca havalimanımızdan 60 ayrı bölgeye uluslararası uçuş imkanı var. Limanları, lojistik avantajlarıyla çok eski bir ticaret kültürüne sahip. Bunları üst üste koyduğumuzda İzmir'in daha avantajlı bir bölge olduğunu görüyoruz. Bunlara ilave olarak 2 serbest bölge bulunuyor. Üçüncüsü için hazırlıklar sürüyor” diye konuştu.

İpek Yolu projesine inanıyoruz

Türkiye ile Çin arasındaki işbirliğini, sektörel eşleşmeleri sağlayarak geliştirme imkanı olduğunu hatırlatan Başkan Yorgancılar, “Türkiye ve Çin arasında tarihten gelen bir ipek yolu gerçeği vardı. Bu tekrar gündeme gelerek tren yollarının güncellenip yenilenmesiyle canlanacak. Biz bu projeye inanıyoruz. Ayrıca Türk hava Yolları'nın her gün Şangay'a, Pekin'e, Guangzhou'ya sefer koymasıyla gidiş geliş kolaylaşıyor. Biz EBSO olarak bu konuyla ilgili her türlü desteği vermeye hazırız.” dedi.

Tarım OSB'ye davet

Tarıma Dayalı İhtisas OSB ile ilgili olarak da Çin İzmir Başkonsolosu Zengxian Liu ile görüşlerini

paylaşan EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, “Tarım İhtisas OSB projemizi İZTO, İTB ve EİB ile birlikte hayata geçirmek için çalışmalar yürütüyoruz. Bu konuyla ilgili Çin'de ilgili kurumlar veya bu konularla ilgili yatırımcı varsa iletişime geçmek isteriz. Organize bölgelerinden biri kesme çiçek, diğeri de günlük sebze meyve ürünlerinin üretimini yapacak. Bu bölgelerde yatırım yapabilirler” dedi.

İzmir'e gelin

Çin'den gelen heyetlerin genel de politik oluşu gereği Ankara'ya, ticari ziyaretlerin ise İstanbul'a yöneldiğini belirten Yorgancılar, “Sizden özellikle ticaret heyetlerinin İzmir'e yönlendirilmesini istiyoruz. Türkiye'de başarılı olmuş Çinli firma modelleri örnek gösterilerek yeni Çinli yatırımcıları buraya çekmek istiyoruz. Sizi Odamızda da ağırlayarak İzmir'in yatırım iklimi ve faaliyetlerimize ilişkin daha detaylı aktarmak ve işbirliğimizi arttırmak istiyoruz” dedi.

Üretimin lisansı yok

Ender Yorgancılar, İzmir'de, Çin'de çalışabilecek veya burada yatırım yapmış firmalarda çalışabilecek genç eğitilmiş ve kalifiye işgücü mevcut olduğunu da vurgulayarak, “Bu genç ve kalifiye nüfusun Çin kültürüne adaptasyonu son derece kolay olur. Bugün bir çok Çinli Almanya'da çalışıyor Alman kültürüne adapte oluyor. Bir çok Çinli işçi Türk

firmalarında çalışıyor. Türk şirket kültürüne uyum sağlayabiliyor. Bizim yeteneklerimiz de aynı şekilde bir Çinli firmanın üretim teknolojisine uyum sağlayabilir. Çünkü üretimin lisansı yok. Üretimin lisansı, kültürü; verimlilik ve kaliteyi uygun fiyata mal etmektir. O da sistemle oluyor” dedi.

İzmir'i anlatacağız

İzmir'in Türkiye'nin dış ticaretinde önemli bir şehir olduğunu belirten Çin İzmir Başkonsolosu Zengxian Liu ise, “İzmir'de önemli bir kaynak var, turizm. Bu ticaret açığını turizmle kapatabiliriz. Türkiye'deki sektörlerle aynı sektörlerde faaliyet gösteren Çinli firmaları bir araya getirmek istiyoruz. Daha yoğun bir işbirliği olacak. Yeni organize sanayi bölgesi ve yeni yatırımlar ile detayları bizimle paylaşabilirsiniz. Biz de ülkemizdeki firmalara ve ilgili kurumlara bunları aktarırız. Ayrıca İzmir'deki başarılı olmuş Çinli firmaları bizler ülkemizde örnek gösterebiliriz. Bu şekilde yeni Çinli yatırımcıların yolu açılacaktır. Şu anda İzmir'de 2 firma kömür santrali ve madencilik sektöründe başarılı birer yatırım faaliyeti gösteriyor ve Çinli yatırımcılar için son derece önemli bir model oluşturuyor” diye konuştu.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar'ın Çin İzmir Başkonsolosu Liu'yu ziyaretinde EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı İbrahim Gökçuoğlu da hazır bulundu.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 69. yıl dönümü resepsiyonuna, EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı İbrahim Gökçuoğlu ile Yönetim Kurulu Üyesi İdil Yiğitbaşı da katıldı.

İzmirli sanayiciye Almanya ile iş fırsatı

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, İzmirli sanayicilerin Almanya'da yeni iş bağlantılarına imza atmak için kurumsal bazda işbirlikleri geliştirmelerinin önemine dikkat çekti.

Türk-Alman Ticaret ve Sanayi Odası (TATSO) Genel Sekreteri Okan Özoğlu'nun yaptığı ve Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Eyüp Sevimli'nin de bulunduğu ziyarette Türkiye ile Almanya arasındaki köklü ilişkilere değinen Ender Yorgancılar, İzmir ile de ekonomik ilişkilerin geliştirilmesinin öncelikleri arasında olduğunu vurguladı. EBSO'nun Alman sermayeli ve Almanya ile dış ticaret ilişkisi bulunan üyeleri ile TATSO'nun Almanya'daki üyelerini bir araya getirecek sektörel organizasyonlar hedeflediklerini belirten Yorgancılar, "Karşılıklı ziyaretlerle ilk adımı attıktan sonra daha geniş kapsamlı işbirlikleri gerçekleştirmeyi arzu ediyoruz. İzmirli sanayicilerin de kendilerine sunulan bu imkanı değerlendirerek gerek yeni iş bağlantıları gerekse birlikte üçüncü ülkelere yönelik yatırımlarla 'Dünyada her eve bir Türk Malı' hedefimize ulaşma yolunda ilerleyeceğine inanıyorum" dedi.

Almanya'daki temsilci

TATSO'nun 2004 yılında kuruluşundan bu yana Türkiye ile Almanya arasında bir köprü görevi üstlendiğini belirten Genel Sekreter Özoğlu, entegrasyonu kolaylaştırmayı, girişimciliği özendirmeyi ve gündelik politikaya takılmadan ikili ilişkileri geliştirmeyi amaçladıklarını söyledi.

Almanya'nın Türkiye için en önemli ticari partner olduğunu vurgulayan Özoğlu, "Siyasi ortaklığın yanında karşılıklı ticaretin geliş-

mesini avantaj olarak görüyoruz. Almanya'daki 1300 Türk firmasının 1.8 milyar Euroluk, Türkiye'deki 7 bin 100 Alman firmasının 12 milyar Euroluk yatırımı var. 15 milyar dolarlık ihracatımıza karşılık 22 milyar dolarlık ithalat gerçekleştiriyoruz. Karşılıklı ticarete denge yaratmayı hedefliyoruz" diye konuştu.

Okan Özoğlu, iki ülke arasındaki siyasi ilişkilerin normalleşme sürecine girmesinin ekonomiye de olumlu yansıtacağına, Almanların daha katılımcı tavır sergileyeceğine işaret ederken, "Bosch ve Siemens 100 yılı aşkın süredir Türkiye'de faaliyet gösteriyor. Bizim de TATSO olarak Almanya'daki Türk firmala-

rına destek olma şansımız, bunun için kapasitemiz ve yeteneğimiz var. Şu anda Türkiye'den 141 Oda ve Borsamızla 12 firma TATSO'ya üye. Almanya'da üyemiz olan 150 şirket var. Türkiye'den ne kadar çok şirket üyemiz olursa Almanya'da temsiliyetimiz o kadar güçlü olur" ifadelerini kullandı.

EBSO üyesi sanayicilerle de bir araya gelen Özoğlu, TATSO'yu tanıtırken doğru işi doğru kurumlarla yapmalarını önerdi. Özoğlu, Almanya'da başarılı olmanın yolları hakkında da bilgi verdiği toplantıda, "Son dakika girişimleri Almanları cezbetmiyor. Planlı çalışmayı seviyorlar" uyarısında bulundu.

Çevre için “çalışma grubu”

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) ile Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü arasında yapılan görüşmeler sonucunda bir çalışma grubu oluşturularak “çevreci sanayi” adına yeni adımlar atıldı. EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, sanayi kuruluşlarının bugüne kadar gerçekleştirdikleri çevreci yaklaşımın daha yukarı seviyelere çıkarılarak üretimlerine devam etmesi ve sürdürülebilir bir çevre adına işbirliği içinde yola devam edilmesinin önemine değinerek “Üretim ülkemiz için olmazsa olmaz. Ancak bunu çevre duyarlılığıyla yapmamız gerekiyor. İl Müdürlüğümüz sayın Selahattin Varan’ın İzmir’de göreve geldiği günden bu yana bize verdiği destek gücümüze güç katıyor” dedi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Başkanı Ender Yorgancılar’ın Çevre ve Şehircilik İl Müdürü Selahattin Varan’a yaptığı ziyarete meclis üyeleri Ali İhsan Kılıç, Ergin Erdinç, Atıkların Geri Kazanılması Meslek Komitesi üyeleri Anıl Türksoy, Cuma Kayar, Şaban Bolat ile danışman Mümin Tunalı katıldı.

Ziyarete konuşan Başkan Yorgancılar “Sürdürülebilir kalkınma hedefinin çevresel şartların iyileştirilmeden mümkün olamayacağını çok iyi biliyoruz. Sanayi açısından bakıldığında çevre konusu her geçen gün daha çok gündeme gelen,

yeni düzenlemeler ile uyum çalışmaları süratle devam eden bir konu haline geliyor. Küreselleşme, tükenen kaynaklar ve insanoğlunun doğayı ve kaynakları hor kullanması, çevreyi uluslararası bir boyuta taşımıştır. Bu bağlamda Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüzle oluşturacağımız çalışma grubuyla sürekli iletişim halinde olarak hem üretimin hem de sürdürülebilir çevrenin mümkün olduğunu göstermek istiyoruz” dedi.

Sanayinin gelişiminde, çevresel değerleri en üst düzeyde tuttuklarını vurgulayan Yorgancılar, “Yönetim Kurulumuz, komitelerimiz ve çevre çalışma grubumuz, ilgili tüm taraflar arasında iletişim ve işbirliği platformu oluşturmayı başarmış, sanayicimizin ve ilimizin çevre sorunlarına çözüm bulmak için çalışmalar yürütmüştür” diye konuştu.

Çevre ve Şehircilik İl Müdürü Selahattin Varan ise “sıfır atık” projesinde İzmir’de de önemli mesafeler kaydettiklerini, hem eğitim verdiklerini hem de ciddi bir geri dönüş beklediklerini vurgularken, “Çevreye değer vermeyen insana da değer vermez. Gelecek nesillere en iyi çevreyi bırakmak için çalışıyoruz. Bu bağlamda sanayicilerimizle işbirliğine ve onlara desteğe hazırız” dedi.

Ziyaret sonunda iki kurum yetkililerinden oluşan bir çalışma grubunun kurulmasına karar verildi.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, Çevre ve Şehircilik İl Müdürü Varan’ı ziyaretinde, oluşturulacak çalışma grubuyla sürekli iletişim halinde olarak hem üretimin hem de sürdürülebilir çevrenin mümkün olacağını göstermek istediklerini söyledi.

Kurumsal yatırımcı görüşmeleriyle orta uzun vadeli desteğimizi artırıyoruz

Adnan YILDIRIM
Türk Eximbank
Genel Müdürü
(2014-2015 Ekonomi
Bakan Yardımcısı)

Dünyadaki parasal sıkılaştırmanın etkisiyle küresel finansman maliyetlerinin artması, ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik koşulların daha ağır hissedilmesine sebep oluyor. Dünyada ucuz para döneminin sonuna geldiğimiz bu dönemde bankacılık sektörünün güçlü yapısı ve reel sektörün direnci ekonomimizin en büyük dayanağı oldu. Güçlü ekonomik yapının, kararlı ve tutarlı politikalarla desteklenmesi bu zorlu dönemin çok uzun sürmeyeceğini bize gösteriyor.

Biz Türk Eximbank olarak ihracatçılarımıza desteğimizin artırarak sürdürmek için yurt dışı fonlara büyük önem veriyoruz. Bu sebeple belirli aralıklarla yurt dışı yatırımcılarla görüşmelerde bulunarak onlara hem ülkemizin durumunu hem de bankamızı anlatıyoruz. Geçtiğimiz yıl Körfez coğrafyasında, daha sonra Uzakdoğu'da, arkasından ABD'de ve Avrupa'nın önde gelen 5 ülkesinde gerçekleştirdiğimiz roadshow görüşmelerini son olarak Eylül sonunda Londra'da yaptık. Bu görüşmelerde Türkiye ekonomisine olan güvenin devam ettiğini bir kez daha anladık. Londra'da dünyanın önde

gelen 16 kurumsal yatırımcısı, Türkiye ekonomisinin geçici bir sıkıntı içinde bulunduğunu fakat kısa zamanda bunların üstesinden gelebileceğimizi vurguladılar. Orta vadede ekonominin yeniden dengeye oturacağına olan inanç devam ediyor. Bu sadece söylemde de kalmıyor. 3 Ekim'de yine Londra'da gerçekleştirdiğimiz 7 ülkeden 29 banka ile finansal kuruluşunun katıldığı sendikasyonumuzda 590 milyon Euro fon temin ederek geçen yıla göre yüzde 108 oranında yenileme sağlamış olduk. Önceki görüşmelerimizin ve bankamızın temin ettiği fonları çevirme kabiliyetinin, yeni fonlara erişimde bize sağladığı katkıları böylelikle görmüş oluyoruz.

Bunlar gerçekten ince ince işlenen bir sürecin sonucu olarak gerçekleşiyor. Dünyada ülkemize yönelik olumsuz imaj oluşturan her türlü gelişmeye anında ikna edici yanıtlar vermemiz gerekiyor. Bu yüzden yabancı yatırımcılara sıcaklığına gelişmeleri anlatmak, en doğru bilgiyi doğru zamanda iletmek önemli hale geliyor. Banka olarak yatırımcı hassasiyetlerinin arttığı dönemlerde endişeleri ve şüpheleri giderecek şekilde görüşmeler gerçekleştiriyoruz. Bu

görüşmeler sonraki dönemlerde imza için masaya oturduğumuzda elimizi kuvvetlendiren hamleler oluyor. Bu dinamizmi korumamız gerekiyor.

Yine bu amaçla 10-14 Ekim tarihleri arasında Endonezya'da IMF - Dünya Bankası toplantıları çerçevesinde, küresel ekonominin görünümünün ve finans piyasalarındaki gelişmelerin değerlendirileceği programlara katılarak bankacılık sektörünün önde gelen bankaları ile görüşmeler gerçekleştirdik.

Hatırlanacağı üzere Ticaret Bakanlığı'nın 100 günlük eylem planında 1. eylem olarak "Türk Eximbank müşteri sayısının artırılması ve toplam müşteriler arasında KOBİ'lerin payının yükseltilmesi" yer aldı. Sonrasında açıklanan Yeni Ekonomi Programı'nda ise Bankamızın öz kaynaklarının güçlendirilmesi bankacılık sektörü

başlığı altında bir tedbir olarak değerlendirildi. Kredi, sigorta ve garanti olanaklarının çeşitlendirilmesiyle ihracatçılara, döviz kazandırıcı faaliyet gösteren firmalara ve yurt dışında proje üstlenen müteahhitlere verilen desteklerin artırılması program kapsamındaki politikalar içinde yer aldı. Yeni fonlara erişmek tam olarak bu hedeflere hizmet ediyor. Elimizdeki kaynakları en uygun şekilde değerlendirerek ihracatçılarımıza orta uzun vadeli desteğe dönüştürüyoruz. Eylül ayı itibarıyla hizmet verdiğimiz ihracatçı sayısı bu sayede 10 bini aştı. Bu sayıyı sene sonunda 11 bine çıkarmak istiyoruz. İhracatçılarımızın kullanımına sunmak üzere daha fazla kaynağa erişerek daha fazla ihracatçıya ulaşacağız, ihracata güçlü desteğimizi sürdüreceğiz.

Eximbank olarak yatırımçı hassasiyetlerinin arttığı dönemlerde endişeleri ve şüpheleri giderecek şekilde görüşmeler gerçekleştiriyoruz. Bu görüşmeler sonraki dönemlerde imza için masaya oturduğumuzda elimizi kuvvetlendiren hamleler oluyor.

Kağıt ve basım sektöründen yerli üretim için destek talebi

“
 EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, kağıt tüketiminde ön sıralarda olan Türkiye için yerli hammadde ile üretim yapılması ile ilgili çözüm aranması ve aktif politikaların uygulanmasının büyük önem taşıdığını vurguladı.
”

İzmir’de kağıt, etiket, ambalaj ve matbaacılık alanında faaliyet gösteren sanayiciler; döviz kurları ile başta kağıt fiyatları olmak üzere yükselen maliyetler, sektörün nitelikli eleman ihtiyacı, işletmelerin aynı bölgede faaliyet göstermesine yönelik çalışmaları bütün yönleriyle tartıştı. Sektör temsilcileri, yerli üretimin artması için teşviklerin çoğaltılması gerektiğini söyledi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) İzmir Ticaret Odası (İZTO), İzmir Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği (İESOB) işbirliği ile kağıt, etiket, ambalaj ve matbaacılık sektör temsilcileri ‘Son Ekonomik Gelişmeler Işığında Kağıt, Etiket, Ambalaj ve Matbaacılık Sektörünün Geleceği Paneli’nde bir araya geldi. İZTO ev sahipliğinde gerçekleştirilen toplantıya EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, İZTO Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener, İESOB Yönetim

Kurulu Başkanı Zekeriya Mutlu’nun yanı sıra odaların ilgili meslek komiteleri ve meclis üyeleri katıldı.

Yorgancılar: Birlikte, ortak akılla hareket

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, daha önce kağıt ve basım sektörüyle ilgili çok sayıda toplantı yaptıklarını ve ortak sorunların yasa değişiklikleri yapılarak çözülmesini sağladıklarını anlattı. Türkiye’nin kağıtta ithalata bağımlı olduğuna işaret eden Yorgancılar, “Yerli ve milli olmanın, üretim ekonomisini sağlıklı sürdürmenin önemini anladığımız zor günlerdeyiz. Kağıt tüketiminde ön sıralarda olan ülkemiz için çözümlerin aranması, aktif politikaların üretilmesi büyük önem taşıyor. Sanayicilerin ihtiyaç duydukları girdileri daha düşük maliyetli temin etmelerini ve ithal girdi bağımlılığının azaltılmasını

amaçlayan Girdi Tedarik Stratejisi kapsamında en çok ithal ettiğimiz ürünlerden kağıdın da Türkiye’de üretilmesi son derece önemli. İleride kağıt bulamaz hale gelmemek için devletin yatırım teşvik kararı alması gerekir” dedi.

Yorgancılar, konjonktürel değişikliklerin yanı sıra teknolojiye ayak uyduramama, dijitalleşme ile basıma talebin azalması gibi konuların da dönüşümü zorlu kıldığını ifade etti.

Özgener: Sorunların takipçisiyiz

İZTO Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener, küresel ekonomide esen sert rüzgarlardan tüm dünyanın nasibini aldığını ve döviz kurlarında yaşanan hızlı yükselişin, Türkiye’nin ithal kalemlerinin başında yer alan enerji, petrol ürünleri, ithal hammadde ve ara malı fiyatlarında artışlara yol açtığını dile getirdi. Bu durumdan en fazla etkilenen sektörlerden birinin üretimde diğerlerine göre daha çok ithal malzeme kullanan kağıt, etiket, ambalaj ve matbaacılık sektörü olduğunu anlatan Özgener, “Son 1 yılda sektörün en önemli hammaddesi selüloz fiyatlarında yüzde 80’in, kağıt fiyatlarında yüzde 100’ün üzerinde artış meydana geldi. Hükümetimiz reel sektörün bu süreci en az hasarla atlatabilmesi için gerekli tedbirleri en hızlı şekilde aldı. Türk Lirası’nın değer kazanması ve yerli para ile ticaret konusunda önemli çalışmalar sürdürülüyor” dedi.

Kağıt, etiket, ambalaj ve matbaacılık sektörünün bir arada olacağı bir organize sanayi bölgesi kurulması gerektiğini belirten Mahmut Özgener, nitelikli eleman ihtiyacı, en önemlisi de piyasada maliyet hesabının doğru şekilde yapılamaması gibi yapısal eksikliklerin bir an önce giderilmesini talep etti. Özgener, sektördeki sorunlarla ilgili görüş ve önerilerin takipçisi olacaklarını da dile getirdi.

1 ton kağıt 800 dolara ithal ediliyor

İESOB Başkanı Zekeriya Mutlu da, ticaretin paydaşları olarak her zaman belirli konular üzerine istişarelerde bulduklarını ifade etti. Türkiye’de Ağustos ayının ilk yarısından itibaren alışılmışın dışında bir kur hareketliliği yaşandığını söyleyen Mutlu, şunları anlattı:

“Bu seferki dalgalanmaların hızı ve boyutu yüksekti. Kağıt, etiket ve ambalaj sektörlerinde maliyetler ciddi yükseldi. Artan maliyetleri birebir piyasa fiyatlarına yansıtmak mümkün değildi. Ancak kar marjları nedeniyle işletmeler kepenk kapatma noktası-

na geldi. İzmir’de kağıt sektöründe Kemalpaşa’da 3 fabrika var. Kağıt fabrikalarının üretimine bakıldığında tüm kapasitelerini A4 kağıdına yönlendirdikleri dikkat çekiyor.

Gazete hamuru üreten fabrika kalmadı. Gazeteler ithal kağıt kullanmak zorunda kaldı. Bir süre önce 1 ton kağıt 450 dolara ithal edilirken bu rakam 800 dolara ulaştı. Ulusal gazetelerdeki ekler kaldırılarak sayfa sayıları azaltıldı.

Yerel gazeteler pazar günleri çıkmama kararı aldı. Bazı gazeteler internette yayınladıkları haberlere abonelik uygulaması getirdi. Sektör çıkış yolu ararken ayakta kalamayanlar çekilmek zorunda kaldı. 11 yayınevi faaliyetine son verdi. Oysa yerli üretim; büyümenin, istihdamın en güçlü silahıdır.”

Panelde daha sonra dünden bugüne kağıt sektöründe üretim ve ticaret, matbaa sektörünün mevcut durumu ve fiyatlandırma politikaları, ambalaj sektörünün mevcut durumu ve finansman sorunları ile ilgili olarak meclis üyeleri söz alarak taleplerini dile getirdi.

Sanayici gözüyle kağıt ve basım sektörü

EBSO, İZTO ve İESOB işbirliği ile gerçekleştirilen 'Son Ekonomik Gelişmeler Işığında Kağıt, Etiket, Ambalaj ve Matbaacılık Sektörünün Geleceği Paneli'nde, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nı temsilen söz alan EBSO Meclis Üyesi sektör temsilcileri Ferit Kora, Doğan Albak ve Fatih Aracı, 'Dünden Bugüne Kağıt Sektöründe Üretim ve Ticaret', 'Matbaa Sektörünün Mevcut Durumu ve Fiyatlandırma Politikaları' ile 'Ambalaj Sektörünün Mevcut Durumu ve Finansman Sorunları' konularındaki görüşlerini katılımcılarla paylaştı.

Kora: Üretimi devam ettirmeye çalışıyoruz

EBSO Meclis Üyesi Ferit Kora, kağıt sanayicisi olarak döviz kuru ve faiz artışları bir yana selüloz ile enerji maliyetlerinin yüksekliği karşısında üretimi devam ettirmeye çaba gösterdiklerini söyledi.

Osmanlı ve Türkiye'de kağıt sektörünün geçmişi hakkında bilgiler veren Kora, ilk kağıt imalathanesi olarak nitelendirilebilecek tesisin 1744 yılında Yalova'da kurulduğunu, 1804'te kurulan Beykoz Kağıt'ın ise kısa sürede kapandığını anlattı. İzmir'de Halkapınar'da 1844 yılında kurulan ve fabrika niteliği taşıyan ilk tesiste devlete kağıt üretimi yapıldığını, ardından Hamidiye Kağıt Fabrikası'nın kurulduğunu hatırlatan Kora, 1. Dünya Savaşı'nın ardından galip devletlerin

bu tesisleri dağıttığını söyledi.

Ferit Kora, cumhuriyet döneminde ise 1936 yılında yılda 6 bin ton kapasiteli İzmit tesisinin devreye girdiğini, daha sonraki dönemlerde SEKA çatısı altında İzmit, Dalaman, Çaycuma, Balıkesir, Afyonkarahisar, Giresun-Aksu ve Mersin'de kurulu tesislerde 510 bin ton selüloz, 200 bin ton 1. hamur ofset ve karton, 230 bin ton kraft kağıdı, 182 bin ton gazete kağıdı üretildiğini hatırlattı. Seka'nın özelleştirilmesinden sonra Çaycuma ve Dalaman tesislerinin kısmi olarak çalıştırıldığını belirten Kora, diğer tesislerdeki makinelerin hurdaya satıldığını, arazilerin de başka amaçlarla kullanıldığını söyledi.

Selüloz ve Kağıt Sanayi Vakfı verilerine göre; 2017 yılında 1. hamur, sargılık, oluklu mukavva, karton, temizlik kağıtları ve diğer kategorilerde 4 milyon 356 bin tonluk üretime karşılık iç tüketimin 6 milyon 325 bin ton ve ihracatın 1 milyon 200 bin ton olarak gerçekleştiğini bildiren Ferit Kora, 2 milyon 800 bin tonluk ithalat yapıldığını ifade etti.

Ferit Kora, "Dünyada, özellikle Çin'de oluşan talep artışına paralel olarak 1 yıl içerisinde selüloz fiyatları dolar bazında yüzde 80 civarında artış göstermiştir. Ayrıca doğalgaz ve elektriğe Aralık 2017'den itibaren 9 ayda yaklaşık yüzde 100'e yakın zam yapılmıştır. Ağustos ayından bu yana döviz kurlarındaki değişiklik, tüm

sanayi kuruluşlarında önemli darboğazlar yaratmıştır. Şu an piyasadaki yüzde 40 TL ve yüzde 9'u bulan döviz kredisi faizleri tüm kuruluşları zora sokmuştur. Zaten kaynak eksikliği yaşayan firmalar peşin satışla fiyat garantisi sağlamaya çalışmaktadır. Döviz kuru ve faiz artışlarını bir yana bırakın, selülozun ve enerjinin 1 yıllık artışı karşısında bile piyasa içi ciddi fiyat kontrolü sağlamaya azami çaba sarf ediyoruz. Kapasitemizi en üst düzeyde kullanarak, tesislerimizde verimlilik artırıcı yatırımlar yaparak azami tasarruf tedbirleri ile piyasaya olması gerekenin altında fiyat artışları yansıtarak üretim yapmaya gayret gösteriyoruz" ifadelerini kullandı.

Albak: Müşteriyi finanse ediyoruz

EBSO Meclis Üyesi Doğan Albak, basım sektörünün yaptığı yatırımın karşılığını alamadığını ve adeta müşteriyi finanse eder duruma geldiğini ifade etti.

Basım sektöründe yatırım maliyetlerinin yüksekliğini gündeme getiren Albak, yalnızca 4 renkli 70x100 ebatlarında baskı yapan makinenin fiyatının 5 milyon TL'nin üzerinde olduğunu, kağıt fiyatlarının da döviz kurlarındaki yükselişle birlikte ortalama yüzde 100 artış gösterdiğini söyledi. Albak, kullanılan hemen her malzemenin ithal olduğu sektörün her geçen gün hammadde

maliyetleri ve alım şartlarıyla daralmanın içine sürüklendiğini belirterek, “Kriz ortamlarında firmalar önce katalog, broşür ve promosyon gibi tanıtım harcamalarını erteliyor. 1990’lı yıllarda kağıdı vadeli alıp müşteriye peşin satarken günümüzde peşin alıp vadeli satar olduk. Müşterimizi finanse eder olduk. Bu, ticaretin doğasına aykırıdır. 8 kişinin çalıştığı bir matbaanın sabit gideri, amortisman dahil günlük ortalama 4 bin 300 liradır. Bu matbaanın 8 saatte yapacağı 20 takım baskının kağıt, kalıp, boya gideri 3 bin liradır. 2006 yılındaki 4 renk bir takımın baskı fiyatı o günkü kurla 187 Euro iken bugün 42 Euro’ya yapılıyor. 12 yılda her şeye zam gelirken fiyatlarımız aynı. Serbest piyasa ekonomisi ortamında kimseye bir yaptırımda bulunamayız. Ancak, ‘Günümüz koşullarında hesabını ve ticaretini doğru yapamayan meslektaşlarımızı zor günler bekliyor’ uyarısını yapmak zorundayız” diye konuştu.

Doğan Albak, basım sektörü için mikro çözümleri; hesapların güncellenmesi, uzun süreli tekliflerden ve vadelerden kaçınılması, tahsilatta peşin sisteme geçilmesi, döviz cinsi ile borçlanılmaması, rekabetin yalnız fiyatla değil kaliteli ürün ve hizmetle yapılması ve dürüst müşterilerle çalışılması maddeleri halinde topladı.

Sıkıntılı günlerin geride kalacağına inandığını belirten Albak, piyasa koşullarının iyileştirilmesi ve kredilerden daha çok kişinin yararlanmasının sağlanması, devlet-sanayici işbirliğiyle selüloz ve kağıt üretimi yapılarak yurt dışından ithalatın en aza indirilmesi, sektörde KDV oranlarının yüzde 18’den 8’e indirilmesi, blanket, boya ve solvent gibi matbaa malzemelerinin de yurt içinde üretilmesi gerektiğini savundu.

Aracı: İthalata bağımlılığımız bitmeli

EBSO Meclis Katip Üyesi Fatih Aracı, ambalaj sektörünün mevcut durumu ve finansman sorunlarına ilişkin konuşmasında, bu işin yaratıcılık gerektiren sanatsal yönünden

çok yanlış bir şekilde konumlandırılan fiyat rekabetiyle gündeme gelmesinden rahatsızlık duyduğunu dile getirdi. Bilinçlenmeden, denetim ve değerlendirme mekanizmalarındaki boşluklardan da yararlanarak ambalaj işletmesi kuranların hem kendilerinin zarar gördüğünü hem de başkalarına zarar verdiğini anlatan Aracı, sözlerini şöyle sürdürdü:

“Mesela, 10 kişi çalışan, ofset makinası, otomatik kesim makinası, kutu yapıştırma makinası olan bir tesisin aylık gideri yaklaşık 40 bin lira civarındadır. 300 gr/m2 krome karton tabakadan 12’de 1 alan bir kutudan ayda 2.5 milyon adet civarında üretebilen bu tesisten söz konusu kutunun satış fiyatı 8.5 kuruştur. Vade 90 gündür. Karton maliyeti ve tutkal 6.3 kuruştur ve peşin alınabilmektedir. 150 bin liranızı kartona yatırıp bütün ay nefes almadan çalışıp 40 bin lira işçilik, kira gibi masrafları da peşin, KDV’sini de 1 ay sonra ödeyip bu kutuyu 212 bin 500 TL bedelle 90 gün vadeli satar mısınız? Makinaların taksitleri ve üretim kayıpları da bu hesaplamaların dışındadır. Fiyatlar 100 bin adetlik kutular içindir. Aslında durumun vahameti çok daha büyük.”

Fatih Aracı, lamineli kutu yapan 8 kişinin çalıştığı ve aylık gideri 32 bin lira olan işletmede peşin 204 bin 500 liraya mal edilen ürünün 6 ay vadeyle 225 bin liraya satılmasının da mümkün olmadığını, sermayenin eridiğini, zamanın da boşa geçtiğini dile getirdi. Sektör dışından büyük yatırımcıların kurduğu büyük kapa-

siteli tesislerin hem kendileri hem de mesleğin içinden yetişen firmaları için tehlike içerdiğini belirten Aracı, “Zorlu tecrübeler yerine sektörün kendi içinde birleşerek kooperatifçiliğe benzer oluşumlarla büyüme gitmesi, 30 yıldır henüz kendi matbaacılar veya ambalajcılar sitesini kurmayı başaramamış bir şehirde hayal gibi görüne de imkansız da değildir” dedi.

Fleksibl ambalaj ve rulo etiket sanayicilerinin Türkiye ve dünya çapındaki başarılarından gurur duyduklarını söyleyen Aracı, bunun sebebinin hammadde aldıkları döviz kuruna göre fiyat vermeleri olduğuna dikkat çekti.

EBSO Meclis Katip Üyesi Aracı, sıkıntılardan daha az etkilenmeye yönelik olarak kısa vadede matbaacılık ve ambalajda vadeli satış döneminin sona ermesi gerektiğini hatırlatırken, “Fiyat tekliflerimiz euro veya dolar olarak verilmeli, sipariş onayı ve peşinat anındaki kurdan TL’ye dönülmeli ve mal tedarikindeki dalgalanmalardan bizim veya müşterimizin etkilenmesinin önüne geçilmeli” önerisinde bulundu.

Devletin konkordato sistemini gözden geçirmesi, alacaklıların elinin-kolunun bağlanıp alacaklı olduğu firmaya daha fazla kredi açmaya zorlanmamasını isteyen Aracı, “Kağıdın hammaddesi selülozda da dışa bağımlılığımız devletin teşvikleriyle, belki de tüm kağıt fabrikalarının katılımı sağlanarak yok edilmeli, kendi selülozumuzu kendimiz üretir hale gelmeliyiz” diye konuştu.

Yorgancılar: Kazayı tedbir önler

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, iş kazalarının ve meslek hastalıklarının temenni edilerek değil tedbir alınarak önlenebileceğini söyledi.

İzmir Sanayici ve İşadamları Derneği (İZSAD) tarafından, A Artı Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimi ile birlikte organize ettiği 5. İzmir İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) Zirvesi ve Fuarı, Tepekule Kongre ve Sergi Merkezi'nde gerçekleştirildi. Sevilen oyuncu Altan Gördüm'ün sunduğu açılış törenine; CHP Genel Başkan Yardımcısı Bülent Kuşoğlu, CHP İzmir Milletvekili Bedri Serter, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İSG Genel Müdür Yardımcısı Furkan Yıldız, Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Başkanı Ender Yorgancılar, İzmir Ticaret Odası (İZTO) Başkanı Mahmut Özgener, İŞKUR Genel Müdür Yardımcısı Kadri Kabak ile Oyuncular Sendikası'nı temsilen ünlü oyuncular Volkan Severcan ve Hakan Bilgin de katıldı. Protokol üyeleri, konuşmalarında, Türkiye'deki iş kazaları istatistikleri hakkında bilgiler verdi. İş kazaları ve meslek hastalıklarının "kader" olmadığı ve minimuma indirilmesi yolunda toplumun her kesimine sorumluluk düştüğü mesajı ifade edildi.

Toplantının açılış konuşmasını yapan EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, ekonominin yumuşak karnının cari açık olması gibi çalışma hayatına ilişkin iş sağlığı ve güvenliği konusunun da Türkiye'nin

yumuşak karnı haline geldiğini ifade etti. Geçmişten bugüne önleyici bir yaklaşım esas alınsa da, yeni düzenlemeler yapılsa da tam bir iyileşme sağlanmadığına dikkat çeken Yorgancılar, "Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) verilerine göre; her yıl iş kazası ve meslek hastalıklarından yaklaşık 3 milyon kişi etkilenirken, her yıl 340 milyon iş kazası yaşanıyor. Yani bu, aslında dünyanın bir sorunu. Ancak, önlem alan ve almayan ülkeler de çok net ayrışmaktadır.

Ülkemiz, ölümlü iş kazası oranlarında dünyada üçüncü, Avrupa'da ise birinci sırada yer almaktadır. 2016 sonu itibarıyla iş kazaları, son 5 yıl içinde yaklaşık yüzde 300 artış kaydetmiştir" bilgisini verdi.

Önlemek ödemekten kolay

Ender Yorgancılar, kazaların yüzde 98'inin önleniyor iken önlenemiyorsa çalışan-devlet-işveren koordinasyonunda eksiklikler olduğunu gündeme getirirken, "Bulmak ve yanlış düzeltmek için ortak akli kullanmalıyız ki, daha sağlıklı bir toplum yaratabilelim. Çünkü, bu tek bir tarafın üstesinden gelemeyeceği kadar önemli bir konu" dedi.

Bu süreçte işveren olarak yükümlülüklerinin farkında olduklarını vurgulayan Yorgancılar, "Kazaların maddi, manevi boyutu kadar bir de buzdağının görünmeyen kısmı vardır. Ekibin moralinden, yerine geçecek elemanın öğrenme sürecine,

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, iş kazaları ve meslek hastalıklarının önlenmesinde sanayiciler olarak yükümlülüklerinin farkında olduklarını belirlerken, "İş kazasını önlemek, daha sonra ortaya çıkacak bedelleri ödemekten daha kolaydır" dedi.

firmanın itibarından, sadece bu konuya odaklanarak zaman ve verim kaybına kadar ciddi maliyetlerin bizi beklediğinin farkındayız. İş kazasını önlemek, bedelini ödemekten daha ucuz ve kolaydır. Öyleyse işveren olarak, neden üstümüze düşen görevi yapmaktan imtina edelim ki? Bir işveren olarak da, bir insan olarak da çok iyi farkındayız ki; evine sağlıklı dönebilmek her çalışımızın en temel hakkıdır” diye konuştu.

Türk çalışma kültürüne yerleşen ‘bana bir şey olmaz’ algısının iş kazaları ve meslek hastalıklarını önlemede çözümü zorlaştırdığını da gündeme getiren Yorgancılar, işçilerin de verilen eğitim ve talimatlar doğrultusunda kendisinin ve diğer çalışanların sağlık ve güvenliklerini tehlikeye düşürmemek, işyerindeki makine ve araç-gereçleri kurallara uygun şekilde kullanmak gibi kendi sorumluluklarını bilip yerine getirmesinin büyük önem taşıdığını ifade etti.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, Türkiye’de sadece İstanbul, Ankara ve Zonguldak’ta 3 meslek hastalıkları hastanesi bulunduğunu, İzmir’de ise Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi’nde Ana

Bilim Dalı olarak hizmet verildiğini hatırlatırken, “Bugün Ege Bölgesi ülke sanayi üretiminin yüzde 13’ünü karşılarken, bölge nüfusunun yüzde 28’i de sanayi sektöründe istihdam edilmektedir. Ancak, bölgede herhangi bir meslek hastalıkları hastanesi bulunmamaktadır. EBSO olarak; 2013 yılında İzmir’de bir Meslek Hastalıkları Hastanesi açılmasına ilişkin girişimlerimiz ne yazık ki sonuçsuz kalmıştı. Zirve vesilesiyle talebimizi bir kez daha iletmek isterim” ifadelerini kullandı.

İş işten geçmeden...

Organizasyonun ev sahibi İZSİ-AD Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Küçükçurt, Türkiye’de iş sağlığı ve güvenliği zirvesi düzenleyen tek patron örgütü olduklarının altını çizdi. “İş kazalarının ve meslek hastalıklarının sıfıra inmesi için elimizi taşın altına koymaya devam edeceğiz” diyen Küçükçurt, bu konuda toplumsal kültür ve bilinç oluşmasının ilk şartının, ilkokuldan itibaren öğrencilere “iş sağlığı ve güvenliği dersi” verilmesi olduğunu vurguladı.

Araştırmalara göre iş kazalarının yüzde 98'inin "önlenebilir" olduğunu belirten Küçükkurt, özetle şunları söyledi:

Konuştuklarımızı yapalım

"Beş yıldır sloganımız şu: İş isten geçmeden... Güzel ülkemizde her konu senede bir gündeme geliyor. Sorunları konuşuyoruz, çözüm yollarını tespit ediyoruz. Fakat icraatta yokuz, ağır kalıyoruz. Bu, her konuda böyle. Annelerimizi, kadına şiddeti, şehidimizi, gazimizi, yerli malını, İSG'yi ve diğer her şeyi senede sadece birkaç gün konuşuyoruz. Sonra bir dahaki seneye kadar unutuyoruz gitsin. Bu kez unutmamalıyım, unutturmamalıyım. Lütfen, konuştuklarımızı hızla hayata geçirelim ki artık iş isten geçmesin."

İyi örnekler paylaşıldı

Konuşmaların ardından, protokol üyeleri sahneye çıktı ve kurdele keserek organizasyonun açılışını yaptı. Türkerler Grubu'nun yanı sıra EBSO, İZTO, Ege İhracatçı Birlikleri, TÜRKONFED, BASİFED, ESİAD ve İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin de sponsorluk desteği verdiği 5'inci İzmir İSG Zirvesi ve Fuarı'nda 12 ayrı oturumda; aralarında Tüpraş, Tüpraş, Bosch, Arçelik, Philip Morris ve Pınar Grubu'nun da olduğu yerli ve yabancı firmaların temsilcileri, çeşitli bakanlıklar ve belediyelerden kamu yöneticileri, akademisyenler, İSG uzmanları ve işyeri hekimleri, iyi uygulama örneklerini anlattı. İSG alanındaki sorunlar ve çözüm önerileri de gündeme taşındı. Zirve kapsamında düzenlenen İSG Fuarı'nda ise yine farklı sektörlerden onlarca firma, ürün ve hizmetlerini tanıttı; sektörlerindeki son gelişmeleri sergiledi.

Pegasus CEO'su Mehmet Tevfik Nane, İSG Zirvesi'nde konuştu:

İş yapmaktan değil, tedbirsizlikten korkun

İzmir Sanayici ve İşadamları Derneği'nin (İZSİAD), düzenlediği 5'inci İzmir İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) Zirvesi ve Fuarı kapsamında, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın destekleriyle gerçekleşen Özel Konuk Konuşmacı Oturumu'nda, Pegasus Havayolları CEO'su Mehmet Tevfik Nane sektör temsilcileriyle buluştu. Semineri, İSG profesyonellerinin yanı sıra Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Başkanı Ender Yorgancılar ile İZSİAD Başkanı Hasan Küçükkurt da takip etti.

Havayolları sektöründe en fazla görülen meslek hastalıklarının kas-iskelet sistemi rahatsızlıkları olduğunu anlatan ve kaza risklerinden bahseden Nane, aldıkları önlemler hakkında bilgiler verdi. Kaza yaşanması halinde ayrıntılı inceleme başlattıklarını ve İSG planlarında gerekli revizyonları yaptıklarını belirten Nane, "İç hizmet eğitimlerimiz kesintisiz sürüyor. Teorik bilgilerin, işbaşı eğitimleriyle pekiştirilmesini

sağlıyoruz. Baş pilotumuz dahil tüm pilotlar her ay düzenli olarak uçuş simülasyonlarında test ediliyor. Başarısız olanlara uçuş vermiyoruz. Ta ki hatasını düzeltene kadar" dedi.

Trabzon'da faciayı önledik

Geçen yıl Trabzon'da pistten çıktuktan sonra 60 derece eğimli ve balçık çamurlu araziye sürüklenen Pegasus uçağını hatırlatan Nane, "Uçuş ekibimiz, o uçaktaki 162 yolcuyu 20 dakikada tahliye etmeyi başardı ve tam olarak bir faciayı önledi. İnanın ertesi gün oraya gittim ve pistten yokuş aşağı uçağa yarım saatte zor ulaştım" dedi. Bu başarının ardındaki en büyük faktörün hazırlıklı olmaları olduğunu kaydeden Nane, sözlerini şöyle tamamladı: "Çünkü düzenli olarak gerçekçi acil durum tatbikatları yapıyoruz. Bu, pek çoklarına 'angarya' gibi gelebilir ama benim tavsiyem, iş yapmaktan değil, tedbir almaktan korkun."

Erel: Güvenlik ve kullanım talimatlarına uyulmalı

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Üyesi Barış Erel, matbaacılık ve baskı işletmelerindeki çalışanların hem güvenlik talimatları hem de ürünlere ilişkin kullanım talimatlarına uyulması gerektiğini söyledi.

İZSİAD tarafından düzenlenen İzmir İş Sağlığı ve Güvenliği Zirvesi ve İSG Fuarı'nda "Basın ve Medyada İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulamaları" konulu oturumda katılımcıları temsil ettiği sektördeki çalışmalar hakkında bilgilendirdi.

Matbaacılığın tehlikeli kimyasalların kullanıldığı, ağır yük ile iş yapılmasını gerektiren hareketli ve kesici makinelerin kullanıldığını vurgulayan Erel, "Mürekkep ve solventlerin kimyasal içeriklerine maruz kalan çalışanlarda bulaşan dokular tahriş olabilir. Solvent buharının solunması baş ağrısı ve bulantı yapabilir ve merkezi sinir sistemi üzerinde geçici etki oluşabilir" uyarısını yaptı.

Erel, baskı makineleri çalışırken yüksek sese maruz kalanlarda

işitme kayıpları, huzursuzluk, dikkat dağınıklığı, yorgunluk ve iletişim-sizlik gibi etkilerin görüldüğünü, paketlenme, ciltleme ve montaj aşamalarında ağır yük kaldırma ile uygunsuz hareketler nedeniyle eklem rahatsızlıkları görülebileceğini anlattı.

Kesim aşamasında da uzuv kayıplarının yaşanabileceğini aktaran Barış Erel, "Kimyasal malzemelerin güvenlik bilgi formlarındaki talimatlara uygun davranılmalı. Gürültü ve titreşimi azaltmanın yanısıra yaralanma ile sonuçlanacak iş kazaları

yaşanmaması için hareketli parçalarla ilgili teknik önlemler alınmalı. Matbaalarda çıkabilecek yangınla mücadelede kullanılacak araçlarla acil kaçış planları önceden belirlenmeli" dedi.

Gazeteci İbrahim İrmak'ın moderatörlüğünde, Oyuncular Sendikası Genel Sekreteri Sercan Gidişoğlu ile İZSİAD Basın Danışmanı Murat Özken'in de yer aldığı programda, oturum sponsoru Taykon Çelik'in Yönetim Kurulu Başkanı Taner Telcioğlu, konuşmacılara yangın tüpü şeklinde hazırlanan plaket verdi.

Meslek Hastalıkları Kongresi İzmir'de yapıldı

Dokuz Eylül Üniversitesi ile İş ve Meslek Hastalıkları Uzmanları Derneği (İMUD) tarafından düzenlenen "Meslek Hastalıkları Kongresi" İzmir'de gerçekleştirildi. Sabancı Kültür Sarayı'ndaki kongrenin açılış programına TBMM Başkanı Binali Yıldırım, İzmir Valisi Erol Ayyıldız, Türk-İş Genel Başkanı Ergün Atalay, DEÜ Rektörü Prof. Dr. Nükhet Hotar, İş ve Meslek Hastalıkları Uzmanları Derneği Başkanı Prof. Dr. Arif Çımrın, CHP İzmir Milletvekili Kani Beko, sendikacılar ve işçiler katıldı. Ege Bölgesi Sanayi Odası, toplantıda Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar tarafından temsil edildi.

TBMM Başkanı Binali Yıldırım, ülkemizde herhangi bir konuda yasal düzenlemenin hayatın olağan akışı devam ederken yapılmadığını, ne

zaman bir kaza olsa, nerede bir olağanüstü gelişme olsa o zaman panik ve telaşla düzenleme yapıldığını, sonra yapılan bu düzenlemenin abartıldığını ya da ihmal edildiğini vurguladı.

Yıldırım, meslek hastalıklarının işçi sağlığı için önemini belirterek, "Dokuz Eylül Üniversitesi'nde İş ve Meslek Hastalıkları Bölümü'nün kurulması ve İzmir'de Meslek Hastalıkları Hastanesi açılması fikrini destekliyoruz" dedi.

Türk-İş Genel Başkanı Atalay da, Türkiye'de günde ortalama 5 işçinin iş kazalarında hayatını kaybettiğini söylerken, işçi ölümlerinin önüne geçilmesi için bu ve benzeri Kongrelerin devam etmesinin ve burada alınan kararların hayata geçirilmesinin işçi sağlığı açısından çok önemli olduğunu ifade etti.

Sanayiciye finansmana erişim semineri

EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı İbrahim Gökçüoğlu, sanayicinin üretime odaklandığını belirtirken, sermaye piyasası araçlarının reel sektöre sunduğu finansman imkanlarının artırılmasını beklediğini dile getirdi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği ile birlikte sanayicilere "Reel Sektörün Finansmana Erişiminde Sermaye Piyasası Kurumlarının ve Araçlarının Rolü" semineri düzenledi. Finansman gereksinimi olan ve sermaye piyasalarından finansman sağlamayı planlayan firmalarla yatırımcılara, pay halka arzları, borçlanma aracı ihraçları, şirket satın alma ve birleşme işlemleri, kur-faiz-borsa konuları hakkında bilgi verildi.

Gökçüoğlu: Zor bir dönem

EBSO ve Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği işbirliğinde ikincisi düzenlenen toplantının açılış konuşmasını yapan EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı İbrahim Gökçüoğlu, Türkiye'nin ekonomik açıdan zor bir dönemden geçtiğini vurgularken, yılbaşından bu yana Türk Lirası'nın Dolar ve Euro karşısında yüzde

60'ı aşan aşağı yönlü değişimi, ortaya çıkan enflasyonist baskı ve TCMB'nin faiz artırımlarının, iş dünyasının finansmana erişim olanaklarını oldukça kısıtlandığını söyledi. Gökçüoğlu, "Geleceğe yönelik risk ve belirsizliklerin de büyük ölçüde arttığı bu dönemde, ekonomideki en küçük birimden en büyük fabrikaya kadar, hepimizin işlerimizi sürdürmemiz zorlaştı. Küresel ölçekteki para sıkışmasını ve likiditenin gelişmekte olan ülkelere çekildiğini dikkate aldığımızda, 2019 ve 2020 döneminin çok daha zor geçeceği net bir şekilde anlaşılıyor. Artık, finansmana erişim eskisinden çok daha maliyetli bir hale gelmiştir" dedi.

Finans ve reel sektör işbirliği güçlendirilmeli

Sanayicinin üretimi ve işlerini nasıl sürdüreceğini düşünürken dünyanın teknoloji odağında ilerlemeye ve

yenilenmeye devam ettiğini dile getiren Gökçüoğlu, Sanayi 4.0 kapsamında kaydedilen gelişmelerin, ekonomiyi ve iş yapış şekillerini dijitalleşme ve otomasyon odağında başlı başına değiştirdiğine işaret etti. Gökçüoğlu, ekonomide yaşanan sıkıntılara rağmen teknolojik gelişmelerin gerisinde kalma lüksünün

bulunmadığına dikkat çekerken, "O nedenle de, iş dünyamız sermaye piyasası araçlarının reel sektöre sunduğu finansman olanaklarının artırılması konusunda da her zamankinden daha fazla bir beklenti içerisinde. Likiditeyi tabana yayma ve çeşitlendirme işlevleriyle, gelişmiş ekonomilerde geçmişten beri, güçlü sermaye piyasalarının varlığı dikkat çekiyor. Reel sektörün büyük ölçüde sermaye piyasası araçlarıyla desteklenmesi ise, konunun önemini ortaya koyan bir diğer husus" ifadelerini kullandı.

İbrahim Gökçüoğlu, 2017'de yakaladığı artış hacmiyle dünya üçüncüsü olan Borsa İstanbul'un küresel ölçekte daha çok büyümesi ve İstanbul'un uluslararası finans merkezi olması yönündeki hedeflerin, sermaye piyasası açısından da önemli olduğunu söyledi ve "Kalkınmanın asıl itici gücünün üretim olduğu gerçeğinden hareketle, finans sektörünün reel sektörle işbirliğinin güçlendirilmesinin önceliğine işaret etmekteyiz" diye konuştu.

Ocak'taki ılık su, artık çok sıcak

İş Yatırım Menkul Değerler A.Ş. Uluslararası Piyasalar Hisse ve Türev Bölüm Müdürü Şant Manukyan, 2007 yılından sonra Türkiye'de dolarla borçlanmanın arttığını hatırlatırken, önümüzdeki süreçte doların da Euro karşısında değer

kazanacağını anlattı ve "Dövizle borçlanmayın" uyarısında bulundu.

FED'in faiz artışları ve bilançosunu 300 milyar dolar küçültmesine rağmen çok fazla borçlanmak zorunda kalan ABD'nin bile doların rezerv para niteliğinden dolayı muzdarip olduğunu söyleyen Manukyan, doların aşırı yükselmesi halinde 2020 yılından sonra rezerv paranın değişebileceğini öngördü.

Tahvilin de orta-uzun vadede iyi bir yatırım olmadığını ileri süren Manukyan, "Bono piyasasında daha yoğun sert satışlar göreceğiz. Portföyünüzde böyle bir pozisyon varsa bu dönemde azaltmanızı tavsiye ediyorum" dedi.

Ülkelerin borç oranlarının hala yüksek olduğunu ve uygulanan kemer sıkma politikaları nedeniyle popülist hükümetlerin başa gelmeye başladığını da dile getiren Manukyan, bu yıldan sonra özellikle borç oranları yüksek ülkelerin yakından takip edilmesi gerektiğini de söyledi.

İhtiyacı doğru anlamak önemli

İş Yatırım Menkul Değerler A.Ş. Kurumsal Finansman Müdürü Kaan Kırtay, şirketlerin yönetim sürecinde büyük ya da yatırım yapmak için kaynak bulma, kaynak çeşitliliği yaratma ihtiyacını gündeme getirirken, kurumsal finansman departmanının işlevine dikkat çekti. Kırtay, şöyle konuştu: "İhtiyacı doğru anlamak, şirketi

doğru yönlendirmek lazım. Büyük kurumlar sizin doğru ihtiyacınızı anlamakla ve doğru çözüm bulmakla mükelleftir. Proje finansmanı, borçlanma araçları, halka arz, satın alma ve birleşme gibi işlemlerde uygun şartları sağlamak için birlikte yol yürüyoruz."

Şirketlere "ihtiyacınız kadar paraya sahip olun" önerisinde bulunan Kırtay, "Çünkü cebinizdeki fazla para en pahalı paradır" dedi.

Kaan Kırtay, sanayicilerin asıl işinin şirketlerini satmak değil faaliyet gösterdiği sektörde üretim yapmak olduğuna işaret ederken, "Örneğin makine üreten bir şirketseniz yatırımcılar sizin şehrin bir başka semtindeki çok katlı binanıza yatırım yapmak istemez. Satın alma ve birleşme yapısının da doğru kurulması lazım. Her avukat ya da doktor kendi iş yerini kurarsa orada birlikte iş yapma kültürü yoktur. Yabancı yatırımcılar seçici olarak fırsatlara bakıyorlar. Pastayı büyütme söz konusu olduğunda 1+1 eşittir 3 oluyor" diye konuştu.

İşinize odaklanın

Garanti Yatırım Menkul Kıymetler A.Ş. Kurumsal Finansman Müdürü Metin Özhan ise, şirket satın alma ve birleşme konusundaki sunumunda, işletmelerin hızlı büyüme yöntemi olarak satın alma veya stratejik ortaklıklar kurmayı tercih ettiklerini anlattı. Bir sanayi şirketinin belli olgunluğa

ulaşmasının Türkiye’de zaman aldığı, kendilerinin ise bu süreyi kısaltmaya çalıştıklarını dile getiren Özhan, şu bilgileri verdi:

“Türk şirketleri stratejik ortak alıp güçlenmeyi tercih ediyorlar, gelişen pazarlara yatırım yapmak istiyorlar. Kanada’da maden, Avrupa’da liman almak isteyen şirketler var. Uluslararası şirketin bir ülkeye farklı iş alanlarını denemek için yatırım yapması veya işini geliştirmek için başka işletmeleri satın alması, oraya bayrak dikmektir. Birleşme ve satın alma yoluna giden şirketler fabrikanın arsasına para yatırmak istemez. Finansal raporlama sizi kurumsallaştırır.”

Nakit akışını döndürecek hikaye lazım

Gedik Yatırım Menkul Değerler Kurumsal Finansman Müdürü Eylem Çiftçi’nin menkul kıymet ihraçlarında fiyatlarda düşüş, faizlerde artış ve sürede kısalığı anlatan sunumunun ardından kürsüye gelen Gedik Yatırım Menkul Değerler Yatırım Danışmanlığı Müdürü Üzeyir Doğan ise, dünyada hem piyasalardan para çekilmesi hem de faiz artışlarıyla paraya ulaşmanın zor ve maliyetli olmaya başladığını bildirdi. Bunun etkilerinin cari açık veren ve borçları

yüksek olan ülkelerde daha fazla hissedileceğini söyleyen Doğan, “Faiz artışı çare değil ama hastanın yaşaması için gerekli” benzetmesini yaptı.

Türkiye’nin 2008 öncesinde borçlarını ödeyerek, 2009 sonrasında ise borçlanarak büyüdüğünü hatırlatan Doğan, yabancı sermaye girişlerinin de ekonominin büyüklüğüne göre küçük kaldığını belirtirken, “Bugün cari açık hariç yıllık ortalama 40 milyar dolarlık sermaye ihtiyacı olan bir ekonomiye dönüştük. Şirketlerin nakit akışını döndürecek hikaye yazmaları gerekiyor.

Kur bizim ateşimiz, önce onu düşürmeliyiz. Dolar fiyatı tutulmazsa, ekonomide bir sürü rakam tutmuyor. Şirketler küçülecek, tahsilat zorlaşacak. Önemli olan başkasının ne not verdiği değil, bizim ne yaptığımız... Kurda disiplini sağlayamazsak yatırım da gelmez” dedi.

Çin’in ABD’ye satamadığı ürünler pazarlarımız için tehdit oluşturuyor

Üzeyir Doğan, ticaret savaşlarının şu anda Amerika ve Çin arasında yoğunlaştığı gibi görünmesine rağmen ilerleyen aşamada Avrupa’ya da sıçrayıp Türkiye gibi ülkeleri de etkileyeceğini haber verirken, “ABD Çin arasındaki ticaret savaşında, ABD’nin Çin’e yönelik yaptığı her yaptırımı, Çin’in Amerika’ya satamadığı her ürün, bizim pazarlarımız için tehdit oluşturacak anlamına geliyor. Yani Çin ABD’ye satamadığı her ürünü Avrupa’ya Türkiye’ye satmaya çalışacak. Ucuz iş gücü ve benzeri etkenler, diğer ülkeler için de tehlike oluşturmaya devam edecek” ifadelerini kullandı.

Dünya hızla değişiyor. Artık büyük olan küçüğü alt edemiyor. Hızlı olan yavaş olanı alt ediyor.

Rupert Murdoch

Reklam ajansları, ne kadar yaratıcı olurlarsa olsunlar, doğaları gereği giderek rutinleşen ve yavaşlayan organizasyonlara dönüşürler. Oysa reklamverenler sonu bitmek bilmeyen toplantılar ve uzun yaratıcı süreçlerden çok acil çözümlere ihtiyaç duymaktadır.

**Sizin de basit ve hızlı çözümlere ihtiyacınız varsa,
bize ihtiyacınız var demektir.**

 teknofset

5632 Sokak No: 26
Çamdibi – İzmir
T: 0232 458 58 09
info@teknofset.com
www.teknofset.com

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Karar'da Değişiklik

Av. Murat ULUSU
Hukuk Danışmanı

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nca hazırlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ 6 Ekim 2018 tarihli 30557 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Böylece Türkiye'de yerleşik kişilerin dövize endeksli gayrimenkul, menkul, iş, hizmet sözleşmeleri yapmasının önüne geçen ve mevcuttaki sözleşmelerin Türk lirasına çevrilmesine ilişkin esaslar 25 madde altında düzenmiş oldu. Türkiye'de yerleşik kişiler, gayrimenkulleri satış, kiralama ve yurt dışındakiler hariç iş sözleşmelerinden doğan ödemeleri döviz cinsinden veya dövize endeksli kararlaştıramayacak.

Tebliğ uyarınca Türkiye'de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri sözleşme bedeli ile bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün olmayan sözleşmeleri şu şekilde sıralayabiliriz: konusu serbest bölgeler dahil yurt içinde yer alan tüm gayrimenkuller olan, konut ve çatılı iş yeri dâhil gayrimenkul satış ve kira sözleşmeleri, iş makineleri dâhil taşıt satış ve kira sözleşmeleri, yurt dışında ifa edilecekler hariç iş sözleşmeleri danışmanlık, aracılık ve taşımacılık dâhil hizmet sözleşmeleri, eser sözleşmeleri

Tebliğ uyarınca sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştıramayan sözleşmeler kapsamında düzenlenecek kıymetli evraklarda yer alan bedellerin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak belirlenmesi de mümkün değildir.

Tebliğ ile döviz üzerinden belirlenemeyecek sözleşmelere bazı istisnalar getirilmiştir. Buna göre, Türkiye'de yerleşik kişilerin

kendi aralarında akdedecekleri sözleşmelerden doğan sözleşme bedeli ve diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılabilecek sözleşmeleri şu şekilde sıralayabiliriz: T.C. vatandaşı olmayan kişilerin taraf oldukları hizmet sözleşmeleri, ihracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri, Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışında gerçekleştirecekleri faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri, Türkiye'de başlayıp yurt dışında sonlanan ve yurt dışında başlayıp Türkiye'de sonlanan elektronik haberleşme ile ilgili hizmet sözleşmeleri, gemilerin inşası, tamiri ve bakımı sözleşmeleri, iş makineleri ve taşıt haricindeki menkul satış ve kira sözleşmeleri, bilişim teknolojileri kapsamında yurt dışında üretilen yazılımlara ilişkin satış sözleşmeleri, donanım ve yazılımlara ilişkin lisans ve hizmet sözleşmeleri, gemilere ilişkin finansal kiralama (leasing) sözleşmeleri, finansal kiralama (leasing) sözleşmeleri, T.C. vatandaşı olmayan kişilerin taraf oldukları iş sözleşmeleri, kamu kurum ve kuruluşları ile Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı şirketlerinin taraf olduğu gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralama dışındaki sözleşmeler, kamu kurum ve kuruluşlarının taraf olduğu döviz cinsinden veya dövize endeksli ihaleler, sözleşmeler ve milletlerarası anlaşmaların ifası kapsamında olmak kaydıyla; yüklenicilerin üçüncü taraflarla akdedeceği gayrimenkul satış, gayrimenkul kiralama ve iş sözleşmeleri dışında kalan sözleşmeler, bankaların taraf olduğu sözleşmeler, Sermaye Piyasası Kanunu ile bu Kanuna dayalı olarak yapılan düzenlemeler çerçevesinde sermaye piyasası araçlarının döviz cinsinden oluşturulması, ihracı, alım

13.09.2018 tarihinden itibaren otuz gün içinde, daha önce akdedilmiş yürürlükteki sözleşmelerdeki döviz cinsinden kararlaştırılmış bulunan bedeller, Bakanlıkça belirlenen haller dışında; Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenecektir.

satımı ve yapılan işlemlere dair sözleşmeler, dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye’de bulunan; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, doğrudan veya dolaylı olarak yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler ile serbest bölgedeki faaliyetleri kapsamında serbest bölgelerdeki şirketlerin taraf olduğu iş ve hizmet sözleşmeleri, Türkiye’de yerleşik yolcu, yük veya posta taşıma faaliyetinde bulunan ticari havayolu işletmeleri; hava taşıma araçlarına, motorlarına ve bunların aksam ve parçalarına yönelik teknik bakım hizmeti veren şirketler; sivil havacılık mevzuatı kapsamında havalimanlarında yer hizmetleri yapmak üzere çalışma ruhsatı alan veya yetkilendirilen kamu ya da özel hukuk tüzel kişiliği statüsündeki kuruluşlar ile söz konusu kuruluşların kurdukları işletme ve şirketler ile doğrudan veya dolaylı olarak sermayelerinde en az %50 hisse oranına sahip olduğu ortaklıkların sözleşmeleri, saydığımız bu sözleşmelerden 13.09.2018 tarihinden önce akdedilmiş bulunan sözleşmeler ve 13.09.2018 tarihinden önce akdedilmiş bulunan iş makineleri dâhil taşıt kiralama sözleşmeleri

Tebliğle birlikte Türkiye’de yerleşik kişi kavramı genişletilerek Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışındaki; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, işlettiği veya yönettiği fonları, yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler ve doğrudan ya da dolaylı olarak sahipliklerinde bulunan şirketlerde Türkiye’de yerleşik kişi sayılmıştır.

Tebliğ uyarınca

sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün olmayan sözleşmelerde yer alan bedeller Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenirken mutabakata varılamazsa; akdedilen sözleşmelerde döviz veya dövize endeksli olarak belirlenen bedeller, söz konusu bedellerin 2/1/2018 tarihinde belirlenen gösterge niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası efektif satış kuru kullanılarak hesaplanan Türk parası cinsinden karşılığının 2/1/2018 tarihinden bedellerin yeniden belirlendiği tarihe kadar Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması suretiyle belirlenir.

Buna göre sözleşmelerin TL’ye çevrilmesinde 2 Ocak 2018 tarihi öncesi akdedilmiş sözleşmelerde 2 Ocak 2018 TCMB efektif satış

kurları ve 02 Ocak 2018’den sonra akdedilmiş sözleşmeler için sözleşme tarihindeki TCMB efektif satış kuru nazara alınarak belirlenecek. Bu tutarlar eğer sözleşme yenileme ile devam eden bir sözleşme ise yenileme tarihine kadar geçerli olacak, yenileme döneminde ise 02.01.2018’den önce akdedilmiş olan sözleşmede belirlenen bedele 02.01.2018’den itibaren TÜFE oranı, 02.01.2018 tarihinden sonra akdedilen sözleşmelerde belirlenen bedele ise sözleşme tarihinden yenileme dönemine kadar gerçekleşen aylık TÜFE oranı uygulanarak bu oranları geçmeyecek şekilde belirlenecektir.

13.09.2018 tarihinden itibaren otuz gün içinde, daha önce akdedilmiş yürürlükteki sözleşmelerdeki döviz cinsinden kararlaştırılmış bulunan bedeller, Bakanlıkça belirlenen haller dışında; Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenecektir.

Bu düzenleme yurtdışında işçi, serbest meslek ve müstakil iş sahibi Türk vatandaşları dahil Türkiye’de kanuni yerleşim yeri bulunan gerçek ve tüzel kişileri kapsamaktadır. Diğer taraftan yeni bir sözleşme düzenlenmesi durumunda damga vergisi yükümlülüğünün ortaya çıkabileceği dikkate alınmalıdır.

Cumhurbaşkanının bu Kanun hükümlerine göre yapmış bulunduğu genel ve düzenleyici işlemlerdeki yükümlülüklerine aykırı hareket eden kişi, 6.300-TL’den ve 52.600 TL’ye kadar idari para cezası ile cezalandırılacaktır. Bu cezayı uygulamaya Cumhuriyet Savcıları yetkili olup idari para cezası yanında ayrıca bu tutarı aşan büyük çaplı işlem ve sözleşmelerde ceza kovuşturması açılması da ihtimal dahilindedir.

Esen'den Meclis temennileri

EBSO Meclis Başkanı Salih Esen, her geçen gün daha çok hissedilen durgunluğun içine girildiğini dile getirdi. Esen, darboğazdan bir an önce çıkmayı ümit ederken ekonomide söz sahibini anlamakta zorlandıklarını söyledi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Başkanı Salih Esen, kamu ve özel sektörde edindiğiengin deneyimlerden sonra basın ve habercilik dünyasında uzun yıllar görev yapan Uğur Gürses'in, Türkiye ve dünya ekonomisine ilişkin bilgi ve değerlendirmelerini bugün Meclisimizle paylaşacağını söyledi.

Esen, her geçen gün daha çok hissettiğimiz bir durgunluğun içerisine girdiğimizi, döviz kurlarındaki bilinmezliğin, fiyat vermeyi güçleştirirken iş yapmayı engellediğini, tüketici için de benzer bir durumun söz konusu olduğunu ifadeyle bu dar boğazdan bir an evvel çıkabilmeyi ümit ettiklerini söyledi. Merkez Bankası'nın beklentilerin üzerinde yaptığı bir hamleyle faizleri 625 baz puan artırdığını, iş yaşamına Merkez Bankası'nda başlamış olan Gürses'in, bu hamleyi Merkez Bankası rolüyle de yorumlayabilirse konuyu daha iyi anlayabileceklerini ifade etti. Ayrıca geçen hafta hazırlanmış olan "Yeni Ekonomik Program" ile ilgili olarak Gürses'in söyleyeceklerini dinlemek istediklerini belirtti.

Üretimin önemi

Esen, Anadolu coğrafyasının en eski gelenek ve kültürlerden biri olan Ahilik Haftası'nın kutlandığını, sadece esnaflar için değil tüm iş dünyası için evrensel bir kapsayıcılığı olan Ahilik kültürünün kardeşlik, dayanışma ve birlik-beraberlik özünde geçmişten günümüze önemli mesajlar ulaştırdığını, zira Ahilik geleneğinin iş hayatında durmaksızın çalışmayı ve her gün bir öncekinden daha fazlayı üretmeyi öğütleyerek gelişmenin ve kalkınmanın yegâne yolunun üretim olduğuna işaret ettiğini söyledi. Üretimin önemini her zamankinden daha fazla idrak ettiğimiz bu zorlu dönemde ahilik geleneğinin günümüze önemli mesajlar verdiğini, bu açıdan Ahilik Haftasının kutlandığını, her daim yaşatılmaya devam edilmesini temenni ettiğini söyledi.

18 milyon öğrencimiz ile 1 milyon öğretmenimizin ders başı yaptığı yeni eğitim-öğretim döneminin ülkemiz adına hayırlı uğurlu olmasını temenni eden Esen, içinden geçtiğimiz zorlukları aşma noktasında eğitim politikalarının önemini her fırsatta vurgulamalarına

rağmen maalesef, uluslararası eğitim değerlendirmelerindeki sıralamalarımızın ülkemizin bu alandaki geriliğini açık biçimde ortaya koyduğunu söyledi.

Sıklıkla değişen müfredatlar, sınav sistemlerinin, öğrencilerimiz için çok yorucu olduğu gibi başarılarına da ket vurduğunu, istikrarlı ve nitelikli bir eğitim sisteminin çocuklarımız ve gençlerimiz için olduğu kadar ülkemizin geleceği için çok büyük önem taşıdığını, gençlerimizin daha iyi bir eğitim ve istihdam için yurt dışını tercih ettiğini, bu durumun ülkemizin geleceği adına önemli bir kaybı da beraberinde getirdiğini söyleyen Esen, çağın gereklerini tam olarak sağlayan bir sistemi hayata geçirmemiz gerektiğini her fırsatta dile getirdiklerini, vakit kaybına tahammül kalmadığını söyledi.

İzmir'e uluslararası onur

İzmir'in, Dünya Doğal Hayatı Koruma Vakfı tarafından düzenlenen Tek Dünya Kentleri Yarışması'nın Türkiye Ulusal Şampiyonu olarak seçildiğini, 23 ülkeden 132 katılımla gerçekleştirilen değerlendirmede kentimizin Büyükşehir Belediyesinin gerçekleştirdiği çevre yatırımlarıyla uluslararası yarışmanın finalistleri arasına girmeye hak kazandığını belirten Esen, kent yönetimimizi bu başarısından dolayı tebrik ederken, 12 Eylül'de Amerika Birleşik Devletleri'nde finale kalan 40 kent arasında belirlenecek nihai sonuçlar için de başarılar diledi.

EBSO Ailesi

Meclis Üyesi Sinan Önceler'in dünya evine girdiğini söyleyen Esen, genç çifte mutluluklar diledi.

Meclis Üyesi Mehmet Kamil Atik'in amcası, 1981-1995 yılları arasında Odamızda Meclis Üyeliği yapan Süleyman Atik'in vefat ettiğini söyleyen Esen, merhuma Allah'tan rahmet, ailelerine ve yakınlarına başsağlığı ve sabırlar dileyerek, meclisi bir dakikalık saygı duruşuna davet etti.

Yönetim Kurulu Üyesi Arda Yüksel'in bir operasyon geçirdiğini söyleyen Esen, geçmiş olsun dileklerinin iletti.

Süleyman Atik'i sonsuzluğa uğurladık

Ege Bölgesi Sanayi Odası'nda 1981-1995 yılları arasında Meclis Üyeliği görevinde bulunan ve döküm sanayinin duayenlerinden Süleyman Atik'i 92 yaşında sonsuzluğa uğurladık.

Atikler, Ak Döküm ve Atik Metal kurucularından Süleyman Atik, 1926 yılında Urla'da dünyaya

geldi. Mithatpaşa Sanat Enstitüsü'nden mezun olan Atik, genç yaşta ticarete atılarak 1946 yılında kendi modelhanesini kurdu. Süleyman Atik, 1956 yılında kardeşleri Nuri ve Yılmaz ile birlikte Atikler Kollektif Şirketi'ni kurarak gri ve temper döküme başladı. Modelhaneden dolayı hem dökümcülerle hem de makine sektörü ile ilişkileri olan Süleyman Atik, kardeşleriyle birlikte Türkiye'de ilklere imza attı. İlk sfero döküm ve otomotiv parça işlemeyi yapan Atik kardeşler, 1950'li yıllardan itibaren sürekli yeni teknolojileri izleyerek modern yatırımlar gerçekleştirdi. Çalışkan, adil ve birleştirici özelliklerini Ege Bölgesi Sanayi Odası'ndaki görev dönemine de taşıyan, hem sektörün hem de meslektaşlarının gelişimine örnek olan Süleyman Atik, vefatından birkaç ay öncesine kadar aktif olarak çalışmaya devam ediyordu.

Süleyman Atik'in kardeşlerinden, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nda 1999-2009 yılları arasında Meclis Üyeliği görevinde bulunan Nuri Atik de geçtiğimiz Temmuz ayında vefat etmişti.

Yorgancılar'dan ekonomi uyarıları Fırtınadan en az hasarla çıkılmalı

“Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, küresel piyasalarda gelişmekte olan ülkelere ilişkin bir endişenin olduğunu dile getirdi.”

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Ekonomist Uğur Gürses'in açıklamalarının benzerlerini geçmiş meclislerde dile getirdiğini, bunu bakış açılarının doğru olduğunu görmek adına önemseydiğini söyledi. Yorgancılar sadece doğru bakmanın değil, onu uygulamanın da önemli olduğunu, nitekim dövizle borçlananların şu anda ne kadar zor durumda olduklarını maalesef gördüklerini söyledi.

Türkiye'nin en önemli ihtiyacının yeni bir heyecan olduğunu, bunu yapacak potansiyel ve üretim kapasitesine sahip olduklarını, özel sektörün önü açıldığı, imkan tanındığı takdirde ellerinden geleni yapacaklarını belirtti.

ABD Başkanı Trump'ın uygulamış olduğu politika neticesinde Dünya Ticaret Örgütü'nü dahi hiçe sayarak "Dünya Ticaret Örgütü'nün kuralları yeni baştan belir-

lenmeli" demesinin altında Çin'de bulunan Amerikan sermayesinin yattığını, oradaki üretimi kendi ülkesine çekebildiği takdirde hem istihdam sorununu çözeceğini hem de tüketimden üretim ağırlıklı bir topluma geçebilmenin planlarını yaptığını söyledi.

Yorgancılar, 2001 krizini bankacılık krizi olduğu, reel sektörün krizi olmadığı için kolay aştığımızı, ancak şu an içinde bulunduğumuz durumda reel sektörün sıkıntı yaşamamasından kaynaklanabilecek bir ortamda borçlu olduğumuz yer bankalar olduğu için oradaki bir maliyet artışının, vadenin uzatılmamasının, kredinin yenilenmemesi sonucunda son bir aydır olduğu üzere konkordato ilanlarını maalesef üzülmek durumunda kalacaklarını belirtti.

Ender Yorgancılar, 2017 yılında kişi başı milli gelir 10 bin 602 dolar iken bu sene yıl sonu itibarıyla 9 bin 385 dolar

olarak hedeflendiğini ki bu rakamda nüfus artışı bulunmadığını, nüfus artışı ilave edildiğinde rakamın daha da aşağılara ineceğini söyledi. Şu anda yüzde 6-6.5 işsizlik rakamının bizim ekonomimizi rahatsız etmeyeceğini, ama bunun üzerindeki işsizlik rakamının bizi aşağılara çekebileceğini bu nedenle mutlaka ve mutlaka yatırım ortamının, üretimin desteklenmesi gerektiğini vurguladı.

Nefes Kredisi'yle ilgili çalışmaların ikinci etabının başlayacağını hatırlatan Yorgancılar, 1.85 faizle, 6 ay ödemesiz, 1 yıl vadeli kredi kullanılabileceğini, Meclis kararıyla gerekli çalışmalarını gerçekleştirdiklerini söyledi.

Yorgancılar, 98 yıllık Resmi Gazete'nin matbu basımının kaldırıldığını, artık internet ortamından yayınlanacağını ki bunun da ulaşılabilirlik açısından rahatlık sağlayacağını düşündüğünü söyledi.

Döviz kuru için üç adım

Dünyada en yüksek faiz oranlarını yaşayan ülkelerden biri olduğumuzu, atmış olduğu tweetlerinde Merkez Bankası'nın faiz artırımını yapmakta geç kaldığını sürekli ifade ettiğini, nitekim geline noktanın bunu çok net gösterdiğini söyleyen Yorgancılar, 2008 ile 2017 yılı arasında yaklaşık 10 senede döviz riski taşıyıp, bu kadar dövizle borçlanan bir özel sektörün, bu yatırımı nerede kullandığını merak ettiğini dile getirdi.

Yorgancılar, döviz kurları ile ilgili Hükümetimizin 3 tane önemli düzenleme yaptığını, bunlardan bir tanesinin; Türkiye'de yerleşik kişiler tarafından gerçekleştirilen ihracat işlemlerine ilişkin bedellerin, ithalatçının ödemesini müteakip doğrudan ve gecikmeksizin ihracata aracılık eden bankaya transfer süresinin fiili ihraç tarihinden itibaren 180 olarak belirlenmesi olduğunu söyledi. İkinci düzenlemenin; Türkiye'de menkul ve gayrimenkul alım, satım, kiralama bedelleri ve sözleşmelerde dövizin kaldırılması olduğunu, üçüncü düzenlemenin ise Türk

Ticaret Kanunu'nun 376. maddesi kapsamında sermaye kaybı veya borca batık olma durumuna ilişkin yapılan hesaplamalarda, henüz ifa edilmemiş yabancı para cinsi yükümlülüklerden doğan kur farkı zararları dikkate alınmayabilir şeklinde yapıldığını dile getirdi.

KOBİ borçları da yapılandırılсын

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, Türkiye Bankalar Birliği'nin borç yapılandırmasında, kaynakların verimli kullanılması amacıyla; nakit dengeleri iyileştirilmesinde çok sayıda borçluya sinerji oluşturabilecek nitelikte öncelik vereceğini ve 100 Milyon TL'nin üstünde borçlu olanlar için borç yapılandırmasına gideceğini açıkladığını, ancak uygulamanın sadece 100 milyon TL'nin üzerinde borcu olan firmaları kapsamaya yerine, 25 milyon TL ve 50 milyon TL borcu olan firmalara kademeli olarak yapılarak, borç yapılandırılmasında bulunulmasının daha doğru olacağını belirtti. Ayrıca 20 Eylül 2018 tarihinde Resmi Gazete'de Yapı Kayıt Belgelerinin verilmesine ilişkin usul ve esaslarda değişiklik yapıldığını belirterek, incelenmesinde fayda olduğunu söyledi.

Enerji maliyetleri arttı

2018 yılında Ocak, Nisan, Ağustos, Eylül ayı başında elektrikte sanayiye sırasıyla 8.4, 4.6, 14 ve 14'lük olmak üzere dört kere zam geldiğini, yapılan uygulamanın maliyetleri artırdığı gibi, dövizdeki hareketlenme de işe eklendiğinde üreticinin sıkıntıya düştüğünü belirtti. Yorgancılar, enerjide bir başka önemli konunun da yenilenebilir enerji kaynaklarının desteklenme mekanizması olduğunu, YEKDEM fiyatlaması dolara bağlı olduğu için doların sürekli artışında elektrik enerjisi fiyatlarımızın sürekli artacağını göz ardı edilmemesi gerektiğini dile getirdi.

Sanayiye, üretime destek

Ender Yorgancılar, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın desteklerini Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'nda açıkladığını ifadeyle, 1 Eylül'den itibaren TSE ücretlerinde yüzde 25'lik bir uygulama olduğunu, Ar-Ge desteği kur farkı düzenleme hususunda bir yasa çıktığının, temel bilimler mezunları için teknoloji geliştirme bölgeleri ve Ar-Ge merkezlerinde istihdam edilmeleri halinde asgari brüt ücret tutarında bir destek verilmesinin yasaladığının, yerel potansiyelin harekete geçirilmesi üzerinden kalkınma ajanslarına ek kaynak sağlandığının, KOSGEB alacaklarının ertelenmesi ve KOBİ'lere ihracat desteğinin yürürlüğe girdiğinin, patent marka başvuru tescil ücretlerinde yüzde 25'lik bir indirim yapıldığının, Ticaret Bakanımız tarafından yerli üretim logosunun basına tanıtıldığının bir kez daha altını çizdi.

Bilindiği üzere Türkiye'de amazon.com'un açılarak faaliyetlerine başladığını, bizim ise halen AVM yapmak için uğraştığımızı ama ticaretin geleceğinin e-ticarette olduğunu ve ticari hayatta başarıyı yakalamak istiyorsak e-ticarette başarıyı yakalamamızın şart olduğunu söyledi.

Beyin göçü uyarısı

TÜİK tarafından uluslararası göç istatistiklerinin açıklandığını, buna göre; 2017 yılında bir önceki yıla göre yurtdışına göçün yüzde 42.5, Türkiye'ye gelen göçün yüzde 22.4 arttığını söyledi. Ancak, Türkiye'ye gelen Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı oranının yüzde 21.8, Türkiye'den giden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı oranının yüzde 44.7 olduğunu, gelen yabancıların ilk üç sırasında, Irak, Afganistan ve Suriye vatandaşlarının bulunduğunu, İzmir'e gelenlerde yüzde 10, gidenlerde de yüzde 43'lük bir artış gerçekleştiğini belirtti. Türkiye'den yurtdışına göç olgusunda birçok etken olmakla birlikte, yanlış eğitim politikaları ve istihdam

olanaklarının önemli bir paya sahip olduğunu söyledi. Göç edenleri yaş grupları bazında incelediğimizde en büyük payın 20-29 ve 30-34 yaş grupları arasında olduğunu oysa bizim genç beyinlerimizi ülkemizde tutmaya ve onlardan maksimum ölçüde yararlanmaya ihtiyacımız olduğunu vurguladı.

Dünyada eğitim konusundaki başarısıyla öne çıkan ülkeler olduğunu, bunlar arasından Japonya örneğini Meclis Üyeleri ile paylaşmak istediğini söyleyen Yorgancılar, Japonya'da 10 yaşına kadar sınav yapılmadığını, öğrencilerin kendi sınıflarını kendilerinin temizlediğini, yemek servislerini kendilerinin yaptığını, bulaşıkları yıkadıklarını, çöpleri döktüklerini ve 10 yaşına kadar insan olmak, doğru tutum ve davranışı oluşturmak, ülke sevgisini aşılamanın amaçlandığını ki bunu da gerçekleştirdiklerini toplumun geldiği seviyeden görebildiklerini söyledi. Bu bakımdan ezberci eğitim sistemimize son vererek en kısa sürede yeniden düzenleme yapmamız gerektiğini her fırsatta dile getirdiğini ve bir kez daha altını çizdiğini ifadeyle konuya ilişkin bir videoyu Meclis üyeleri ile paylaştı.

Yorgancılar konuları değerlendirdi

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, söz alan tüm meclis üyelerinin artan maliyetler karşısında fiyatlamada yaşanan sıkıntıların dile getirildiğini, ancak maalesef bu sürecin bir süre daha devam edeceğini, kısa vadede çözülebileceğini ya da belirli bir stabilasyonun içine gireceğini beklemek için erken olduğunu söyledi.

Piyasada vadeli çeklere alacak sigortası uygulanması önerisinin farklı bir bakış açısı olduğunu hatırlatan Yorgancılar, Findeks uygulaması gibi bir uygulamanın önerildiğini, yani tüm çeklerin ödenebilir oranları ortaya çıkarıldıktan sonra o kişinin ne kadar çek yazdığı, piyasaya ne kadar borçlu olduğu veya

düzenlediği, senet, şahıs çekiye ayrı, firma çekiye ayrı uygulamanın yapılabileceğinin alacak sigortası kapsamına giren bir düzenleme olduğunu söyledi.

İş kazalarının dünyanın hiçbir ülkesinde yaşanmamasını dilediklerini, neticede bir insanın kolay yetişmediğini dile getiren Yorgancılar, iş kazalarının önüne geçebilmek için alınması gereken tedbirler bulunduğunu, bunun ötesinde eğitimin çok önem teşkil ettiğini, nitekim işveren gerekli önlemleri alsa da işçinin güvenlik tedbirlerine uymadığı durumları kendi firmalarında da gördüklerini söyledi.

Barış Erel'in dile getirmiş olduğu kağıt sektöründeki krizin maalesef yavaş yavaş her sektörde hissedilmeye başlanacağını, zira her 100 doların 66-67 dolarıyla ithalat yapan bir ülke olduğumuzu, çözümlü konusunda tarımın, turizmin, hizmet sektörünün birer alternatif olduğunu yani bize yeni bir hikaye

gerektiğini belirtti. Kağıt üreticilerinin ortaklaşa yapacağı çalıştayın çok doğru bir yaklaşım olduğunu, kimyacıların da ortak bir çalışma içerisine gireceğini dile getirdi.

Yorgancılar, özellikle tapu harçlarının 2019 Mart'ına kadar ertelenmesi, alım vergilerinin düşürülmesi, KDV'nin düşürülmesiyle ilgili uygulamaların piyasanın canlanmasına en azından bankalarda veya yastık altında olan paranın ekonomiye girmesine katkı sağlayacağına inandığını söyledi.

Yatırılan SGK primlerinin bir sene sonra alınması, kestiğimiz faturanın KDV'sini 8 ay ertelenmesi gibi önerilerinin de bulunduğunu bunların da hayata geçirilmesiyle üreticiye destek sağlanmış olacağını ifade etti. Bu zor günleri hep birlikte aşacaklarına inandığını iş hayatında iki tane darbe, birçok kriz gördüğünü onları nasıl atlattıysak bu sıkıntıları da atlatacağımıza inandığını vurguladı.

OUTBOMB®

Markanızı açık havada patlatır.

Biz hazırız.
Peki ya siz?

We are ready. Are you?

OUTBOMB®

Markanızı açık havada patlatır.

Profesyonel ekibimiz ve tecrübemizle
sizi, **şehrin en iyisi** yapmaya hazırız.

Our professional team and experience is ready to make you the best in town.

+90 232 431 00 75

info@outbomb.com.tr

outbomb.com.tr

outbomb

Sanayicinin gündemi sektörler ve ekonomi

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Üyesi sanayiciler, Ağustos ayının başından itibaren döviz kurlarındaki yukarı yönlü hareketlenme ve bunun ekonomiye yansımalarını sektörel gelişmeler üzerinden Türkiye gündemine taşıdı. Enerji ile hammadde başta olmak üzere üretimde kullanılan tüm girdilerdeki maliyet artışlarının reel ekonomiyi zor duruma düşürdüğünü belirten sanayiciler, bir yandan kendi işletmelerinde üretim kayıplarını azaltıcı ve verimlilik artışı sağlayacak önlemler almaya devam etmeleri gerektiğini

vurgularken diğer taraftan ithalatla yurt dışından karşılanan malların da Türkiye’de üretilmesine destek verilmesi çağrısını tekrarladı. Sanayiciler, döviz geliri olmayanların dövizle borçlanmaması, bürokrasinin azaltılması, iş sağlığı ve iş güvenliği uygulamalarında hassas olunması uyarılarını yaparken, İmar Barışı’nda da işletmelere yüksek oranda maliyet çıkaran hesaplama yöntemlerinin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile diyalog içinde değiştirilmesi yolundaki gelişmeleri paylaştı.

Hasan Küçük Kurt Gıda zamları hazır yemek sektörünü olumsuz etkiliyor

EBSO Meclis Üyesi Hasan Küçük Kurt, ülke genelinde yaklaşık 5 binin üzerinde faaliyet gösteren yemek firması bulunduğunu, direkt 26 milyar ciro, kamyoncu, ekmekçi, sebze, meyve üreticileri, tencere, tava yapan, kazan ve mutfak yapan imalatçılar eklenince 67 milyar civarında ciro gerçekleştirdiklerini belirtti. Hububat ve tohum ürünleri, şeker, un ve et fiyatlarındaki

düzensiz yükselişler sektörün hız ivmesini yavaşlatsa da artan talepler karşısında sektörlerinin büyümesini sürdürdüğünü, ancak son günlerde döviz kurlarındaki ani yükselmenin tarım sektörünü olumsuz etkileyeceğini belirtti. Mazot, gübre, tohum, tarım ilaçları, yem hammaddeleri başta olmak üzere girdilerin ithalat ile karşılandığını, ithal girdilerdeki fiyatların artmasının tarımda üretim maliyetlerini büyük oranda arttırdığını, bu maliyet artışlarının fiyatlara yansımaları ile tüketicinin gıda ürünlerini

daha pahalıya aldığı, maliyet artışı fiyatlara yansıtılmadığı takdirde çiftçinin üretim yapamaz hale geldiğini belirterek, her fırsatta üzerine basarak söylediği üzere yıllardır doğru uygulanmayan tarım politikası nedeniyle maalesef tarımda dışa bağılı hale geldiğimizi ifade etti.

Küçük Kurt, son 2 ay içerisinde gıdaya gelen zamlar neticesinde salça-yı yüzde 100, kırmızı eti yüzde 15-20, ayçiçek yağını yüzde 40, peynir ürünlerini yüzde 25, kuru bakliyatları yüzde 30, süt grubu yüzde 25-30, kanatlı grubunu yüzde 30, pirinci yüzde 30, tuzu yüzde 25, unu yüzde 30, kahvaltı grubunu yüzde 30, hamur işlerini yüzde 30, donmuş sebze grubunu yüzde 30, ambalaj maddelerini yüzde 50 zamla almaya başladıklarını söyleyerek, Türkiye Yemek Sanayicileri Federasyonu'nun yayınlamış olduğu bildiriye de meclis üyeleri ile paylaştı.

Nedim Anbar Dövizle ilgili kararnamelerin uygulanmasına dikkat

EBSO Meclis Üyesi Nedim Anbar, Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar'ın da dile getirdiği kararnamelerle ülkemiz gündemine getirilen ekonomik krizin aşılması tedbirlerinden, "180 gün içerisinde ihrac edilen ürünün parasının getirilmesi ve yüzde 80'ninin de mutlaka bir bankaya satılması, bozdurulması" hususu ile ilgili olarak, 9 ay, 250 gün, 270 gün vadeyle, ciddi dövizle, ciddi bir satış yapan firmaya bu kararnameye uygun davranmıyorsa nasıl bir uygulama yapılacağını merak ettiğini, tedbirin ne amaçla alındığını anlayamadığını belirtti.

Döviz ile yapılan menkul, gayrimenkul alım-satım ve kiralama TL'ye çevrilmesi ile ilgili bir kararname daha bulunduğunu, buna bir itirazı olmadığını ancak hükümetin Yap-İşlet-Devret modeli ile yaptırıldığı ve halkın kullanımına sunduğu yapıların sözleşmelerinin de TL'ye

Hasan Küçük Kurt

Nedim Anbar

Mehmet Karahaliloğlu

çevrilip mi ödeneceğini öğrenmek istediğini söyledi.

Nedim Anbar, "Türk Ticaret Kanunu'nun 376. maddesi kapsamında sermaye kaybı veya borca batık olma durumuna ilişkin yapılan hesaplamalarda, henüz ifa edilmemiş yabancı para cinsi yükümlülüklerden doğan kur farkı zararları dikkate alınmayabilir" ifadesinin net olmadığını, hangi firmaları kapsayıp kapsamadığının muamma olduğunu söyledi.

Mehmet Karahaliloğlu Kendi tedbirlerimizi alalım

EBSO Meclis Üyesi Mehmet Karahaliloğlu, Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar'ın ülkemizdeki göçler ile ilgili rakamları kendileriyle paylaştığını, ancak Türkiye'den göçenlerin 2 bin 400 tanesinin dolar milyoneri olduğunu, yani Türkiye'den parası olanların göç ederken, Türkiye'ye gelenlerin çok parası olduğunu düşünmediğini dile getirdi.

Döviz ile ilgili yapılan üç düzenlemeyi ihracatçılar bir yana vatandaş dahi okuduğunda ülkeyi yönetenlerin döviz ihtiyacı olduğunu anlayacağını, ki bunun bile insanların döviz mevduatlarını bozdurmaması gerektiğine verilen bir sinyal olduğunu söyledi.

Karahaliloğlu, belli bir süredir hükümet kanadından "dövizle borçlanmayın, ileride tehlikeli olabilir" uyarıları yapılmasına rağmen kimsenin dinlemediğini, sonra da hükümete tepki gösterildiğini ama önce gerekli tedbiri almayan sanayicinin kendisini eleştirmesi gerektiğini söyledi. Bugün çalışanlara Mesleki Yeterlilik Belgesi alma

zorunluluğu getirilirken sanayiciden veya meslek erbabından böyle bir belge istenmediğini, sermayesi olan herkesin işletme açabildiğini, sonra da yönetemeyince feryat figan bağırıldığını söyledi. Bu noktada devletin doğru yönetim yapamayan şirketlerin batmasına izin vermesi gerektiğini, çünkü o şirketleri kurtarmak için dağıttığı paraların vergilerden karşılandığını belirtti.

KGF kredileriyle borç kapatıldı

Hükümetin geçen sene önemli bir uygulama yaparak parasal genişleme gerçekleştirdiğini ve bütün firmalara kredide KGF teminatı verdiğini, burada amacın fondan parasını alan işletme sahibinin yatırım yaparak kazandığı parayla fonu geri ödemesi olduğunu ama fonu kullanan işletmelerin bu şekilde bir uygulama yapmadığını, fondan aldığı parayla borç kapattığını, bir sene sonra yine ihtiyaç sahibi durumuna düştüğünü vurguladı. O nedenle bu firmaların daha fazla desteklenmesi gerektiğini, çağ dışı merdiven altı tabir edilen şirketlerin kendilerini kurtarmalarına yardımcı bulunulmaması gerektiğini, kendi parasını iyi işleten, geleceği gören, hesabını iyi yapan, entelektüel kapasitesi iyi olan, kurumsallaşan şirketlerle bu ülkenin yol alabileceğini söyledi.

Mehmet Karahaliloğlu, önümüzdeki 3-4 yıl içinde global bir kriz beklendiğini, şimdiden önlem alınması adına konuyu dile getirdiğini söyleyerek, Türkiye'nin en büyük yatırımını tarıma dayalı sanayiye yapmak zorunda olduğunu, dün-

yada çıkacak en büyük krizlerde dahi tarıma ve hayvancılığa dayalı sanayi yatırımı yapan ülkelerin etkilenmeyeceğini, ülkemizin yeni hikayesini bu yönde oluşturması gerektiğini, başka bir çıkış şansı olmadığını söyledi.

Hayrullah Sorkun KGF gerçek işlevine dönsün

EBSO Meclis Üyesi

Hayrullah Sorkun, Merkez Bankası'nın müdahalede geç kaldığı konusunda hemfikir olduklarını ama maalesef bunu anlatabilecekleri bir sorumlu bulunmadığını dile getirdi.

Kredi Garanti Fonu'nun kurulduğunda bir nebze yer aldığını hatırlatan Sorkun, iyi Ar-Ge yapılmış, istihdam yaratacak, katma değer yaratacak fakat finansmanı olmayan yatırımcılara finansman sağlamak amacıyla kurulan fonun şimdi yeni yatırımlara değil, batmakta olan şirketlere yardım için çalıştığını, gerçek amacına geri dönmesini istediği için söz aldığını söyledi.

Kenan Lider Enerjideki bürokrasi üretimi engelliyor

EBSO Meclis Üyesi Kenan Lider,

üretim tesislerinin Sanayi Sicil Belgesi ile Gediz A.Ş.'den yüzde 25 indirimli elektrik kullanabildiğini, sistemin değişmesiyle sanayi sicil belgesinin iki yılda bir yenilenerek elektrik dağıtım firmasına ibraz edilmesi gerektiğini, firmasındaki çalışan bu detayı atlattığı için bu ay gelen elektrik faturasında indirim uygulanmadığını gördüklerini, Gediz A.Ş.'ye müracaat ettiklerinde fatura üzerinden herhangi bir indirim yapılamayacağı, bu faturanın geldiği şekliyle ödenmesi gerektiğinin ifade edildiğini söyledi.

Sanayiciler olarak zaten zorlu bir süreçte üretim yapmaya çalışırken bu tip uygulamaların işleri daha da zorlaştırdığını, bu nedenle Sanayi Sicil Belgesi'nin indirimli elektrik kullanımı için 2 yılda bir yenilenmesi

Hayrullah Sorkun

Kenan Lider

Yakup Özdanon

uygulanmasının kaldırılması, bir defa verilmesinin yeterli sayıldığı uygulamaya geri dönülmesi yönünde girişimde bulunulmasını Yönetim Kurulu'ndan talep etti.

Elektrik dağıtım şirketine, faturaları ödeyememeleri durumunda kullanılmak üzere teminat mektubu verdiklerini, bunu istemekte haklı da olduklarını, ancak bir ay ödemedikleri faturalarının karşılığını bu teminat mektubundan karşılamak yerine, direkt elektriği kestiklerini söyledi. Ödemenin taksitlendirilmesinin de kabul edilmediğini, ilgililere ulaştığında ise sistemin bu şekilde olduğu ve yapabilecekleri bir şey bulunmadığı yanıtını aldıklarını ifade eden Lider, kredi almak için Halk Bankası'na gittiğinde KMH kredisi vermediklerini öğrendiğini, sanayicinin her taraftan elinin bağlandığını dile getirdi.

Lider, alacak sigortası için İstanbul'da bir firmayı arayıp bilgi istediğini, cirosu en az 10 milyon lira olan firmalara sigorta yaptıklarını ve ciro bedeli üzerinden binde 7 oranında ücret aldıklarını öğrendiğini söyledi. Bu uygulama sonrasında bir öneri geliştirdiğini, her çeekte bankalara alacak sigortası yapılabileceğini, çekten binde 3-5 gibi bir oran karşılığı, Alacak Sigortası Fonu kurulup karşılığı çıkmayan çeklerin finanse edilebileceğini önerge olarak sunduğunu söyledi.

Yakup Özdanon İş güvenliği uygulamalarında hassas olalım

EBSO Meclis Üyesi Yakup Özda-

non, hafta sonu okuduğu gazetede bir haberde; 16 yılda 21 bin 800 işçinin hayatını kaybettiği bilgisinin yer aldığını, biraz araştırma yaptığında, 2018 yılının ilk 6 ayında 907 işçinin öldüğü, bunların 858'inin erkek, 49'unun bayan, 33'ünün çocuk, 46 tanesinin göçmen olduğunu bilgisine ulaştığını söyledi.

Özdanon, seçim arifesinde Hükümetimizin 10 ile 50 personel arasında işçi çalıştıran az tehlikeli sınıf kapsamına giren iş yerlerinde iş güvenliği uzmanı çalıştırılması mecburiyetini kaldırdığını, oysa Avrupa Birliği kriterlerine göre iş güvenliği uzmanı çalıştırılmasının sistem dahilinde olduğunu ve oy toplamak adına yapılan uygulama sonrasında, Temmuz ayında 195, Ağustos ayında 180 işçinin hayatını kaybettiğini ki, Ağustos ayının bayram ve tatil izinleri nedeniyle az çalışılan bir ay olduğunu vurguladı.

İşçi ölümlerinin maalesef istikrarlı bir şekilde artmaya devam ettiğini, merdiven altı üretim yapan firmaların bu konuda büyük bir paya sahip olduğunu, hâlbuki gelişmiş ülkelerde neredeyse hiç ölümlü iş kazasına rastlanmadığını ifade eden Özdanon, 10 ile 50 kişi arasındaki az tehlikeli iş yerlerinde sorumluluğunun işverende olduğunu, işverenin bu konuyu aşabilmesi için önce kendisinin eğitilmesi gerektiğini, kendisini eğittikten sonra işçisine eğitim verebileceğini ifade etti.

Yakup Özdanon, iş güvenliği kanunlarında devamlı bir öteleme olduğunu, 2017 senesinden beri çıkartılan kanunların günün stratejisine bağlı olarak 2020 yılına kadar

ötelendiğini, buradaki en önemli konunun önlemek olduğunu, zira önlemek ödemekten ucuzdur düşüncesinin yerleştirilmesi ve seçimden önce olduğu gibi konunun yeniden iş güvenliği uzmanlarına bırakılması gerektiğini belirtti. Şu anda iş güvenliği uzmanlarına bırakılmayan 10'la 50 kişi arasındaki işletmelerde hekim hizmeti de vermediğini, işçilerin aile hekimliğine yönlendirildiğini ve aile hekimine gitmek için işçinin 4-5 saat işinden oluştuğunu, bunun da işyeri için bir kayıp olduğunu söyledi.

Özdanon, iş güvenliği malzemesi olan izole halı ürettiğini, ancak merdiven altı imalatlardan dolayı mal satamaz duruma geldiğini, standartta 5 milim olması gereken ürünün merdiven altı imalatçılarında 3,5 milim olduğunu, malzemeden çalarak rekabet edildiğini ama hiçbir koruyucu özelliği bulunmadığını, nitekim seneler önce bir demir-çelik fabrikasında yaşanan kazada ucuza alınan izole halı nedeniyle bir mühendisin hayatını kaybettiğini söyledi.

Hakkı Attaroğlu İmar Barışı'nda sanayicinin hakkı korunacak

EBSO Meclis Başkan Yardımcısı Hakkı Attaroğlu, imar barışıyla ilgili yapılan düzenleme neticesinde, sanayi tesislerini fabrika binaları olarak nitelendirdiğini, ancak Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu (OSBÜK) olarak bunun da yeterli olmadığı görüşüyle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilileri ile bir toplantı yaptıklarını, görüşme sonrasında taleplerinin ancak kanun değişikliğiyle olabileceğinin ifade edildiğini söyledi.

Attaroğlu, konuyla ilgili kendince bir hesaplama yaptığını, arsamızın 10 bin metrekare, mevcut yapımızın 7 bin metrekare, mevzuata aykırı kısmın 1000 metrekare olduğu düşünüldüğünde, arsa rayiç değerimizin metrekaresinin 300 lira, binanın da birim metrekare maliyetinin 600 lira olduğunda, arsadan 150 bin lira, binadan 30 bin lira değer çıktığını, arsadan gelen değer yüksek çıktığını, daha büyük arsası olan kişiler için maliyetin çok arttığını Bakanlık yetkililerine ilettiklerini ve rakamın

ashağıya çekilmesini istediklerini söyledi.

Uygulamanın düzenleme yapılmamış halinin 10 bin metrekarelik arsa için 390 bin lira ödenirken düzenleme ile 180 bin liraya çekildiğini, önemli bir kazanım sağlandığını ancak yeni taleplerinin 1000 metrekarelik alanın arsa payı neyse ona göre hesap edilmesi olduğunu, OSBÜK olarak konuyla ilgili çalışmaları bulunduğunu, neticesinin ne olacağını bilemediklerini, 31 Ekim'in de son gün olduğunu ama uzayabileceğinin konuşulduğunu vurgulayarak, müracaatların son güne bırakılmasını tavsiye etti.

Barış Erel Kağıtta krizi bitirecek yatırımlar şart

EBSO Meclis Üyesi Barış Erel, 9 Eylül 1922 tarihinin İzmir'in kurtuluşu, Kurtuluş Savaşı'nın sona ermesi vesilesiyle önemli bir tarih olduğunu, Kurtuluş Savaşı'nı dünyada emperyalizme karşı bir ülkenin, bir ordunun kazandığı ilk ve tek savaş olarak nitelendirdiği için Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarını buradan bir kez daha yad ettiğini söyledi.

Erel, 1923'te kurulan Cumhuriyetin çok kısa bir sürede büyük atılımlar gerçekleştirdiğini, 1936 yılında bir kâğıt fabrikası kurduğunu ve maalesef yıllar itibarıyla kâğıt krizi yaşadığımız bir döneme geldiğimizi dile getirdi. O dönemde kurulan kâğıt fabrikalarının sayısının hızla arttığını, buraların sadece ticari işletmeler olmadığını, içerisinde çalışanları için kreş, tiyatro, sinema, sosyal aktivite alanları içeren birer kamusal ve sosyal tesisler olduğunu, Türkiye'nin ticari, kültürel ve sosyal gelişmesine ciddi katkı sağladığını, maalesef ilerleyen dönemde devlet tarafından destek göremediği için 2005 yılı

başlarında Türkiye'de kamunun hiçbir kâğıt fabrikasının kalmadığını, tamamen dışa bağımlılık başladığını ve en sonunda yaşanan kriz ile Resmi Gazete'nin basımının bile durdurulduğunu ifade etti.

Önümüzdeki süreçte Türkiye'de bir kâğıt fabrikası kurulur mu, kurulmaz mı konusunun bir seçim stratejisi ya da dönemsel bir çözüm olarak tartışılmayacağını, önümüzdeki en az 50-100 yıllık planlayarak yapılması gereken bir tartışma olduğunu, vurguladı. Erel, ülkede kâğıt krizi varken okulların açılmasıyla defter ve kitapların yüzde 100'e yakın zamlarla satılmaya başladığını bu konuda vatandaşın çok şikayet aldıklarını, hatta yayınevlerinin sattığı kitapları okullardan toplatıp, yeni fiyatlarını basıp tekrar sattıklarını öğrendiklerini ve bu konuda maalesef bir denetim olmadığını dile getirdi.

Barış Erel, İzmir Ticaret Odası'nın kâğıt, kâğıt ambalaj ve matbaacılık meslek komiteleri, İzmir Matbaacılar Odası, İzmir Esnaf Odası ve EBSO kâğıt ambalaj ve matbaa komiteleri olarak ortak toplantılar gerçekleştirdiklerini, içinde buldukları durum ile ilgili değerlendirmeler yaptıklarını, aldıkları kararı Odaların Yönetim Kurullarının da onaylaması ile "Son Ekonomik Gelişmeler Işığında Kâğıt Ambalaj Ve Matbaacılık Sektörünün Geleceği" başlığında 10 Ekim Çarşamba günü saat 16:00 ile 18:30 arasında sürecek bir çalıştay düzenleyeceklerini söyleyerek, meclis üyelerini çalışmaya davet etti.

Ekonomist Gürses'ten “döviz rezervleri eriyor” uyarısı

Ekonomist Uğur Gürses, Türkiye'nin yaşadığı ekonomik sıkıntıların temelinde son 10 yılın etkili olduğunu söyleyerek, dünyada basılan ucuz ve bol paranın gelişen ülkelere kaydığını açıkladı. 2010- 2011 yılında yüzde 40'lık bir kredi büyümesi yaratıldığını ifade eden Gürses, sonraki yıllarda büyüme ivmesinin azaldığını belirtti. Uğur Gürses, “Ülkemizde bugünkü fotoğraf iç açıcı değil. Türkiye'nin döviz rezervi azaldıkça kriz tehdidi büyüyor. Türk Lirası istikrara kavuşmadığı sürece ithalat ihracat yapmakta zorlanacaksınız. Türkiye'nin kredi notunun düşürülmesini iktidar o dönem hafife aldı. Ama sıcak parayı o dönem kaybettik” diye konuştu.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclisi'nin konuğu olan Gürses, konuşmasına “Buraya nasıl geldik” başlığıyla başladı. Gürses son 10 yılda ABD'nin ve AB'nin

çok yüksek oranda para bastığını söyledi. ABD Merkez Bankası (FED) ile AB Merkez Bankası'nın (ECB) bastığı paranın gelişen ülkelere kaydığını, bunun şimdi geri çekilmeye başladığını anlatan Gürses, Türkiye gibi bu paralardan yararlanan ülkelerin olumsuz etkilendiğini dile getirdi.

Türkiye'de devletin dış borç sorununun olmadığını ve bunu yönetilebilir olduğunu söyleyen Gürses, aynı durumun özel sektör için geçerli olmadığını belirtti. Dış borç oranlarına değinen Gürses, sözlerine şöyle devam etti:

“Özel sektör hem kur artışı hem de açık pozisyonundan dolayı kredi aldı. Bugün dışarıya 162 milyar dolar bankaların, 160 milyar dolar da özel sektörün borcu var. Devletin borcu ise 140 milyar dolar. Devlet bunu karşılayabilir. Döviz kuru yükselirken özel

sektörün bu borcu ödemesi çok zor. Gezi olaylarının başlamasıyla dövizin yükselişi de tesadüftü. Türkiye 48 milyar dolar cari açık verirken 96 milyar dolar para geldi. Ancak gelen paralar doğru yönetilemedi. Cari açık büyüdükçe, yatırım yapma ihtimali zayıfladıkça Merkez Bankası döviz rezervini kaybetmeye başladı, toplam rezerv 83 milyar dolara geriledi. Türkiye'nin döviz rezervi azaldıkça kriz etkisi yaratılıyor. Bu durum ne yazık ki iyi yönetilemedi. TL istikrara kavuşmadığı sürece reel sektör fiyatlamada yapmakta zorlanacak. Türkiye'nin kredi notunun düşürülmesini iktidar o dönem hafife aldı ancak sıcak parayı o dönem kaybettik. Türkiye'ye son bir yılda gelen doğrudan yatırım 1.7 milyar dolar ile 3 milyar dolar arasında. Ancak Türkiye'nin 10-15 milyar dolar alması lazım. Geçmişte 23 milyar dolar doğrudan yatırım gelen yıllar oldu. Bunun nedeni de hukukun üstünlüğü. Eğer mahkeme, siyasi iradeden bağımsız karar veriyorsa yatırım gelir.”

Devekuşu politikası izlenmesin

Kurdaki artış ve faiz artırımına dikkat çeken Gürses, “Açık büyüdükçe, Merkez Bankası rezervlerini kaybetmeye başladı. Döviz rezervimiz azalınca bu kez kriz korkusu artıyor. 2001 krizi sonra 2011'e kadar dolar kuru birbirine yakın rakamlar arasında gidip geldi. Türk reel sektörü buna alıştığı için 2013'ten beri kur artık yukarı gidiyor ve geri dönmüyor. Artık üretici bunu tüketiciye de yansıtmak zorunda. 4 lira ile 7 lira arasında şu andaki rakamlar 10 yılda görülmemiş bir dalga şeklinde. 2015'ten beri en çok kaybeden ülkelerde Türkiye ve Arjantin aynı potada. Türkiye'ye en yakın ülke Brezilya ile iki kat fark var. Merkez Bankası kur baskısı nedeniyle faizleri arttırmak zorunda

IMF'DEN DESTEK VURGUSU

Hane halkı tüketiminde belirgin bir gerileme olduğunu ifade eden Uğur Gürses, 2019'da da bu gerilemenin süreceğini öne sürdü. Krizin iyi yönetilemediğini savunan Gürses, ekonominin seyriyle ilgili şunları söyledi: “Türkiye'de ekonomik yavaşlama ile birlikte, hane halkı tüketiminde düşüş, yüksek enflasyon, dış kaynak akışında daralma ve işsizlikte yükseliş göze çarpıyor. Bir an önce Türkiye'nin normalleşmesi gerekiyor. Bu kadar yüksek bir bilanço hasarı ortaya çıkarsa Türkiye IMF'den destek almak zorunda kalır. Birkaç yıl içinde ülkenin rayına gireceğini düşünüyorum. Çünkü orta sınıf refah düzeyine alışı. Siyaset bu gidişi değiştirmezse toplum siyaseti değiştirir.”

kalıyor. Sanayiciler MB'nin faizi arttırmamasını istemez ama piyasa zaten faizleri arttırıyor. Devekuşu politikasının hiçbir önemi yok” dedi.

Enflasyon rakamları yüksek gelecek

Bankaların dışarıdan borç olarak aldığı parayı Türkiye'de TL cinsinden kredi olarak kullandırmasıyla birlikte rakamların mevcut durumda çok yükseldiğini söyleyen Gürses, “Bugün yüzde 6 ile borçlanan birinci sınıf bankaların TL'ye parayı çevirdikten sonra ülkedeki en güvenilir firmaya bile yüzde 30'luk faiz uygulamak zorunda. Siz risk primini ayarlayamıyorsanız, piyasalar kendi ayarlıyor. Geçmişte Merkez Bankası'nın faiz artırımına gitmesiyle birlikte uzun vadede faizin azaldığı görülüyor” dedi.

Enflasyona ilişkin çarpıcı bir beklenti ortaya koyan Gürses, “Çekirdek enflasyon 17'lere geldi. Gelecek ay 20'ye gelecek. Merkez Bankası ve hükümetin enflasyon beklentisi ise yüzde 5'ti. MB faiz arttırma kararını erken alabilseydi, buraya gelinmeyecekti. Büyümemiz şu anda negatif ile sıfır arasında görülüyor. Otomobil ve konutta çok hızlı bir düşüş yaşanıyor. Bunun devamı da gelecektir. Bu negatiflik

İzmir'i de etkileyecektir. Konut fiyatlarında ülke genelinde düşüş var. İstanbul'da yüzde 10'luk bir gerileme var. İzmir ise hala 0.16 ile pozitif görülüyor” ifadelerini kullandı.

Vatandaş döviz elinde tutuyor

TL'nin artışının piyasadaki döviz miktarındaki azalışıyla örtüşmediğini söyleyen Gürses “Vatandaşın döviz bozdurduğu söyleniyor ama TL mevduatında artış gerçekleşmiyor. Bu da vatandaşın döviz mevduatını elinde tuttuğunu gösteriyor. Yani bu paralar ya yastık altına indi, ya yabancı bankalara yatırıldı ya da kasalara kondu” dedi.

Yeni Ekonomik Program'ı da yorumlayan Gürses, “Açıklanan rakamlar gerçeğe yakın ama Program krizin nasıl çözüleceğini söylemiyor. Krizden dolayı şirketlerin önemli bir kısmı batacak. Bunun karşılığında krizin çözümüne yönelik hamle yapılması gerekiyor. İthalatın yavaşlayacağı görülüyor. Bütçe açığının da ciddi bir biçimde artacağını düşünüyorum ve bu da faize yine baskı yapacak. Eylül ayı enflasyonu yüzde 4-5 görülecek. Hiçbir sanayici maliyet artışını “Tüketiciye yansıtmayayım”

EBSO'nun konuğu olan ekonomi yazarı Uğur Gürses, "Türkiye'de ekonomik yavaşlama ile birlikte, hane halkı tüketiminde düşüş, yüksek enflasyon, dış kaynak akışında daralma ve işsizlikte yükseliş göze çarpıyor. Bir an önce Türkiye'nin normalleşmesi gerekiyor. Bu kadar yüksek bir bilanço hasarı ortaya çıkarsa Türkiye'nin yolu IMF'ye gider" uyarısında bulundu.

diyemez. Bunun sonucunda MB, TL daha fazla değer kaybetmesin diye faizi biraz daha yukarı çekecek" dedi.

Türkiye normalleşmeli

Karlıksız çek oranındaki artışa da vurgu yapan Gürses cari açık ve büyümenin geçmiş yıllarda birlikte gerçekleştirdiğini söylerken, büyümede son 10 yılın en kötü rakamlarının beklendiğini ifade etti. Ekonomik daralmanın işsizliği tetikleyeceğini söyleyen Gürses, Türkiye'nin bu gidişle Uluslararası Para Fonu (İMF) ile görüşmek zorunda kalabileceği uyarısını yaptı. Uğur Gürses, "Dış kaynak akışında daralma var. Vatandaş da bankadan dövizini çekiyor. İşsizlikte yükseliş olacak. Eylül, Ekim, Kasım derken şirketler eleman çıkarmak zorunda kalacak. Türkiye'nin normale dönmesi için siyasi olarak normalleşmesi, vatandaşı bankacılık sistemine geri döndürmesi lazım. Vatandaşın kafasındaki soru işaretleri giderilmeli. Batık şirketlerin bankacılık sektöründe yaratacağı hasarın nasıl atlatılacağı da önemli. Bunun çözümü Ankara'da aranıyor. Bu kadar yüksek bir bilanço hasarı ortaya çıkarsa Türkiye IMF'den destek almak zorunda kalır. Ama

IMF de geldiğinde düdüğü çalıyor ve "Şunu yapamazsın, bunu yapamazsın" diyor. Muhtemelen yerel seçimlerden sonra takkeyi tekrar önümüze koyup düşüneneceğiz. Ama her geçen zaman hasarı büyütüyor. Fiyatlamada ve tedarik zincirinde bir sorun ortaya çıktığı görülüyor. Firmalar stokçulukla suçlansa da temin, tedarik ve maliyet sorunlarının yaşanmasından dolayı zincir kopuyor. Kopunca da mal rafa giremiyor. Türkiye açık bir ekonomi. Elbette bir şekilde kendi yolunu bulacaktır. Siyaset bunu değiştirmezse, toplum siyaseti değiştirecektir.

1994 krizi bir kamu kriziydi. 2001 kriziye bir finans krizi oldu. Bugün gelinen noktada kriz bir reel sektör krizi olacağı benziyor. Hanehalkının bu kadar borçlu olması, firmaların borçlu olması istihdamı etkileyecek ve işsizlik artacak. Türkiye'nin bunu yenmesi için yeni bir hikayeye ihtiyacı var. Bu hikayeyi de ya paranızla çözersiniz ya da siyasetle...

Birkaç yıl içinde ülkenin rayına gireceğini düşünüyorum. Çünkü orta sınıf refah düzeyine alıştı. Siyaset bu gidişi değiştirmezse toplum siyaseti değiştirir" ifadelerini kullandı.

Aklını kullan, portakal ye...

Mevsimli, mevsimsiz televizyonlarda kamu spotu olarak "portakal ye, israf etme" sloganı ile kafasına portakallar düşen okul sıralarındaki çocuklarımızı izliyoruz. Bir kış meyvesi olan portakalın, olmadığı zaman diliminde de bu kamu spotuna maruz kalıyoruz. Yani pazara, manava gitsen portakal bulamazsın, ama spot devamlı 12 ay. "Vitamin deposu portakal ye" sloganı ile ne söylenmeye çalışılıyor şöyle bir bakalım. Bir defa C vitamini içerdiği kesin. (turunçgiller içinde C vitamini en çok portakalda var). Bağışıklık sistemine destek oluyor. Kalp sağlığını koruyor ve kolesterol seviyesini düşürüyor.

Portakalın sağlığa yararlarına daha yakından bakarsak; Pharmacognosy Reviews dergisinde 2010 tarihli bir makaleye göre serbest radikalleri temizleyip etkisini yok ederek hücrelerimizi koruyor. Bildiğiniz gibi bu serbest radikaller hücreye enerji temini sırasında oluyor ve kanser, kalp rahatsızlıkları vs. gibi olumsuz sağlık sorunlarına sebep oluyor. Portakal bağışıklık sistemini koruyor ve lifli yapısı sayesinde kolesterolü düşürüyor. Ancak bu lifler, portakalın etli sulu kısmı ile kabuğu arasındaki beyaz kısımda olduğu için portakalı yerken bu kısımlarını atmamalıyız. Hatta kabuğu ile tüketilebilirse daha çok lif, bunun yanı sıra besin açısından çok faydalı olan flavonoidler A, B6, B4 vitaminleri kalsiyum, tiyamin, niasin, folik asit de cabası.

"Portakal kalp sağlığımıza nasıl destek olur?" dersiniz, içeriğindeki C vitamini lif ve kolin kalbimize çok yararlı. Yine ihtiva ettiği potasyum, elektrolit

bir mineral olduğu için, hücresel elektrik iletimini kolaylaştırarak kalp atışlarına yardımcı olur. Bu potasyum aynı zamanda tansiyonunuzu da düşürerek beyin kanamasına karşı sizi korur.

Portakalda ve kabuğunda bulunan lifler, diyabetli kişilerde kan şekerinin düşmesine de yardımcı olur. Amerikan diyabet otoritesine göre portakal diyabet hastaları için bir numaralı yiyecektir.

Ayrıca portakalda sadece C vitamini değil, bol bol A vitamini de vardır. Yanında lutein, beta karoten, zeaksantin de içerdiği için, ileri yaşlarda ortaya çıkan makula dejenerasyonu yani gözde sarı nokta rahatsızlığına karşı koruma sağlar. Görmeye ve özellikle gece görüşünüzün de daha iyi olmasına yardımcıdır. Skorpit hastalığı C vitamini eksikliği sonucu oluşan bir hastalıktır. Bu hastalığa yakalananların diş etlerinde kanama ayaklarında morarmalar olur. Portakal, bu hastalar içinde bir numaralı yiyecektir.

Portakalın kolon kanserinde de yararlı olduğu gösterilmiştir.

Enver OLGUNSOY
EBSO Meclis Üyesi

Yararları sıralanan bu harika meyve, ülkemiz coğrafi şartlarında bol bol yetişmekte yafa, washington, kan portakal, finike, valencia, navel gibi cinsleri ile nispeten ucuz bir fiyatla temin edilebilmektedir. Ancak, fazla tüketilirse ishal, mide bulantısı, mide yanması, şişkinlik, kusma gibi mide ve

bağırsak sorunlarına yol açabilir.

Biraz da rakamlardan söz edersek;

Portakalların yüzde 85'i suyu için üretilir. Dünyada 600'den fazla türü yetişir. 5 ya da 8 metreye kadar uzayabilir. Türkiye dünyada portakal üretimi bakımından 9'ncu sıradadır. Turunçgiller içinde yüzde 48.4 ile portakal üretimi ilk sıradadır. İzmir, ülkemizde portakal üretiminde üçüncü sıradadır. Ülkemiz turunçgil ihracatında dünyada beşinci sıradadır.

Üretimimizin ancak yüzde 37'si ihraç edilebilmektedir. Tatlı portakal Avrupa'da ancak 15. yüzyılda tanınmıştır. Vahşi doğada portakal bulunmaz. Melezleme yoluyla elde edilmektedir. Bir de ilginç bilgi;

İsa'nın son akşam yemeği tablosunda resmedilen portakal, o dönemde Ortadoğu'da yetişmemekte idi. Yaklaşık 9.

yüzyılda yetiştirilmeye başlanmıştır. Yani antik çağ filmlerinde artistlerin kol saati takması ya da açık alan çekimlerinde uçak geçmesi benzeri bir hataya düşmüş koca Leonardo da Vinci üstat.

Aklını kullan portakal ye, ama sakın israf etme.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Ege Bölgesi Sanayi Odası, 2018-2019 Eğitim ve Öğretim Yılı'nda da gelir durumu düşük ailelerin ilkököl ve ortaokulda okuyan çocuklarını yalnız bırakmadı. TOBB ile EBSO'nun nakdi yardımıyla alınan kırtasiye setleri, İzmir'deki muhtelif okullarda toplam 850 ihtiyaç sahibi öğrenciye dağıtıldı.

Ege Bölgesi Sanayi Odası tarafından eğitime destek amacıyla Kiraz'ın Cevizli Köyü'nde yaptırılan EBSO İlkokulu'ndaki öğrencilere kırtasiye yardımlarının dağıtımını sırasında duygusal anlar yaşandı. EBSO Vakfı Kadınlar Birliği Başkanı İpek

Özçelik, Kadınlar Birliği üyeleri, EBSO Vakfı Genel Sekreteri Yener Özdemir ile Gazeteci-Yazar Ayçe Bükülmeyen'nin de yer aldığı organizasyon, Kiraz Kaymakamı Emin Kaymak, Belediye Başkanı Salih Özcınar, Milli Eğitim Müdürü Şinasi Akgün, Cevizli Muhtarı Ali Çolak'ın da katılımıyla çocukların hayatları boyunca unutamayacakları bir gün oldu.

Kiraz Cevizli Ege Bölgesi Sanayi Odası İlkokulu Müdürü Yusuf Ziya Adak'ın ev sahipliğindeki anlamlı günde ilk sözü alan Kiraz Kaymakamı Emin Kaymak, EBSO'nun eğitime verdiği destekten duydukları memnuniyeti dile getirdi. Kaymak, "Cevizli köyündeki hemşehrilerimiz için EBSO gibi bir kurumun eğitime katkıları ve çocuklarımıza elini uzatması bir model oluşturuyor. Bu desteklerin örnek alınmasını, artarak devam etmesini diliyoruz" dedi.

Siz de başarabilirsiniz

EBSO Vakfı Kadınlar Birliği Başkanı İpek Özçelik de, "Geleceğimizin teminatı çocuklarımızın iyi yetişmesi için elimizden gelen her türlü gayreti göstermeye devam edeceğiz. Ulu Önderimiz Atatürk'ün gösterdiği yolda ülkemizi çağdaş medeniyet seviyesine ulaştıracak değer eğitimidir, bilimdir. Çocuklarımızın başarıları daim

olsun” diye konuştu.

Gazeteci-Yazar Ayçe Bükülme-
yen de, okula bağısladığı ve meslek-
lerinde ilk olan kadınların hayatla-
rından örnekler verdiği Ezber Bozan
Kızlar kitabının söyleşisinde, Cevizlili
çocuklara ufuk turu çizdi. Bugün
isimlerinden övgüyle söz edilen
Türkiye'nin ilk kadın parlamenterleri,
valisi, emniyet müdürü, öğretmeni,
mühendisi hatta futbol hakeminin
de bir zamanlar kendileri gibi çocuk
olduğunu hatırlatan Bükülme-
yen, “Onların da önüne engeller çıkmış.
Ama çok çalışmışlar ve yapabile-
ceklerine inanmışlar. Sizin de mes-
leğinizde ilk, mesela Türkiye'nin ilk
kadın astronotu olmanızın önünde
bir engel yok.

Yeter ki çok çalışın, yetenekle-
rinizi keşfedin ve hayallerinizden
vazgeçmeyin. Sizlere ‘yapamaz-
sın’ diyenlere bu kitabı gösterin,
‘çalışıyorum ve yapacağım’ deyin”
ifadelerini kullandı.

Okullara ulaştırıldı

TOBB ve EBSO'nun nakdi
yardımlarıyla alınan kırtasiye setleri

EBSO'nun Kiraz'ın Cevizli köyü ile
Bergama Dereköy'de yaptırdığı
ilkokul ve ortaokullar başta olmak
üzere; Kınık'ta 80. Yıl İlkokulu, Ti-
re'de Akkoyunlu İlkokulu ve Kara-
teke Bayır İlkokulu, Kemalpaşa'da
Ansızca İlkokulu, Damlacık İlkokulu,
Ergenekon İlkokulu, Kızılızüm
İlkokulu, Kuyucak İlkokulu, Zehra
Hocahanım İlkokulu, Aliağa'da Ço-
raklar İlkokulu ve Karaköy İlkokulu,

Menemen'de Maltepe İlkokulu,
Seyrek İlkokulu ve 9 Eylül İlkokulu,
İzmir kent merkezinde de Kızılay
Urla Şubesi, Konak Kemal Reis İlko-
kulu, Dolaplıkuyu İlkokulu, 19 Mayıs
İlkokulu'nda öğrenim gören ihtiyaç
sahibi öğrencilere kırtasiye yardım-
larının ulaştırılmasında Ege Bölgesi
Sanayi Odası personeli ile organize
sanayi bölgelerinin yanı sıra Kızılay
Urla Şubesi de aktif görev aldı.

EBSOV Kadınlar Birliği biraraya geldi

Ege Bölgesi Sanayi Odası Vakfı Mütevelli
Heyet Üyeleri eşleri tarafından 1999 yılında
kurulan EBSOV Kadınlar Birliği, İpek Özçelik'in
başkanlığında yeni dönem çalışmalarını için bir araya
geldi. Buluşmaya EBSO Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi
İhsan Özduvan da katıldı.

EBSOV Kadınlar Birliği, bölgede örnek teşkil
eden organizasyonlara imza atarken kültür,
sanat ve sosyal sorumluluk projelerinde hız
kesmeden sürdürüyor.

EBSOV Kadınlar Birliği, her yıl yaklaşık 500 bursiyer
ve ihtiyaç duyulan bölgelerde kurulan EBSO okullarına
maddi ve manevi kaynak yaratmak için faaliyetlerde
bulunmaya da devam ediyor. Tüm bu yardım çalışmalarının
yanı sıra hem kendi kişisel gelişimleri için hem de toplumu
bilinçlendirmek adına çeşitli etkinlikler düzenleyen
Kadınlar Birliği, İpek Özçelik başkanlığında, Handan
Atılğan ve Öznur Küçükbayraktar'ın Başkan Yardımcılıkları
ile daha çok kişiye dokunmak için kolları sıvamış
görünüyor.

“EBSO Vakfı olarak, “en iyi yatırım, geleceğe olan
yatırımdır” inancı içerisinde, eğitim ve öğretim alanında
verdiğimiz burs çalışmalarımızı daha da geniş kitlelere

ulaştırmak çabamızdayız” diyen Başkan İpek Özçelik,
şöyle konuştu: “Vakfımız, Ege Bölgesi Sanayi Odası'ndan,
Odamız öncülüğünde kurulmuş bulunan organize sanayi
bölgelerinden, sanayicilerimizden ve gönüllülerimizden
aldığı güç ve destekle, bölge sanayisinin, bölge
insanlarımızın gelişmesi, eğitim alanında yaşanan
sorunların belirlenmesi ve çözümüyle ilgili her konuda
katkı vermeye gayret etmektedir. Kadınlar Birliği olarak
EBSOV çatısı altında eğitilmiş insan gücüne yapabildiğimiz
destekle ülkemizin gelişimine bir nebze olsun katkıda
bulunabilmek bizleri memnun etmektedir. Vakfımızın
bu sosyal sorumluluğunu yerine getirmesi, şüphesiz
ki üyelerimizin hiçbir zaman esirgemedikleri ilgi ve
desteklerine bağlı bulunmaktadır.”

Orta Asya'nın ticari kavşak noktası

ÖZBEKİSTAN

Ekonomik Yapı

Orta Asya'nın en büyük ve kalabalık ülkelerinden biri olan Özbekistan, ticari geçiş güzergahında bulunan coğrafi konumu, doğal kaynaklarının zenginliği ve dinamik nüfusuyla bölgede büyük ölçüde dikkat çeken bir cazibe merkezidir.

S.S.C.B.'den bağımsızlığını kazanmasının ardından, üretim hedefli hızlı bir reform sürecine giren Özbekistan, Bağımsız Devletler Topluluğu arasında sanayide reel artış sağlayan tek ülke olmuştur. 90'lı yıllarda uygulanan "KOBİ'leri yaygınlaştırma, özelleştirme hareketlerine hız kazandırma ve yabancı sermaye kültürünün geliştirilmesi" gibi hamleler, ülkenin ekonomik gücünü artırırken, dünyanın dikkatini çekmesini de sağlamıştır.

Tarımın geçmişten beri öncelikli ve önemli bir sektör olarak kabul edildiği ülkede, tarımsal hasıladan bitkisel üretim ve hayvancılık yaklaşık yarı yarıya oranlı bir yapıya sahiptir. Uygun iklim koşullarının da desteklediği tarım sektöründe pamuk

başta olmak üzere, meyve ve sebze, buğday, ipek, vb. ürünlerin yaygınlığı dikkat çekmektedir. Özbekistan'ın, dünyanın en büyük pamuk üreticileri ve ihracatçıları arasında yer alması, bu alanda yüksek uzmanlaşmayı gösteren bir örnektir.

Sanayi sektörü açısından, ekonominin yeniden yapılandırılması sürecinde finansman sorunlarıyla karşılaşılması sonucu pek çok sanayi kuruluşu atıl vaziyette kalsa da, yabancı yatırımların geliştirilmesi programı, üretimin tekrar işlerlik kazanmasını sağlamıştır. Sovyet döneminde sanayi, tarıma dayalı bir yapıyla sınırlıyken, bağımsızlık sonrası süreçte çeşitlilik kazandırılmaya ve geliştirilmeye çalışılmıştır. Söz konusu çabalar sonucu, ağır ve hafif sanayi ciddi oranda bir gelişme sağlanmış ve Özbekistan, sanayide diğer Orta Asya ülkelerinin önüne geçmiştir. Ağır sanayide; yakıt, enerji, makina, kimya, yapı malzemeleri ve orman ürünleri dikkat çekerken; hafif sanayide deri, ayakkabı, dokuma ve gıda ürünleri

ağırlıklı bir yapı hakimdir. Ayrıca, inşaat ve altyapı sektörü, sanayinin temel destekleyicileri arasındadır.

Ülkenin zengin bir tarihe ve doğal güzelliklere sahip olması, hizmet sektörünün turizm temelli gelişmesini sağlasa da, turistik faaliyetler hala gelişme aşamasında kabul edilmektedir.

Özbekistan'ın asıl ekonomik gücü ise doğal kaynakların ve maden yataklarının zenginliğinden gelmektedir. Altın rezervleri bakımından dünyada 4., üretiminde de 7. sırada yer alan Özbekistan'da; bakır, uranyum, kömür ve doğalgaz rezervlerinin zenginliği de oldukça dikkat çekicidir. Uranyum üretiminde dünyada 7. sırada yer alan ülke, doğalgaz üretiminde ise 11. sıradadır. Doğal kaynaklar genel olarak değerlendirildiğinde, Özbekistan'ın enerji rezervinin, ülke ekonomisinin en az 100 yıllık ihtiyacını karşılayabilecek güçte olduğu ifade edilmektedir. Nitekim, Özbekistan'ın bu alandaki zenginliği, 2008 global ekonomik krizinden de oldukça sınırlı

düzye etkilenmesini sağlamıştır.

Maden yataklarının zenginliği dış ticaret ve ihracat yapısını da bu yönde biçimlendirmiştir. Ülkenin temel ihracat kalemleri “petrol gazları, altın, otomotiv, pamuk, bakır, çinko” iken; ithalat ürünleri ise “otomotiv aksamaları, ilaç, petrol yağları, ahşap ürünleri” şeklindedir.

Yabancı yatırımlar, Özbekistan Hükümeti'nin en önem verdiği konulardandır. 90'lı yıllardaki reform sürecinde, ülkeye daha fazla yatırım çekilmesi amacıyla “Yabancı Yatırımlar Kanunu” hayata geçirilmiş ve 2000'li yıllarda günün şartlarına göre revize edilmiştir. İş Yapma Kolaylığı Endeksi'nde 74/190 sırada yer alan Özbekistan, söz konusu sıralamada 2022 yılına kadar ilk 20 ülke arasına girmeyi, resmi bir kararnameyle ulusal strateji olarak belirlemiştir. 2018 Temmuz ayında yayımlanan söz konusu kararnamede, yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik reformların hız kazandırılacağı açıklanmış ve bu konudaki yol haritası kamuoyuyla paylaşmıştır.

Sahip olduğu tüm bu doğal ve demografik zenginliklerini, liberalleşme ve reform hareketleriyle birleştirmesi sonucu son 10 yılda dikkat çekici büyüme oranları sergileyen Özbekistan'ın, yakın gelecekte bölgenin ve Asya kıtasının parlayan yıldızlarından biri olacağı öngörülmektedir.

Türkiye- Özbekistan İlişkileri

1991'de Özbekistan'ın bağımsızlığını tanıyan ilk ülke olan Türkiye, karşılıklı ilişkilerin resmi ve diplomatik düzeyde gelişmesi için vakit kaybetmeden girişimde bulunmuştur. İki ülke arasındaki ortak tarihi köken ve kültürel miras, Türkiye'nin Özbekistan'ı kardeş ülke olarak benimsemesini ve ikili ilişkilerin her alanda geliştirilmesini sağlamıştır. Diplomatik ilişkilerin ilk tesisinden bugüne kadar, karşılıklı olarak çok sayıda üst düzey resmi ziyaret gerçekleştirilmiş ve farklı alanlarda 100' yakın anlaşma imzalanmıştır.

ÖZBEKİSTAN ÜLKE PROFİLİ (2017)

Nüfus (Milyon Kişi)	32,4
Nüfus Artış Hızı (%)	1,7
GSYİH (Milyar Dolar)	49
GSYİH (%)	5,3
Kişi Başı GSYİH (Dolar)	1.504
Enflasyon Oranı (%)	18,8
İşsizlik Oranı (%)	7,2
Ihracat (Milyar Dolar)	8,6
Ihracatta İlk 5 Ülke	İsviçre, Çin, Rusya, Türkiye, Kazakistan
Temel İhracat Ürünleri	Petrol gazları, Altın, Otomotiv, Pamuk, Bakır, Çinko
İthalat (Milyar Dolar)	11,9
İthalatta İlk 5 Ülke	Çin, Rusya, Kazakistan, Güney Kore, Türkiye
Temel İthalat Ürünleri	Otomotiv aksamaları, İlaç, Petrol yağları, Ahşap ürünleri
Cari Denge (%; GSYİH)	3,5
İmalat Sanayi (%; GSYİH)	12,2
Tarım (%; GSYİH)	18,9
Sanayi (%; GSYİH)	32,3
Hizmetler (%; GSYİH)	48,8

Kaynak: IMF, Dünya Bankası

ÖZBEKİSTAN KÜRESEL DIŞ TİCARET PROFİLİ (2017)

İHRACAT ÜRÜNLERİ	(Milyon \$)	İTHALAT ÜRÜNLERİ	(Milyon \$)
Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller	3.761	Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler	2.320
Pamuk	905	Motorlu kara taşıtları	1.089
Mineral yakıtlar ve yağlar	787	Demir ve çelik	914
Bakır ve bakırdan eşya	587	Elektrikli makina ve cihazlar	742
Plastikler ve mamulleri	466	Mineral yakıtlar ve yağlar	709
Yenilen meyveler	463	Eczacılık ürünleri	579
Örme giyim eşyası ve aksesuarı	247	Plastikler ve mamulleri	556
Çinko ve çinkodan eşya	190	Demir veya çelikten eşya	457
Anorganik kimyasallar	188	Ağaç ve ahşap eşya	400
Yenilen sebzeler ve bazı kök yumrular	164	Optik alet ve cihazlar	262

Kaynak: Trademap (ilk 10 ürünü yansıtmaktadır.)

TÜRKİYE - ÖZBEKİSTAN TİCARET PROFİLİ (2017)

Fasıl adı	Türkiye'nin Özbekistan'a İhracatı (Milyon \$)	Fasıl adı	Türkiye'nin Özbekistan'dan İthalatı (Milyon \$)
Özel amaçlı makineler	138	Demir-çelik dışındaki ana metal	510
Ana kimyasal maddeler	64	Tekstil iplikçliği ve dokumacılığı	115
Diğer kimyasal ürünler	61	Ana kimyasal maddeler	111
Genel amaçlı makineler	59	Bitkisel ürünler; bostan, meyve ve sebze	54
Metal yapı malzemeleri, tanklar, sarmaçlar ve buhar kazanları	54	Diğer metal eşyalar	20
GENEL TOPLAM	680	GENEL TOPLAM	824

Kaynak: TÜİK

İlişkilerin geliştirilmesi yönünde karşılıklı olarak gösterilen çaba dış ticaret yapısına da yansımış ve iki ülke birbirlerinin en önemli ticari ortakları haline gelmiştir. İki ülke arasındaki başlıca ihraç ürünleri; motorlu araçlar, plastik ürünleri, gıda işleme makineleri ve ilaç iken; ithalat ürünleri ise petrol yağları, bakır, çinko, altın, pamuk şeklindedir.

2018 Nisan ayında Cumhurbaşkanlığı düzeyinde gerçekleştirilen Türkiye-Özbekistan İş Forumu'nda, ticari ilişkilerin geliştirilmesine yönelik 25 yeni anlaşma imzalanmış ve Türk

iş insanlarının Özbekistan'a yatırımda bulunmaları için çağrıda bulunulmuştur. Makina imalat sanayi, medikal teknolojiler, tekstil, deri, enerji, gıda, inşaat ve turizm ciddi düzeyde yatırım vaat eden sektörler olarak dikkat çekmektedir. Yabancı sermayeli şirketlere çeşitli vergi istisnaları ve muafiyetleri başta olmak üzere çeşitli teşvikler sunan Özbekistan'da yatırımlarla ilgili detaylı bilgilere, Özbekistan Dış Ticaret Bakanlığı (www.mft.uz/en) ile Özbekistan Ticaret ve Sanayi Odası'ndan (www.chamber.uz) erişilebilmektedir.

Küresel ekonominin önündeki riskler artıyor

Görseli QR tarama uygulamasında görüntüleyerek, EBSO Araştırma Müdürlüğü 2018 Ekim ayı Ekonomik Bültenine erişebilirsiniz.

Dünya ekonomisinde Ekim ayında; ticaret savaşları, artan jeopolitik riskler ve küresel ekonomik krizin 10. yıldönümünde yeni bir kriz yaşanabileceğine dair endişeler gündem oluşturdu.

IMF, düzenli olarak hazırladığı “Dünya Ekonomik Görünüm Raporu”nun, Ekim 2018 sayısını kamuoyuyla paylaştı. “İstikrarlı Büyüme Sınayan Zorluklar” başlığıyla yayınlanan raporda, yükselen jeopolitik ve ekonomik risklerin küresel büyümeyi baskıladığı belirtildi ve 2018 ile 2019 yıllarına ilişkin küresel büyüme beklentisi, yüzde 3.9’dan yüzde 3.7’ye revize edildi. Küresel ekonomiye yönelik riskler; ticaret savaşları, artan gümrük tarifeleri, siyasi belirsizlikler ve yükselen piyasalardaki sermaye çıkışları olarak dikkat çekiyor. Artan risklerin özellikle çeşitli AB ülkelerini ve gelişmekte olan ekonomileri olumsuz yönde etkilemesi

öngörülüyor.

Küresel Finansal İstikrar Raporu’nun Ekim sayısını da yayınlayan IMF; 2008 global krizin 10. yılında, suların yeniden ısındığına ve yeni bir krize yönelik işaretlerin güçlendiğine dair tespitlerine yer verdi. Raporda yer alan görüşlere göre yakın gelecekte ticaret savaşlarının güçlenmesi ve yükselen jeopolitik riskler ile politik belirsizlikler, küresel sermaye piyasalarında risk algısının aniden kötüleşmesine, ciddi gerilemelerin yaşanmasına ve küresel finansman şartlarının sert bir şekilde sıkılaşmasına sebep olabilir.

IMF ile birlikte Dünya Bankası da ticaret savaşlarına ve küresel büyümeye dair endişelerini paylaştı. Çin ve ABD arasındaki ticari gerilimin ciddi kaygı yaratacak düzeyde olduğunu belirten Dünya Bankası, karşılıklı ticari savaşların yaygınlaşarak bütün ülkelerin gümrük

tarifelerini yükseltmesi durumunda küresel büyümenin zarar göreceği uyarısında bulundu. Bankaya göre, ticaret savaşlarının, özellikle Çin'e mal ve hizmet sağlayan ülkelere etkisini belirlemek için daha fazla çalışma yapılması gerekmektedir.

Küresel talebin ve ekonomik büyümenin tehdit altında olduğuna dikkat çeken bir diğer kurum ise Uluslararası Enerji Ajansı (UEA) oldu. Petrol fiyatlarındaki dalgalanmanın küresel büyüme üzerindeki etkisine değinen Ajans, daralan arzı gerekçe göstererek 2018 ve 2019 yıllarına ilişkin günlük petrol talebi tahminini 110 bin varil azalttı. Ajansın öngörülerine göre daralan arz ile birlikte ticaret savaşları ve yüksek seyreden fiyatlar, petrol talebini aşağı yönlü etkileyecek etkenler arasında.

ABD

Amerikan Merkez Bankası (FED), güncel para politikası toplantısında, 25 baz puan ile 3.kez faiz artırımına giderek, fonlama oranını yüzde 2.00 – 2.25 düzeyine yükseltti. Son belirtilen görüşler çerçevesinde 2018'de toplam dört, 2019'da ise üç faiz artırımını yapılması uzmanlarca öngörülüyor. Diğer taraftan FED, ABD ekonomisinde 2018'de yüzde 3.1; 2019'da ise yüzde 2.5 büyüme beklediğini açıkladı.

ABD Başkanı Donald Trump, FED'in enflasyon endişelerini göz ardı ederek faiz artırımını konusunda çok hızlı gittiğini, artırımlara karşı olduğunu ve faizlerin düşük kalması gerektiğini belirtti. Trump'ın açıklama ve eleştirilerinin ardından dünyanın farklı yerlerindeki Merkez Bankası yetkilileri, Merkez Bankası bağımsızlığına vurgu yaparak, Trump'ı eleştiren ve FED'i savunan açıklamalarda bulundu.

Kasım ayında gerçekleştirilecek ara seçimler öncesinde, Trump'a yönelik bir diğer eleştiri de ABD iş dünyasından geldi. Küresel ticaret savaşından rahatsız olan ABD'li bir grup iş insanı, ek vergilerin ve

alınan önlemlerin ABD işletmelerine ve müşterilere ayda 1.4 milyar dolarlık yük getirdiğini belirterek, Trump'a karşı reklam kampanyası başlattı. Söz konusu eleştirilerin ara seçimlerin üzerinde de etkili olması bekleniyor.

EURO BÖLGESİ - AB

Küresel ölçekte artan riskler ve kriz endişeleri AB ve Euro Bölgesi ekonomisi üzerinde de olumsuz etkisini gösteriyor. Mart 2019'da AB'den ayrılması planlanan Birleşik Krallık ile hala bir anlaşmaya varılamaması, ABD ile Çin arasındaki küresel ticaret savaşlarının yayılması ve Euro'ya yönelik değer kaybı endişeleri, Bölge ekonomisine dair aşağı yönlü riskler olarak dikkat çekiyor.

Özellikle, İtalya ekonomisinin krize girebileceğine ilişkin işaretler, son zamanlarda endişelerin merkezi haline geldi. İtalyan basınında Hükümetin bütçe açığını 2021 yılına kadar kademeli olarak azaltarak GSYİH'sinin yüzde 2'sine indireceği haberlerinin yer alması tepkiyle karşılandı.

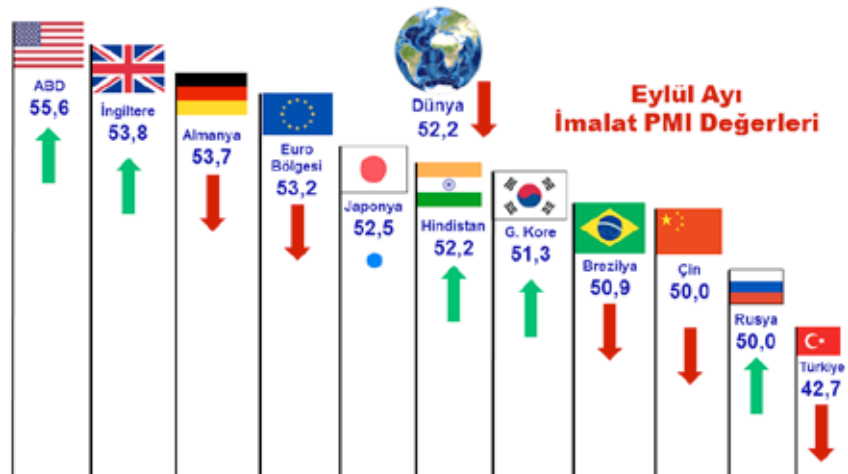
Söz konusu haberlerin etkisiyle Euro'nun Dolar karşısındaki kayıpları arttı. Bu süreçte dikkat çekici bir gelişme olarak; Euro Parlamento Alt Meclisi Bütçe Kurulu, İtalya'nın kendi para biriminin olması durumunda mali sorunlarının üstesinden geleceğini belirtti.

ALMANYA

Almanya Hükümeti, yayınladığı ekonomik büyüme raporunda Almanya'nın 2018 ve 2019'a ilişkin büyüme tahminlerini aşağı yönlü revize etti. Revizyon kapsamında büyüme beklentisi 2018 için yüzde 2.3'ten yüzde 1.8'e, 2019 için yüzde 2.1'den 1.8'e düşürüldü. Aşağı yönlü revizyona gerekçe olarak; Alman işgücü piyasasında devam eden sıkılaşma, inşaat faaliyetlerindeki yavaşlama ve küresel ticaretteki daralma gösterildi.

Almanya'da Eylül ayı tüketici enflasyonu beklenmedik bir şekilde hız kazanarak dört ayın zirvesine çıktı. Yüzde 2.2 oranında ve beklentilerin üzerinde artış gösteren enflasyon, ülke ve bölge ekonomisinin geleceğine dair bir diğer endişe kaynağı oldu.

Başka bir önemli bir gelişme olarak sanayi üretiminin art arda üçüncü ay düşüş göstermesinin etkisiyle, ihracatta da yavaşlama eğilimi baş gösterdi. Son açıklanan verilere göre, ihracat Ağustos'ta aylık bazda yüzde 0.1, ithalat ise yüzde 2.7 azaldı. Ancak, ithalattaki baskın gerilemenin etkisiyle dış ticaret fazlası bir önceki aya göre 2.4 milyar Euro artarak 18.3 milyar Euro düzeyinde gerçekleşti. Yakın gelecekte, sanayi üretimiyle birlikte ticaret kısıtlamalarının seyri de, dış ticaret verileri üzerinde etkili olacak.

İNGİLTERE

İngiltere ekonomisi, Ağustos'ta aylık bazda beklentilerin altında bir büyüme kaydetse de, çeyreklik bazda yaklaşık son iki yılın en iyi performansını gösterdi. Son açıklanan verilere göre GSİYH, 2018 ikinci çeyrekte çeyreklik bazda yüzde 0.7 artış kaydetti. Ancak, Brexit anlaşmasının uzlaşmaya varamamasının yarattığı belirsizlikler, gelecek dönemlerde büyüme üzerinde baskı yaratabilir.

2018 ikinci çeyreğe ilişkin bir diğer gelişme ise istihdam verimliliğinin son iki yılın zirvesine çıkması oldu. Söz konusu dönemde saatlik düzeyde ölçülen verimlilik, bir önceki yıla göre yüzde 1.4 artarken, işçi maliyetleri de yavaşlama gösterdi. Söz konusu artışın, enflasyonu artırabileceğine yönelik muhtemel beklentiler, İngiltere Merkez Bankası'nın konuyu yakından incelemesine sebep oluyor.

JAPONYA

Japonya Merkez Bankası (BOJ), güncel para politikası toplantısında, politika faizini değiştirmeyerek yüzde eksi 0.1'de sabit tutarken, parasal tabanın yıllık 80 trilyon Yen artırılması programında da değişikliğe gitmedi. Alınan kararlara, Japonya ekonomisinin gelirden harcamaya kadar verimli bir seyirde ve ılımlı bir genişleme içerisinde olmasının yanı sıra, ihracatın da yükselen eğilimi gerekçe gösterildi.

Küresel satış hacminin artmasıyla, Japonya'da 10 yıl vadeli hazine tahvillerinin faizi, 20 ayın zirvesine çıktı. BOJ'un uzun vadeli varlık alımlarını azaltmasıyla tetiklenen kazanç artışı, gösterge tahvil faizinin yüzde 0.15 düzeyine çıkmasını sağladı. Söz konusu oran, Şubat 2017'den bu yana en yüksek düzey olarak dikkat çekiyor. Hazine tahvillerindeki satışların devam etmesi, faizlerin daha da yükselmesini sağlamakta

birlikte, BOJ'dan sürpriz bir hamle gelmesiyle faizlerdeki yükselişin sınırlanabileceği de öngörülüyor.

ÇİN

Ticaret savaşlarının iki ana odağından biri olan Çin, likidite sıkışma endişesiyle karşı karşıya. Piyasalara likidite sağlama amacıyla Çin Merkez Bankası (PBOC), bu yıl dördüncü kez bankaların zorunlu karşılık oranlarında indirim yaptı. Alınan karar kapsamında bazı bankaların zorunlu karşılık oranları 15 Ekim'den itibaren geçerli olmak üzere yüzde 1 indirildi. Söz konusu karar doğrultusunda, piyasalara 1.2 trilyon Yuan'lık (175 milyon Dolar) likidite sağlanacak.

Ticaret savaşlarındaki sertleşme, Çin varlıkları üzerinde baskı oluşturuyor. Söz konusu baskılar kapsamında Çin ve Hong Kong hisse senetlerindeki satış dalgası güçlenerek, Şanghai Bileşik Endeksi'ne yüzde 5 değer kaybettirdi ve endeks 4 yılın en düşük düzeyine geriledi. Diğer taraftan Yuan da, yüzde 0.1 düşerek yaklaşık son iki ayın en düşük seviyesine gördü.

Ancak, olumsuzlukların ve endişelerin varlığına rağmen ticaret hacmi ivmelenmeye devam ediyor. Ülkede Dolar cinsinden ihracat, Eylül ayında yıllık bazda yüzde 14.5 artarak beklentilerin oldukça üzerinde gerçekleşti. İthalat ise aynı

dönemde yıllık yüzde 14.3 artışla beklentinin altında kaldı. Böylece, dış ticaret fazlası Eylül'de 31.7 milyar dolar gibi yüksek bir düzeyde gerçekleşti. Dış ticaret hacmindeki istikrar, ticaret savaşlarının kaybedeninin Çin olacağı yönündeki görüşleri zayıflatıyor.

HİNDİSTAN

Arz kısıtlamalarının etkisiyle 86.7 dolarla dört yılın en yüksek düzeyine kadar yükselen Brent petrol fiyatı, dünyanın en büyük petrol ithalatçılarından biri olan Hindistan'ın ekonomisini olumsuz etkiliyor. Hindistan, mevcut durumda petrol ihtiyacının yüzde 80'ini ithalat ile sağlıyor.

Gelişmekte olan ülkelerdeki kur değerindeki kayıplar, Hindistan'da da kendini gösteriyor.

Hindistan Rupee'sinin dolar karşısındaki son dönemlerde güçlenen değer kaybı, petrol fiyatlarını ve dolayısıyla ithalat maliyetlerini artırıyor. Söz konusu maliyet artışı, 2019'da cari açığa 1.6 milyar dolarlık ek bir yük bindirerek, tabloyu daha olumsuz hale getirebilir.

Hindistan Merkez Bankası (RBI) gerçekleştirdiği son toplantıda faizlerde değişikliğe gitmeyerek yüzde 6.5 düzeyinde sabit tuttu. Oy çokluğuyla alınan faiz kararı, gelecek toplantılarda artırım yönünde değişiklik gösterebilir.

GÜNEY KORE

Yaşadığı olumsuzluklara rağmen, Güney Kore'de cari fazla gücünü korumaya devam ediyor. Güney Kore Merkez Bankası'nın açıkladığı verilere göre Ağustos ayı cari fazlası yıllık bazda yüzde 40 artışla 8.4 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti. Asya'nın dördüncü büyük ekonomisi, 78 aydır cari fazla vermeye devam ediyor.

Küresel ölçekte yaygınlaşan kazanan ticaret savaşları ve korumacı eğilimler, Güney Kore gibi ihracatçı ülkeleri yeni arayışlara yönlendiriyor. Bu kapsamda Güney Kore, Meksika ile karşılıklı ticaretin artırılması ve korumacı eğilimlerin karşısında birlikte hareket edilmesi yönünde anlaşmaya gitti.

Anlaşma, Güney Kore'nin ticaret savaşlarının karşısında ikinci büyük ticari partneri konumunda olan Meksika ile birlikte hareket etmesini de sağlayacak.

Güney Kore'de işsizlik oranının Ağustos'ta son 8 yılın zirvesinde gerçekleşmesinin ardından alınan önlemler, istihdam piyasaları üzerindeki etkisini gösterdi. Özellikle sağlık sektöründeki

istihdam artışının etkisiyle Eylül ayı işsizlik oranı yüzde 4.0'e geriledi. Tahminler işsizlik oranının bir süre daha yüzde 3.7 - 4.2 bandında devam edebileceği yönünde görünüyor.

BREZİLYA

Brezilya, devlet başkanlığı seçimlerinin heyecanı ve belirsizliğiyle gündem buluyor.

7 Ekim'de gerçekleştirilen devlet başkanlığı seçimleri, 28 Ekim'de gerçekleştirilecek ikinci tura kalırken, Brezilya'nın Trump'ı olarak anılan aşırı sağcı aday Jair Bolsonaro, ilk turu önde bitirdi. Bolsonaro'nun ikinci turda seçimleri kazanmasıyla, Brezilya'da da ABD'de olduğu gibi alışlagelmişin dışında, korumacı bir politika döneminin başlayabileceği öngörülüyor.

Yakın zamanda yüzleştiği ciddi ekonomik sorunları ve resesyonu hala aşmaya çalışan Brezilya'da, her iki devlet başkanı adayının da kapsamlı bir ekonomik program açıklamaması, ekonomistlerin eleştirilerine sebep oldu. Ancak, yatırımcıların ve ekonomistlerin

genel eğilimi, ilk turu önde bitiren Bolsonaro tarafında görünüyor. Bolsonaro'nun Brezilya emeklilik sistemindeki mali sorunları ve artan borç problemini çözeceğine dair beklentiler, bu eğilimde etkili oluyor.

RUSYA

IMF, dünyanın ve pek çok ülkenin ekonomik büyüme tahmininde aşağı yönlü revizyona giderken, Rusya'ya dair büyüme tahminini yükseltti. 2018 için yüzde 1.7'lik büyüme tahmini korunurken, 2019 büyüme tahmini yüzde 1.5'den yüzde 1.8'e revize edildi. Yukarı yönlü revizyona, artan petrol fiyatlarının ve yükselen iç talebin Rusya ekonomisini olumlu etkilemesi gerekçe gösterildi.

Rusya'da enflasyon, artış eğilimini Eylül'de de sürdürdü. Önceki 2 ayda, yıllık bazda yüzde 2.5 ve yüzde 3.1 artan tüketici enflasyonu Eylül'de yüzde 3.4 yükseldi. Enflasyonun artış eğilimini devam ettirmesi, geçtiğimiz ay sürpriz bir kararla faiz artırımına giden Rusya Merkez Bankası'nın, yeni artırım kararları almasına sebep olabilir.

TÜİK istatistiklerine göre, ihracatın yüzde 56.6'sını, ithalatın yüzde 52.1'ini sanayi sektöründeki girişimler gerçekleştirdi. İhracatçıların yüzde 44.2'si tek ülkeye, yüzde 16.6'sı iki ülkeye ihracat yaptı. 20 ve daha fazla ülkeye ihracat yapanların oranı yüzde 4.5 olurken, bu girişimlerin ihracattaki payı yüzde 58.3'ü buldu.

Dış ticaretin aslan payı sanayiden

Dış ticaretin yarısından fazlasında sanayi sektörü söz sahibi olurken, en büyük pazarımız hala Avrupa Birliği. İhracatın yüzde 43.8'ini, ithalatın ise yüzde 61.1'ini ise büyük ölçekli girişimler yaptı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2017 yılına ilişkin "Girişim Özelliklerine Göre Dış Ticaret İstatistiklerini" açıkladı. Dış ticaret verileri, iş kayıtları sisteminde yer alan girişimlerin ana faaliyet türü ve çalışan sayısı bilgileriyle eşleştirilerek, dış ticaret yapan girişimlerin özellikleri elde edildi. Yapılan eşleştirmede, ihracat yapan girişimlerin yüzde 99.9'unun, ithalat yapan girişimlerin ise yüzde 93.4'ünün bilgilerine ulaşıldı.

Dış ticaret istatistikleri ve iş kayıtları sistemi kullanılarak elde edilen verilere göre, 2017'de 71 bin 140 girişim ihracat,

72 bin 58 girişim ise ithalat yaptı. Bu girişimler toplam ihracatın yaklaşık yüzde 100'ünü ve ithalatın yüzde 99.8'ini gerçekleştirdi.

Toplam ihracatın yüzde 22.2'sini, 1-9 kişi çalışanı olan mikro ölçekli girişimler yaptı. İhracatta, 10-49 kişi çalışanı olan küçük ölçekli girişimlerin payı yüzde 17.9, 50-249 kişi çalışanı olan orta ölçekli girişimlerin payı yüzde 16.1, 250 ve daha fazla kişi çalışanı olan büyük ölçekli girişimlerin payı ise yüzde 43.8 oldu. Toplam ithalatın yüzde 9.1'ini, 1-9 kişi çalışanı olan mikro ölçekli girişimler yaptı. İthalatta, 10-49 kişi çalışanı olan küçük ölçekli girişimlerin payı yüzde 12.1, 50-249 kişi çalışanı olan orta ölçekli girişimlerin payı yüzde 17.6, 250 ve daha fazla kişi çalışanı olan büyük ölçekli girişimlerin payı ise yüzde 61.1 oldu.

Dış ticaretin yarısından fazlası sanayi sektöründen

Girişimin ana faaliyetine göre ihracatın yüzde 56.6'sı, ithalatın ise yüzde 52.1'i sanayi sektöründe faaliyet gösteren girişimler tarafından yapıldı. Ana faaliyeti ticaret olan girişimlerin ihracattaki payı yüzde 40, ithalattaki payı ise yüzde 34.1 düzeyinde gerçekleşti. Sanayi sektörünün ihracatının yüzde 69.3'ü 250+ kişi çalışan büyük ölçekli girişimler tarafından yapıldı. Ticaret sektörünün ihracatının yüzde 92'sini 1-249 kişi çalışanı olan küçük ve orta ölçekli girişimler gerçekleştirdi. Sanayi sektörü tarafından yapılan ithalatta 250 ve daha fazla kişi çalışan büyük ölçekli girişimlerin payı yüzde 78.4 olurken, ticaret sektörü tarafından yapılan ithalatın yüzde 69.1'ini 1-249 kişi çalışan küçük ve orta ölçekli girişimler gerçekleştirdi.

En büyük pazarımız AB

Ana faaliyeti sanayi olan girişimler, 2017 yılı ihracatlarının yüzde 53.1'ini AB ülkelerine, yüzde 16.5'ini Yakın ve Orta Doğu ülkelerine gerçekleştirdi. AB 28 ülkelerine yapılan ihracatın yüzde 63.8'ini sanayi, yüzde 34.4'ünü ise ticaret sektöründeki girişimler yaptı. Ana faaliyeti sanayi olan girişimler, ithalatlarının yüzde 39.9'unu AB'den, yüzde 23.4'ünü diğer Asya ülkelerinden, yüzde 11.3'ünü ise AB üyesi olmayan Avrupa ülkelerinden gerçekleştirdi. Ana faaliyeti ticaret olan girişimlerin en çok ithalat yaptığı ülke grupları sırasıyla yüzde 37.1 pay ile AB, yüzde

30.9 ile diğer Asya ve yüzde 11.2 ile AB üyesi olmayan Avrupa ülkeleri oldu.

İmalat sanayi ürünleri ihracatının yüzde 58.1'ini sanayi sektöründeki girişimler yaptı

İmalat sanayi ürünleri ihracatının yüzde 58.1'ini ana faaliyeti sanayi olan girişimler, yüzde 38.9'unu ise ana faaliyeti ticaret olan girişimler gerçekleştirdi. Ana faaliyeti sanayi olan girişimlerin yaptığı ihracatın ise yüzde 96.3'ünü imalat sanayi ürünleri, yüzde 1.9'unu tarım, ormancılık ve balıkçılık ürünleri oluşturdu.

İmalat sanayi ürünleri ithalatının yüzde 49.8'ini sanayi, yüzde 38.5'ini ticaret ve yüzde 11.7'sini diğer sektörlerdeki girişimler tarafından yapıldı. Ana faaliyeti sanayi olan girişimlerin ithalatının yüzde 78.2'sini imalat sanayi ürünleri, yüzde 11.8'ini madencilik ürünleri, yüzde 4.3'ünü ise tarım, ormancılık ve balıkçılık ürünleri oluşturdu.

İthalatın yüzde 56.5'i ilk 100 girişim tarafından gerçekleştirildi

Ihracatın yüzde 46'sını, ithalatın

ise yüzde 56.5'ini ilk 100 girişim yaptı. En çok ihracat yapan ilk 5 girişim toplam ihracatın yüzde 18.6'sını, en çok ithalat yapan ilk 5 girişim ise ithalatın yüzde 21.9'unu gerçekleştirdi. Sanayi sektöründe en fazla ihracat yapan ilk 5 girişimin sanayi sektöründeki payı yüzde 21, ticaret sektöründe en fazla ihracat yapan ilk 5 girişimin ticaret sektöründeki payı ise yüzde 14.7 oldu. Sanayi sektöründe en fazla ithalat yapan ilk 5 girişimin sanayi sektöründeki payı yüzde 18 iken, ticaret sektöründe en fazla ithalat yapan ilk 5 girişimin ticaret sektöründeki payı yüzde 14 oldu.

Girişimlerin yüzde 50.1'i tek ülkeden ithalat yaptı

Girişimlerin yüzde 44.2'si tek ülkeye ihracat yaparken, yüzde 16.6'sı iki ülkeye ihracat yaptı. Yirmi ve daha fazla ülkeye ihracat yapan girişimlerin oranı yüzde 4,5 iken, bu girişimlerin ihracattaki payı yüzde 58.3 oldu. Girişimlerin yüzde 50.1'i, tek ülkeden ithalat yaparken, yüzde 16.3'ü iki ülkeden ithalat yaptı. 20 ve daha fazla ülkeden ithalat yapan girişimlerin oranı yüzde 2.1 iken, bu girişimlerin ithalattaki payı yüzde 54.7 oldu.

Ege ihracatında Eylül bereketi

Ege İhracatçı Birlikleri'nin ihracatında Eylül bereketi yaşandı. Eylül ayında 1 milyar 168 milyon 915 bin dolarlık ihracata imza atan Egeli ihracatçılar, 2017 yılı Eylül ayına göre ihracatlarını yüzde 20 arttırdı. EİB'nin 2017 yılı Eylül ayı ihracatı 974 milyon dolar olmuştu. EİB'nin Eylül ayı ihracat rakamı aynı zamanda, EİB'nin 79 yıllık tarihinde Eylül ayları dikkate alındığında 79 yıllık ihracat rekoru olarak kayıtlara geçti.

Eylül ayında EİB'nin ihracat rekoruna en önemli katkısı; ihracatı yüzde 74 artan Ege Demir ve Demirdışı Metaller İhracatçıları Birliği, yüzde 69 yükselen Ege Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği ve yüzde 61 gelişim gösteren Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği yaptı.

Ege İhracatçı Birlikleri'nin 2018 yılı Ocak - Eylül dönemindeki ihracatı, 2017 yılının aynı dönemine göre yüzde 16,5'lik artışla 8 milyar 480 milyon dolardan 9

milyar 878 milyon dolara çıkarken, son bir yıllık ihracat ise; yüzde 17,25'lik artışla 11 milyar 275 milyon dolardan, 13 milyar 220 milyon dolara yükseldi.

Tarım ürünleri 5 milyar dolara dayandı

Egeli ihracatçıların, Eylül ayında sanayi ürünleri ihracatı yüzde 24'lük artışla 620 milyon 668 bin dolar olarak kayıtlara geçerken, tarım ürünleri ihracatı yüzde 18'lik gelişimle 470 milyon 160 bin dolara çıktı. EİB'nin tarım ürünleri ihracatı son 1 yıllık dönemde 4 milyar 938 milyon dolara tırmandı ve 5 milyar dolar barajını aşmasına ramak kaldı. EİB'nin Eylül ayı madencilik sektörü ihracatı ise; yüzde 4'lük artışla 78 milyon 85 bin dolara ulaştı.

Trump'un vergilerine rağmen artıyor

Ege Demir ve Demirdışı Metaller

İhracatçıları Birliği, ABD Başkanı Donald Trump'un Türk çelik ve alüminyum ürünlerine 13 Ağustos 2018 tarihinde ikinci ek vergi kararına rağmen Eylül ayında ihracatta başarılı bir performans sergiledi. Ege Demir ve Demirdışı Metaller İhracatçıları Birliği'nin Eylül ayı ihracatı yüzde 74'lük rekor artışla 76 milyon dolardan, 132 milyon dolara tırmandı. Ege'den yapılan demir çelik ihracatı son 1 yıllık dönemde yüzde 63'lük gelişimde 1 milyar 510 milyon dolara yükseldi.

Tütün ihracatı zirve ortağı oldu

Ege Tütün İhracatçıları Birliği, Eylül ayında 116,5 milyon dolarlık ihracat rakamıyla zirve ortağı olmayı başardı. Ege Bölgesi'nin geleneksel ihraç ürünlerinden tütün ve tütün mamullerini konfeksiyon ihracatı takip etti. Ege Hazirgiyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği, Eylül ayında 105 milyon 46 bin dolarlık ihracat gerçekleştirdi.

Kuru meyve ihracatı yüzde 61 arttı

Kuru meyve ihracat sezonunun başlamasıyla birlikte Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği ihracatını yüzde 61 arttırarak 95 milyon 800 bin dolar döviz Türkiye'ye kazandırdı. Kuru meyve ihracatı yıllık bazda ise; 886 milyon dolara ulaştı.

Ege Maden İhracatçıları Birliği, Eylül ayında 78 milyon 85 bin dolarlık ihracata imza attı. Eylül ayında yüzde 17'lik ihracat artış başarısı yakalayan Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği 77 milyon 898 bin dolarlık ihracatı hanesine yazdırdı.

2017 yılı Eylül ayına göre ihracatta yatay bir seyir izleyen Ege Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller İhracatçıları Birliği 76 milyon 206 bin dolarlık ihracat yaptı. Ege Mobilya Kağıt ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği yüzde

11'lik yükselişle 48 milyon 433 bin dolarlık ihracat rakamına ulaştı.

Ege Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği, Eylül ayında yüzde 69'lük ihracat artış hızı ile 35 milyon 356 bin dolarlık performansa ulaştı. Ege Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği 17 milyon 421 bin dolarlık ihracat gerçekleştirdi.

Ege Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçıları Birliği, Eylül ayında ihracatını yüzde 37'lik artışla 17 milyon 268 bin dolara çıkardı. Ege Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği ise; ihracatını yüzde 26 arttırdı ve Türkiye'ye kazandırdığı döviz tutarını 11 milyon dolardan, 14 milyon dolara çıkardı.

128 ülkeye ihracat arttı

Ege İhracatçı Birlikleri kayıtlarına göre; Egeli ihracatçıları, Eylül ayında 180 ülkeye ihracat gerçekleştirirken, 128 ülkeye ihracatını arttırma başarısı gösterdi. Almanya 125 milyon dolarlık ihracatla zirvedeki yerini korudu. Almanya'ya ihracat yüzde 16 artış gösterdi.

Amerika Birleşik Devletleri'ne EİB'den yapılan ihracat yüzde 12'lik artışla 102 milyon dolar olarak kayıtlara geçerken, İspanya 72,8 milyon dolarlık ihracatla zirvenin üçüncü basamağında yer aldı.

EİB'nin ihracatında ilk 20

ülke arasında sadece Belçika ve Romanya'ya ihracatta düşüş yaşanırken, 18 ülkeye Egeli ihracatçıları artış kaydetti. Hindistan yüzde 181'lik ihracat artış hızıyla ilk 20 ülke arasında ihracat artış rekortmeni oldu. Hindistan'ı yüzde 82 ihracat artış hızıyla Yunanistan izledi.

2018 yılsonu hedefi 14 milyar dolar

Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi, 2017 yılı Eylül ayında gerçekleştirdikleri 1 milyar 169 milyon dolarlık ihracat rakamından dolayı mutlu olduklarını, yılın son çeyreğinde gösterecekleri ihracat performansı ile 14 milyar dolar ihracat rakamına ulaşmayı hedeflediklerini kaydetti.

Döviz kurlarında yaşanan dalgalanmanın durulmaya başladığını bu süreçte Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin attığı adımları desteklediklerini anlatan Eskinazi, "İçinden geçtiğimiz süreç Türkiye'nin üretime ve ihracata ağırlık vermesi gereğini ortaya koydu. Yeni Ekonomik Program'ın bu gerçeği gözetenek uygulanmasını bekliyoruz. Tüketim ile büyüyen bir ekonomi yerine üretim ve ihracatla büyüyen bir ekonomiye dönüşmemiz gerekiyor" uyarısında bulundu.

İhracatta Eylül rekoru

Türkiye'nin Eylül ayı ihracatı, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 22.57 artışla 14 milyar 476 milyon dolara yükseldi. Böylece tarihin en yüksek Eylül ihracatı gerçekleşti. Yılın 9 ayında ihracat yüzde 7 yükselerek 123 milyar 110 milyon dolar oldu. Son 12 aylık dönemde ise yüzde 7.6'lık artışla 165 milyar 56 milyon dolarlık ihracat rakamına ulaşıldı.

Eylül ayı ihracat rakamlarını Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan açıkladı. Pekcan, Eylül ayında ithalatın yüzde 18 düşüş gösterdiğini, buna karşılık ihracatın yüzde 22.6'lık artışla rekor seviyelere geldiğini söyledi.

Miktar bazında ihracat, Eylül'de geçen yılın aynı ayına göre yüzde 30 artarak 11.2 tona ulaştı. Geçen yılın Eylül ayında 8.5 milyon tonluk ihracat gerçekleştirilmişti. Böylece Eylül 2018, şimdiye kadar miktar bazında en çok ihracat gerçekleştirilen ikinci ay oldu.

Dış ticaret hacmi bu dönemde yüzde 2.99 azaldı ve 30 milyar 844 milyon dolar oldu. Söz konusu dönemde dış ticaret açığı, yüzde 76.85 düşüşle 1 milyar 892 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Eylül ayında ithalat 16 milyar 368 milyon dolara geriledi. İhracatın ithalatı karşılama oranı da Eylül 2017'de yüzde 59.1 iken bu yılın aynı ayında yüzde 88.4'e çıkarak son 9 yılın en yüksek düzeyi kaydedildi.

Otomotiv yine lider

Eylül ayında ihracata en büyük katkısı

ise motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler sağladı. Bu fasılda 2 milyar 205 milyon dolarlık ihracat yapılırken bir önceki yıla göre artış oranı ise yüzde 24 oldu. Ocak-Eylül döneminde yapılan ihracat ise bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 12.7 artışla 19 milyar 633 milyon dolara ulaştı ve 20 milyar dolar sınırına yaklaştı.

Otomotiv sektörünü 1 milyar 316 milyon dolarla "kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler" ve 1 milyar 68 milyon dolarla "demir ve çelik" izledi.

Söz konusu ayda en çok ithalat yapılan fasıl ise 3 milyar 715 milyon dolarla "mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler" oldu.

Almanya ilk sırada

İhracat pazarlarına bakıldığında, Eylül ayında 172 ülke ve bölgeye ihracat arttı. Eylül'de en fazla ihracat, 1 milyar 427 milyon dolarla Almanya'ya yapıldı. Bu ülkeyi 1 milyar 62 milyon dolarla İngiltere ve 825 milyon dolarla İtalya, 722 milyon dolarla Irak izledi.

En fazla ithalat ise 1 milyar 756 milyon dolarla Rusya'dan gerçekleştirildi. Bu ülkeyi 1 milyar 509 milyon dolarla Çin ve 1 milyar 413 milyon dolarla Almanya takip etti.

Gümrük idareleri tarafından Eylül'de tahsil edilen vergiler, 14 milyar 320 milyon lira oldu.

Eylül'de en fazla ihracatı 2.6 milyar dolarla otomotiv sektörü yaparken, ihracat pazarlarında, 1.4 milyar dolarla Almanya zirvedeki konumunu korudu.

Ekonomi 3 yıl sonra cari fazla verdi

Türkiye'nin cari işlemler hesabı, Ağustos ayında 2 milyar 592 milyon dolar fazla verdi. 12 aylık cari açık ise 51 milyar 125 milyon dolar oldu.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından Ağustos 2018 dönemine ilişkin ödemeler dengesi verileri açıklandı. Buna göre, geçen yılın Ağustos ayında 923 milyon dolar açık veren cari işlemler hesabı, bu yılın aynı ayında 2 milyar 592 milyon dolar fazla verdi. Bunun sonucunda, 12 aylık cari işlemler açığı 51 milyar 125 milyon dolara geriledi. Böylece 2015 Eylül ayından bu yana ilk kez cari fazla verilmiş oldu.

2017'nin Ağustos ayında 2 milyar 438 milyon dolar fazla veren altın ve enerji hariç cari işlemler hesabı da bu yılın Ağustos ayında 5 milyar 109 milyon dolar fazla verdi.

Cari işlemler hesabının fazla vermesinde, ödemeler dengesi tablosundaki dış ticaret açığının geçen yılın aynı ayına göre 3 milyar 65 milyon dolar azalması ve hizmetler dengesinden kaynaklanan net girişlerin 741 milyon dolar artarak 4 milyar 627 milyon dolara yükselmesi etkili oldu.

Yılın 8 ayında ihracata konu 99 faslın 60'unda geçen yılın aynı dönemine göre artış yaşanırken, dışarıdan alınan 97 ürün grubunun 36'sında ithalat geriledi. Hizmetler dengesi altında seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler, 2017'nin aynı ayına göre 461 milyon dolar tutarında artarak 3 milyar 693 milyon dolara yükseldi.

Birincil gelir dengesi kalemi altında yatırım geliri kaleminden kaynaklanan net çıkışlar, geçen yılın aynı ayına göre 67 milyon dolar

artarak 675 milyon dolar oldu.

Öte yandan, Temmuz ayı cari açık verisi 21 milyar 751 milyon dolardan 1 milyar 778 milyon dolara, 12 aylık cari açık da 54 milyar 560 milyon dolardan 54 milyar 640 milyon dolara revize edildi.

Ayrıca ödemeler dengesi istatistikleri veri setine, Ağustos 2018 yayınından itibaren yeni bir tablo olan "Tablo 7: Cari İşlemler Hesabı, Parasal Olmayan Altın ve Enerji Dış Ticareti" eklendi.

Doğrudan yatırımlar

Doğrudan yatırımlardan kaynaklanan net girişler, Ağustos'ta geçen yılın aynı ayına göre 60 milyon dolar azalarak 737 milyon dolar düzeyinde gerçekleşti. Portföy yatırımları 1 milyar 786 milyon dolarlık net çıkış kaydetti.

Bu gelişmede, yurt içinde yerleşiklerin yurt dışında yaptığı yatırımlardaki 821 milyon dolarlık artış

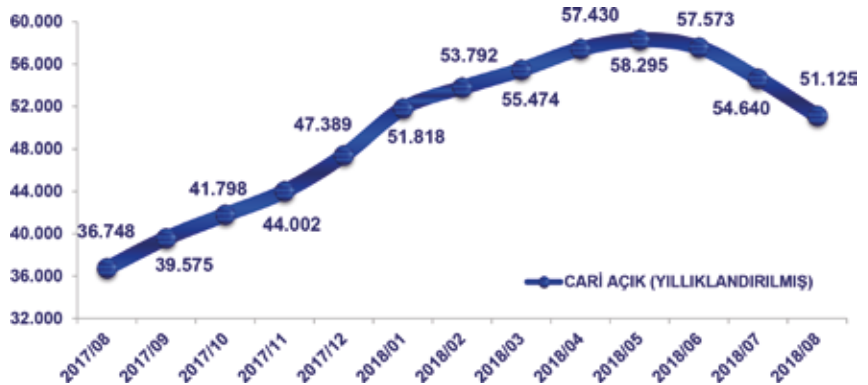
ile yurt dışı yerleşiklerin yurt içinde yaptığı yatırımlardaki 965 milyon dolarlık azalış etkili oldu.

Portföy yatırımlarının alt kalemleri incelendiğinde, yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi piyasasında 36 milyon dolar ve devlet iç borçlanma senetleri piyasasında 666 milyon dolar net satış yaptığı görüldü. Bu dönemde, yurt içi bankaların yurt dışındaki tahvil ihraçlarıyla ilgili, bankalar 24 milyon dolar net geri ödeme gerçekleştirdi.

Diğer yatırımlar altında, yurt içi bankaların yurt dışı muhabirlerindeki efektif ve mevduat varlıkları 10 milyar 371 milyon dolar ve yurt dışı bankaların yurt içindeki mevduatları 284 milyon dolar net artış kaydetti.

Yurt dışından sağlanan kredilerle ilgili, bankalar 2 milyar 210 milyon dolarlık net geri ödeme yaptı. Diğer sektörler ise 133 milyon dolar net kullanım gerçekleştirdi.

(Milyon Dolar)	Ağustos		Ocak-Ağustos		12 Aylık Kümülatif 2018
	2017	2018	2017	2018	
CARI İŞLEMLER HESABI	-923	2.592	-26.932	-30.579	-51.125
SERMAYE HESABI	5	22	17	58	57
FINANS HESABI	602	6.279	-31.046	-15.386	-31.064
Doğrudan Yatırımlar (net)	-797	-737	-5.392	-4.434	-7.367
Portföy Yatırımlar (net)	-2.237	1.786	-20.236	2.212	-2.028
Diğer Yatırımlar (net)	235	13.305	-4.020	246	-1.450
Rezerv Varlıklar (net)	3.401	-8.075	-1.398	-13.410	-20.219
Net Hata ve Noksan	1.520	3.665	-4.131	15.135	20.004

İşsizlik oranı yüzde 10.8'e çıktı

İşsizlik oranı ekonomik aktivitede yavaşlamaya paralel üçüncü çeyreğin ilk verisi olan Haziran, Temmuz, Ağustos aylarını kapsayan Temmuz döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 0.1 puan artışla yüzde 10.8 seviyesinde gerçekleşti.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2018 yılı Temmuz dönemi İşgücü İstatistikleri'ni açıkladı. Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı 2018 yılı Temmuz döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 88 bin kişi artarak 3 milyon 531 bin kişi oldu. Aynı dönemde; tarım dışı işsizlik oranı 0.1 puanlık azalış ile yüzde 12.9 olarak tahmin edildi. Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı 1.2 puanlık azalış ile yüzde 19.9 olurken, 15-64 yaş grubunda bu oran 0.1 puanlık artış ile yüzde 11 olarak gerçekleşti.

İşsizlik oranı bir önceki dönem olan Haziran'da yüzde 10.2, geçen yılın aynı döneminde ise 10.7 olmuştu.

İstihdam oranı yüzde 48.2 oldu

İstihdam edilenlerin sayısı 2018 yılı Temmuz döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 507 bin kişi artarak 29

milyon 265 bin kişi, istihdam oranı ise 0.2 puanlık artış ile yüzde 48.2 oldu.

Bu dönemde, tarım sektöründe çalışan sayısı 247 bin kişi azalırken, tarım dışı sektörlerde çalışan sayısı 755 bin kişi arttı. İstihdam edilenlerin yüzde 19.7'si tarım, yüzde 19.5'i sanayi, yüzde 6.9'u inşaat, yüzde 53.9'u ise hizmet sektöründe yer aldı. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında tarım sektörünün istihdam edilenler içindeki payı 1.2 puan, inşaat sektörünün payı 0.7 puan azalırken, sanayi sektörünün payı 0.8 puan, hizmet sektörünün payı 1.1 puan arttı.

İşgücüne katılma oranı yüzde 54

İşgücü 2018 yılı Temmuz döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 596 bin kişi artarak 32 milyon 796 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0.3 puan artarak yüzde 54 olarak gerçekleşti. Aynı dönemler için yapılan kıyaslamalara göre; erkeklerde işgücüne katılma oranı 0.3 puanlık artışla yüzde 73.8, kadınlarda ise 0.4 puanlık artışla yüzde 34.7 olarak gerçekleşti.

Temmuz 2018 döneminde herhangi bir

Sanayi sektörünün payı 0.8 puan, hizmet sektörünün payı 1.1 puan artarken, tarım sektörünün istihdam edilenler içindeki payı 1.2 puan, inşaat sektörünün payı 0.7 puan azaldı.

İSTİHDAMIN GELİŞİMİ (Bin kişi, 15+ yaş)

Temmuz 2018	SANAYİ	TARIM	İNŞAAT	HİZMETLER	TOPLAM
Erkek	4.378	3.116	1.949	10.701	20.144
Kadın	1.324	2.658	71	5.068	9.121
Toplam	5.703	5.774	2.020	15.768	29.265

Kaynak: TÜİK

sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmadan çalışanların oranı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 0.9 puan azalarak yüzde 34.3 olarak gerçekleşti. Tarım dışı sektörde kayıt dışı çalışanların oranı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre değişim göstermeyerek yüzde 22.2 oldu.

Arındırılmış rakamlarda da işsizlik arttı

Mevsim etkilerinden arındırılmış istihdam bir önceki döneme göre 6 bin kişi azalarak 28 milyon 733 bin kişi olarak tahmin edildi. İstihdam oranı değişim göstermeyerek yüzde 47.4 oldu.

Mevsim etkilerinden arındırılmış işsiz sayısı bir önceki döneme göre 53 bin kişi artarak 3 milyon 562 bin kişi olarak gerçekleşti. İşsizlik oranı 0.1 puan artarak yüzde 11 oldu.

Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücüne katılma oranı bir önceki döneme göre değişim göstermeyerek yüzde 53.2 olarak gerçekleşti. Ekonomik faaliyete göre istihdam edilenlerin sayısı, sanayi sektöründe 34 bin, inşaat sektöründe 52 bin kişi azalarak, tarım sektöründe 3 bin, hizmet sektöründe 77 bin kişi arttı. Reuters'ta yayınlanan bir analize göre Yeni Ekonomi Programı'ndaki (YEP) yılsonu tahmini işsizlik oranının Haziran'daki yüzde 10.2'den sert yükselişle birkaç ayda yüzde 12'nin üzerine çıkması ve yüzbinlerce kişinin işsiz kalması öngörülüyor. Ekonomistlere göre, TL'deki değer kaybı ve ekonomide üçüncü çeyrekte itibaren en az altı ay sürmesi beklenen yavaşlama hatta daralma döneminde, önümüzdeki yıl yapılacak yerel seçimlerin tam öncesinde sadece YEP öngörülerine göre yüzbinlerce kişi işsiz kalacak. YEP hedeflerine göre Haziran'da yüzde 10.2 olan işsizliğin 2018'de ortalama yüzde 11.3'e çıkması bekleniyor. Ekonomistlerin hesaplamalarına göre bu veriler işsizliğin yılın ikinci yarısında ortalama yüzde 12.4 olacağını gösteriyor.

'Fon'dan işsizlere 2.9 milyar lira

İşsiz kalan sigortalıların, işsiz kaldıkları sürenin belirli bir bölümünde geçinebilmeleri için 2002 Mart ayında kurulan İşsizlik Sigortası Fonu, işsizlerin güvencesi olmayı sürdürüyor. Ağustos 2018 sonu itibarıyla büyüklüğü 124 milyar lirayı aşan fona, geçen ay 106 bin 213 kişi başvurdu.

Önceki dönemden ödemesi devam edenlerle birlikte Ağustos'ta 426 bin 507 kişiye toplam 388 milyon 322 bin 113 lira ödeme yapılırken, bu yılın Ocak-Ağustos döneminde işsizlere ödenen miktar 2 milyar 942 milyon 146 bin lirayı buldu.

Fondan işsizlere 2014'te yapılan 1 milyar 657 milyon 723 bin lira olan ödeme miktarı 2017 yılında 4 milyar 169 milyon 246 bin liraya yükselmişti.

1080 gün sigortalı çalışana 300 gün ödeme

İşsizlik sigortası primi, sigortalının prime esas aylık brüt kazançların üzerinden hesaplanan yüzde 1 sigortalı, yüzde 2 işveren ve yüzde 1 devlet payından oluşuyor.

Bir kişinin İşsizlik Sigortası Fonu'ndan yararlanabilmesi için belli şartlar bulunuyor. Öncelikle kişinin, kendi istek ve kusuru dışında işsiz kalması, hizmet akdinin feshinden önceki son 120 gün içinde prim ödeyerek sürekli çalışması ve son 3 yıl içinde en az 600 gün süreyle işsizlik sigortası primi ödemiş olması, ardından da hizmet akdinin feshinden sonraki 30 gün içinde İŞKUR'a şahsen ya da elektronik ortamda başvurması gerekiyor.

Hizmet akdinin feshinden önceki son 3 yılda, 600 gün sigortalı çalışıp işsizlik sigortası primi ödeyenlere 180 gün, 900 gün sigortalı çalışıp işsizlik sigortası primi ödeyenlere 240 gün, 1080 gün sigortalı çalışıp işsizlik sigortası primi ödeyenlere ise 300 gün işsizlik ödeneği veriliyor.

Mevsim etkilerinden arındırılmamış temel işgücü göstergeleri

Temmuz 2017-2018	Toplam	
	2017	2018
15 yaş ve daha yukarı yaşta kişiler		
Nüfus (Bin kişi)	59.927	60.679
İşgücü (Bin kişi)	32.200	32.796
İstihdam (Bin kişi)	28.758	29.265
Tarım	6.021	5.774
Tarım dışı	22.736	23.491
İşsiz (Bin kişi)	3.443	3.531
İşgücüne dahil olmayanlar (Bin kişi)	27.727	27.883
İşgücüne katılma oranı (%)	53.7	54.0
İstihdam oranı (%)	48.0	48.2
İşsizlik oranı (%)	10.7	10.8
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	13.0	12.9
15-64 yaş grubu		
İşgücüne katılma oranı (%)	59.0	59.5
İstihdam oranı (%)	52.5	52.9
İşsizlik oranı (%)	10.9	11.0
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	13.0	13.0
Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	21.1	19.9
Ne Eğitimde ne istihdamda olanların oranı*	26.7	27.7

Kaynak: TÜİK *Çalışmayan, eğitim (örgün ve yaygın) görmeyen gençlerin, toplam genç nüfus içindeki oranı

Enflasyonda beklenmedik artış

Eylül ayında yüzde 3.46 artması beklenen enflasyon yüzde 6.30 oranında artış gösterdi. Yıllık enflasyon ise yüzde 24.52'ye çıktı. Üretici cephesinde durum daha kötü. Üretici fiyatları aylık bazda yüzde 10.88 artarken, yıllık Yİ-ÜFE yüzde 46.15'e sert yükseldi. Enflasyon rakamları böylece 2001 yılında yaşanan krizden bu yana en yüksek seviyede gerçekleşmiş oldu.

Bir önceki ay Ağustos'ta enflasyon aylık bazda yüzde 2.3 artmış, yıllık enflasyon da yüzde 15.85'ten yüzde 17.90'a yükselmişti. Aynı dönemde üretici fiyatları yüzde 6.6 artarken yıllık Yİ-ÜFE yüzde 32'yi aşmıştı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Eylül ayı enflasyon rakamlarını açıkladı. Eylül 2018'de endekste kapsanan 407 maddeden; 50 maddenin ortalama fiyatlarında değişim olmazken, 339

maddenin ortalama fiyatlarında artış, 18 maddenin ortalama fiyatlarında ise düşüş yaşandı. Tüketici Fiyatları Endeksi'nde (TÜFE 2003=100) 2018 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre yüzde 6.30, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 19.37, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 24.52 ve 12 aylık ortalamalara göre yüzde 13.75 artış gerçekleşti.

Her grupta yükseliş

Ana harcama grupları itibarıyla 2018 yılı Eylül ayında endekste yer alan gruplardan aylık en yüksek artış yüzde 11.41 ile ev eşyası grubunda oldu. Ulaştırımda yüzde 9.15, çeşitli mal ve hizmetlerde yüzde 7.42, eğlence ve kültürde yüzde 6.62 ve gıda ve alkolsüz içeceklerde yüzde 6.40 artış gerçekleşti. Gıdadaki yüzde 6.4 aylık artış enflasyonu 1.49 puan yükseltti. Gıdada en büyük

Döviz kurundaki ani yükseliş ve sonrasında üst üste gelen zamlar, Eylül ayında enflasyonu zirveye çıkardı.

sorun girdi maliyetleri. Kurdaki artış ithal tüm girdileri ve ithal ürünlerin fiyatlarını arttırdı. Buna tarla ürünlerinin bitmesi ve sera ürünlerinin pazara gelmesinin beklendiği sezon arası girince fiyatlar daha da katlandı. Benzine 68 kuruş, motorine 72 kuruş zam geldi. Euro kuru otomotiv fiyatlarını fırlattı. Ulaştırmadaki yüzde 9.15'lik artışın enflasyona etkisi de 1.67 puan oldu.

Ağustos'tan bu yana elektrik ve doğalgaza her ay zam var. Eylülde de doğalgaza yüzde 9, elektriğe yüzde 15 zam yapıldı. Böylece zamların aylık enflasyona etkisi de 0.82 puan oldu. Ağustos'ta da elektrik ve doğalgaza yüzde 9 zam gelmişti. Ekim'de ise zam oranları elektrikte ve doğalgazda yüzde 9 olarak belirlendi. Yani Ekim enflasyonu da zamlı geçecek.

Ana harcama grupları itibarıyla 2018 yılı Eylül ayında endekste düşüş gösteren grup olmadı. Sadece alkollü içecekler ve tütün, yüzde 0.07 ile en az artış gösteren grup oldu.

Teknoloji vurdu

Eğlence sektöründe bulunan bilgisayar, tablet, konsol gibi ithalat ağırlıklı ürünlerde kur zammı ağır oldu. Bilgisayarda yüzde 31.3, tablet ve konsolda yüzde 23 fiyat artışı var. Televizyon yerlisini üretsek de girdi maliyeti nedeniyle yüzde 15 zamlandı.

Ev kurmak zorlaştı

En büyük beyaz eşya ihracatçılarındanız. Ama yine hammadde ithal olunca fiyat artışı yaşanıyor. Ev eşyası grubunda artış yüzde 11.41 ve enflasyona etkisi 0.91 puan. Ocaklar yüzde 24.8, bulaşık, çamaşır makineleri yüzde 20 zamlandı.

Yıllık oranlar

TÜFE'de yıllık en fazla artış da yüzde 37.28 ile yine ev eşyası grubunda gerçekleşti. Bir önceki

yılın aynı ayına göre ulaştırma yüzde 36.61, çeşitli mal ve hizmetler yüzde 30.61, gıda ve alkolsüz içecekler yüzde 27.70 ve konut yüzde 21.84 ile artışın yüksek olduğu diğer ana harcama grupları oldu.

Bölgelere göre durum

İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) 2. Düzey'de bulunan 26 bölge içinde, aylık en yüksek artış yüzde 8.12 ile TRC1 (Gaziantep, Adıyaman, Kilis)'de oldu. Bir önceki yılın Aralık ayına göre en yüksek artış yüzde 22.88 ile TR90 (Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane) bölgesinde, bir önceki yılın aynı ayına göre en yüksek artış yüzde 28.30 ile TR90 (Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane) bölgesinde ve 12 aylık ortalamalara göre en yüksek artış yüzde 15.32 ile TR63 (Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye) bölgesinde gerçekleşti.

İzmir'de ise TÜFE'de 2018 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre yüzde 6.04, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 18.61, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 24.14 ve 12 aylık ortalamalara göre yüzde 14.50 artış gerçekleşti.

Üreticide enflasyon daha yüksek

Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE), 2018 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre yüzde 10.88, bir önceki yılın Aralık

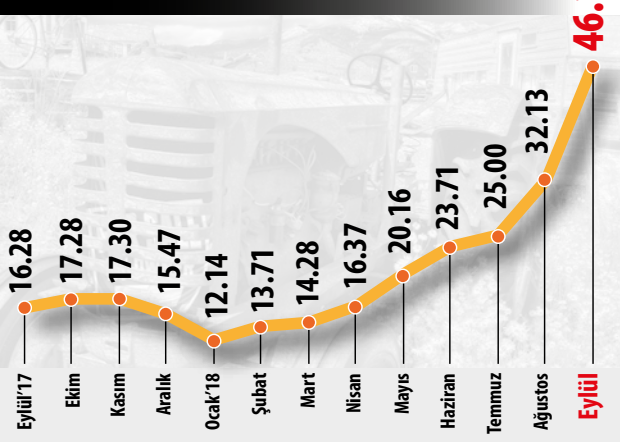
ayına göre yüzde 38.96, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 46.15 ve 12 aylık ortalamalara göre yüzde 21.36 artış gösterdi.

Sanayinin dört sektörünün bir önceki aya göre değişimleri; madencilik ve taşocaklığı sektöründe yüzde 5.65, imalat sanayi sektöründe yüzde 9, elektrik ve gaz sektöründe yüzde 40.21 ve su sektöründe yüzde 0.65 artış olarak kaydedildi.

Elektrik ve gaz lider

Üretici enflasyonunda da en önemli ithal girdi maliyetlerindeki artış ve enerji fiyatlarındaki yükseliş. Doğalgaz zammı üreticiyi biraz daha sert vurdu. Bir önceki aya göre en fazla artış; yüzde 40.21 ile elektrik ve gaz, yüzde 16.95 ile ham petrol ve doğalgaz, yüzde 13.74 ile kimyasallar ve kimyasal ürünler olarak gerçekleşti.

YILLIK ÜRETİCİ ENFLASYONU (Yİ-ÜFE%)

Eylül'de bütçe açığı 6 milyar lira

Merkezi yönetim bütçesi Eylül'de 6 milyar lira, Ocak-Eylül döneminde ise 56.7 milyar lira açık verdi.

Hazine ve Maliye Bakanlığı verilerine göre 2017 Eylül ayında 6.4 milyar TL açık veren bütçe, bu yıl Eylül'de 6 milyar TL açık verdi. 2017 Eylül'de 2 milyar TL faiz dışı fazla verilmiş iken 2018 Eylül'de 4.3 milyar TL faiz dışı fazla verildi. Verilere göre Eylül'de bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 27.4 artarak 61.1 milyar TL olurken giderler ise yüzde 23.3 artarak 67 milyar TL olarak gerçekleşti.

Eylül'de vergi gelirleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 17.7 artarak 49.2 milyar TL oldu.

Vergi türleri itibarıyla Eylül'de kurumlar vergisi yüzde 159.9 artarak 1.7 milyar TL, banka ve sigorta muameleleri vergisi yüzde 58.6 artışla 1.6 milyar TL, ithalde alınan katma değer vergisi yüzde 55.6 artışla 12.9 milyar TL, gelir vergisi

yüzde 30.8 artışla 11.5 milyar TL oldu.

Özel tüketim vergisi Eylül'de yüzde 15.9 azalarak 10.8 milyar TL, dahilde alınan katma değer vergisi yüzde 10.3 azalarak 5 milyar TL oldu.

9 aylık bütçe açığı 56.7 milyar lira

Merkezi yönetim bütçesi, Ocak-Eylül döneminde 56 milyar 726 milyon lira açık verdi. Aynı dönemde faiz dışı fazla 3 milyar 693 milyon lira oldu. İlk dokuz ayda bütçe gelirleri yüzde 19.8 artarak 546.8 milyar TL olurken, giderler ise yüzde 23.6 artarak 603.5 milyar TL olarak gerçekleşti.

İlk dokuz ayda vergi gelirleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 19.2 artarak 459.4 milyar TL oldu. Gelirler tarafında dahilde alınan katma değer vergisi tahsilatı ilk dokuz ayda yüzde 11.3 artış gösterirken, ithalde alınan katma değer vergisinde aynı dönemde artış yüzde 31 oldu.

İZMİR'İN TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELERİ

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
NÜFUS-GÖÇ									
Nüfus (Bin)	3.606	3.624	3.662	4.061	4.113	4.168	4.223	4.279	-
Nüfusun TR Nüfusu İçindeki Payı (%)	4.9	4.8	4.8	5.3	5.3	5.3	5.3	5.3	-
Nüfus Artış Hızı (%)	20.6	4.1	10.1	13.8	12.7	13.4	13.1	13.2	-
TR Nüfus Artış Hızı (%)	15.9	13.5	12.0	13.7	13.3	13.4	13.5	12.4	-
Net Göç Hızı (%)	2.91	2.26	2.46	3.45	5.6	5.0	5.6	5.8	-
İSO 500 BÜYÜK İÇİNDEKİ ÜYE SAYISI									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	56	55	58	59	59	61	59	62	-
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM									
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	1.303	1.410	1.424	1.514	1.504	1.483	1.566	1.611	-
Sanayi İstihdamının Payı (%)	30.4	30.7	31.6	31.8	31.7	32.0	33.0	31.1	-
Kadın İstihdamı (Bin Kişi)	397	422	432	490	466	470	513	524	-
Kadın İstihdamının Oranı (%)	30.5	29.9	30.3	32.4	31.0	28.3	30.7	32.5	-
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	231	243	247	276	243	262	254	263	-
İşsizlik Oranı (%)	15.1	14.7	14.8	15.4	13.9	15.0	14.0	14.0	-
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	16.4	16.2	15.9	17.0	15.0	16.1	15.2	15.1	-
ENFLASYON (%)									
TÜFE (yıllık)	7.25	10.15	6.03	7.94	8.54	9.83	8.93	13.1	24.1
DIŞ TİCARET (Milyon \$)									
İhracat	6.682	8.072	8.659	9.484	9.624	8.308	8.370	9.256	6.752
İthalat	8.419	10.621	10.577	10.367	9.950	8.846	8.809	9.849	6.652
Dış Ticaret Dengesi	-1.737	-2.550	-1.918	-883	-326	-538	-439	-593	100
İhracatçı Firma Sayısı (Adet)	3.920	4.107	4.269	4.438	4.226	4.529	4.600	4.875	4.323
İhracatın TR İhracatı İçindeki Payı (%)	5.9	6.0	5.7	6.1	6.1	5.8	5.9	5.9	6.2
KAPASİTE KULLANIMI (%)									
Kapasite Kullanım Oranı	62	70	63	60	55	64	63	67	68
PROTESTOLU SENETLER									
Protesto Edilen Senet Sayısı (Adet)	55.098	31.131	38.952	43.347	43.406	44.232	47.497	45.646	28.528
Protesto Edilen Senetlerin TR İçindeki Payı (%)	4.5	3.4	3.6	4.0	4.3	4.4	4.7	4.9	4.8
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	319	245	367	463	510	571	775	740	503
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR									
Belge Adedi	167	188	209	215	186	208	230	431	166
Yatırım (Milyon TL)	1.890	2.443	9.042	1.655	4.016	3.145	1.810	7.569	2.387
Teşvikli Sabit Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	3.01	4.55	15.66	1.76	6.5	3.1	1.9	4.3	3.6
Bölgesel Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	1.9	3.2	2.8	2.2	5.2	4.9	1.9	10.0	3.2
ENERJİ TÜKETİMİ									
Doğalgaz Tük. (Milyon stdm ³)	2.342	2.736	2.704	2.739	2.327	3.214	4.299	4.508	2.665
MALİ / FİNANS									
Bütçe Gelir/Gider	3.99	4.05	4.34	4.36	4.20	4.28	4.2	4.5	4.6
Vergi Gelirlerinin TR İçindeki Payı (%)	10.77	10.86	11.77	11.14	10.54	11.1	11.4	11.8	11.9
Mevduatın Krediyeye Dönüşüm Oranı (%)*	87.9	102.5	110.2	123.9	122.2	120.6	111.5	121.4	120.3
Toplam Mevduatların TR İçindeki Oranı (%)*	5.9	5.8	5.7	5.5	5.2	5.6	5.7	5.7	5.8
Toplam Kredilerin TR İçindeki Oranı (%)*	5.9	6.1	5.9	6.0	5.2	5.2	4.9	5.2	5.0
KAMU YATIRIM TAHSİS PAYI (%)									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	1.35	1.67	1.59	2.29	2.62	2.63	2.30	2.9	-
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER									
Kurulan Şirket Sayısı	3.253	3.277	2.112	2.928	3.414	4.027	3.962	4.627	3.464
Kurulan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6.5	6.1	5.7	6.0	5.9	6.0	6.2	6.3	5.9
Kapanan Şirket Sayısı	860	943	1.094	1.095	991	740	644	832	452
Kapanan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	7.5	7.2	7.7	7.0	7.1	6.1	5.8	6.2	6.3
YABANCI SERMAYELİ FİRMALAR									
Yabancı Sermayeli Firma Sayısı	1.540	1.682	1.800	1.944	2.100	2.239	2.422	2.568	2.633
Yabancı Serm. Firmaların TR İçindeki Payı (%)	6.0	5.7	5.5	5.3	5.1	4.8	4.6	4.4	4.3
MARKA-PATENT SAYISI									
Marka Tescil Sayısı (Adet)**	1.931	2.146	3.234	4.096	4.366	4.323	5.928	5.398	4.302
Marka Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	6.0	6.0	6.2	6.0	6.0	6.2	7.1	6.9	6.4
Patent Tescil Sayısı (Adet)**	34	31	42	59	55	86	96	77	177
Patent Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	5.3	3.7	4.1	4.7	4.2	5.0	5.4	3.9	4.7
TURİZM									
Yabancı Turist Sayısı (Bin Kişi)	1.156	1.370	1.368	1.407	1.294	1.201	672	762	678
Yabancı Turist Sayısının TR İçindeki Payı (%)	4.1	4.4	4.4	4.2	3.6	3.3	2.5	2.4	2.5
TARIMSAL ÜRETİM									
Bitkisel Üretim Değeri (Milyon TL)	3.375	3.648	4.100	3.652	5.024	5.940	7.508	7.598	-
Bitkisel Üretimin TR İçindeki Payı (%)	4.2	4.1	4.7	3.9	5.1	5.0	6.4	5.7	-
İŞ KAZALARI									
İş Kazasında Ölenlerin TR İçindeki Payı (%)	5.4	7.5	5.6	6.0	2.6	5.1	3.7	4.7	2.9
MOTORLU KARA TAŞITLARI									
Motorlu Kara Taşıtlarının TR İçindeki Payı (%)	6.4	6.3	6.2	6.1	6.1	6.0	6.0	6.0	6.1

*Çeyreklik açıklanmakta olup, III. çeyrek verileridir. **Aylık bazda olanlar tescil değil, başvuru verileridir.

Kaynak: TÜİK, TCMB, RİSK MERKEZİ, BUMKO, T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI, TOBB, TPMK, T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI, ISO

TÜRKİYE'NİN TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELERİ

	2013	2014	2015	2016	2017	2018/II
BÜYÜME						
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon TL)	1.809.713	2.044.466	2.338.647	2.608.526	3.106.537	884.004
Büyüme Oranı (Zincirlenmiş Hacim End. göre) (%)	8,5	5,2	6,1	3,2	7,4	5,2
İmalat Sanayi (Zincirlenmiş Hacim End.) (%)	9,3	6,1	5,9	3,8	9,1	4,7
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM						Tem.18
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	25.524	25.933	26.621	27.205	28.189	26.265
İstihdam Oranı (%)	45,9	45,5	46,0	46,3	47,1	48,2
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	2.747	2.853	3.057	3.330	3.454	3.531
İşsizlik Oranı (%)	9,7	9,9	10,3	10,9	10,9	10,8
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	12	12	12,4	13	13,1	12,9
ENFLASYON (%)						Eyl.18
Yİ-ÜFE (yıllık)	2,45	6,97	6,36	5,71	9,94	46,15
YD-ÜFE (yıllık)	-1,13	16,15	2,63	10,9	17,73	-
TÜFE (yıllık)	6,16	7,4	8,17	8,81	8,53	24,52
DIŞ TİCARET (Milyon \$)						Oca.-Ağu.18
İhracat	151.803	157.610	143.889	142.544	157.020	108.634
İthalat	251.661	242.177	207.234	198.617	233.800	157.830
Dış Ticaret Dengesi	-99.859	-84.567	-63.395	-56.073	-76.780	-49.196
Cari İşlemler Dengesi	-63.621	-43.597	-32.118	-32.615	-47.100	-30.579
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR						Oca.-May.18
Teşvikli Yatırımlar (Milyon TL)	94.438	64.468	98.935	98.312	179.316	65.877
Teşvikli Yatırımlar (Belge Adedi)	4.589	3.884	4.508	5.109	7.442	2.921
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER (Adet)						Oca.-Ağu.18
Kurulan Şirket Sayıları	108.930	126.635	114.691	106.447	118.021	84.150
Kapanan Şirket Sayıları	37.273	39.051	32.762	31.928	32.706	21.328
ULUSLARARASI DOĞRUDAN YABANCI SERMAYELİ YATIRIMLAR						Oca.-Nis.18
Şirket Sayısı (Adet)	3.762	4.678	5.570	5.575	6.137	2.378
Yatırım Tutarı (Milyon \$)	10.523	8.632	12.077	7.534	7.450	1.689
DÖVİZ POZİSYON AÇIĞI (Milyar \$)						2018/II
Reel Kesimin Döviz Pozisyon Açığı	-179,0	-180,3	-205,5	-207,7	-222,4	215,9
BORÇLANMA (Milyar \$)						2018/II
Dış Borç Stoku	405,3	399,7	408,7	454,3	466,7	457,0
Kamu	121,3	116,6	123,3	136,4	140,9	139,2
Özel	281,6	281,7	284,6	317,2	325,1	317,2
KREDİLER (Milyar \$)						Ağu.18
Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu	212,1	214,7	216,7	239,1	240,8	236,4
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (Yıllık Ortalama % Değ.) Takv. Etk. Arındırılmış						Ağu.18
Toplam Sanayi	3,5	3,5	2,9	1,8	6,3	1,7
İmalat Sanayi	4,4	3,1	3,3	1,4	6,4	1,2
KAPASİTE KULLANIMI (%)						Eyl.18
Kapasite Kullanım Oranı	76,7	75,0	76,8	77,4	78,5	76,2
GÜVEN ENDEKSLERİ						Eyl.18
Reel Kesim Güven Endeksi	106,6	104,6	103,5	105,2	104,9	89,6
Tüketici Güven Endeksi	76	72,5	66,3	69,5	68,6	59,3
Ekonomi Güven Endeksi	103,9	99,0	96,6	93,9	98,6	71,0
SANAYİ CİRO ENDEKSİ						Ağu.18
Sanayi Ciro Endeksi (Arındırılmamış)	77,7	89,8	100,0	109,1	141,4	176,6
Elektrik Enerjisi Üretimi (Gwh)						Oca.-Tem.18
Elektrik Enerjisi Üretimi (Gwh)	240.154	251.963	261.783	274.408	292.574	171.642
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Milyon TL)						Oca.-Eyl.18
Bütçe Dengesi	-18.543	-23.370	-23.525	-29.258	-47.373	-56.726
PROTESTOLU SENET						Oca.-Ağu.18
Protesto Edilen Senet Sayısı (Bin Adet)	1.092	1.004	1.000	1.017	940	588
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	7.494	8.221	10.081	12.288	12.686	10.842
KARŞILIKSIZ ÇEK (Bin Adet)						Oca.-Ağu.18
Karşılıksız işlemi yapılan Çek Adedi	748	674	776	778	435	295
Karşılıksız işlemi yapıldıktan sonra ödenen Çek Adedi	301	239	229	232	121	57
BORSA VE DÖVİZ						Eyl.18
BIST 100 Endeksi	77.315	76.306	79.901	77.587	100.439	99.957
Euro/\$	1,33	1,33	1,11	1,11	1,13	1,17

Kaynak: TÜİK, TCMB, RİSK MERKEZİ, BUMKO, T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI, HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI, BORSA İSTANBUL, TOBB, TEİAŞ-EPDK

Maalesef yapamıyoruz...

işinizle ilgili bizden pek çok şey duyabilirsiniz
ama bu cümleyi asla.

Çünkü biz bir matbaadan çok daha fazlasıyız.

 teknofset

5632 Sokak No: 26
Çamdibi – İzmir
T: 0232 458 58 09
info@teknofset.com
www.teknofset.com

Türkiye'nin en büyük mutfağı

100 bin kişilik üretim kapasitesi... 1000 kişilik uzman kadro... 300'e yakın dağıtım noktası...
Bortar Group yenilikçi vizyonu, dinamik yapısı, insana ve teknolojiye yaptığı yatırımlarla
her geçen gün gelişmeye ve büyümeye devam ederek
'Dünya'nın en büyük mutfağı' olmaya aday!

